Lietuvos Nacionalinė M. Mažvydo Biblioteka

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 7 (1878) 1986 VASARIS-FEBRUARY 11 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 50 ct.

Tautinis atsinaujinimas

Plačiu mastu rengiamės paminėti Lietuvos krikšto 600 metų sukaktį. 1987 metai savaip jungs viso pasaulio lietuvius, neišskiriant nė tų, kuriems skirta gyventi okupuotoje tėvynėje. Kiek, kaip ir kada patirsime to išorinio iškilmingumo, kiek ir kaip Lietuva bus minima plačioje spaudoje, televizijoje ar atskiruose leidiniuose, priklausys ir nuo sąlygų, ir nuo organizavimo. Bet kas ten bebūtų planuota daryti, į visą tą išorinį pavidalą jau dabar išeivijos lietuviai yra skatinami kiekvienas asmeniškai įnešti po spindulėlį religinio atsinaujinimo, stiprinant ir tikroviškiau įprasminant tos neeilinės sukakties turinį. Jau matome, kad vieni vienaip, kiti kitaip parapijose ar atskiruose rateliuose imasi tų specialių uždavinių vykdymo tam atsinaujinimui išgyventi ir ateičiai sustiprėti.

Kadangi krikščionybė per 600 metų suaugo su tauta taip, jog ir šiandien yra viena iš pagrindinių atsparos taškų okupacijos rezistencijai išlaikyti ir ją ugdyti, — verta būtų Vasario 16-tosios proga pagalvoti ir apie lietuviškąjį atsinaujinimą tautoje, kuri šimtmečiais kovojo dėl savų šventovių ir maldaknygių, kuri statė kryžius prie sodybų ir koplytėles pakelėse, kuri ir dabar dar dėl tikėjimo ir tiesos nebijo bausmių ir kančių. Mūsų tautoje krikščionybė ir lietuvybė nebegali būti atskirai vertinamos nei vien visų vargų, kančių ir kovų bei pralaimėjimų, nei vien pasisekimų ir įsiamžinimo šviesoje.

Žvelgiant kiek giliau į tautinio atsinaujinimo poreikius, neužtenka žinoti, kad esi lietuvis-vė. Tautybė nėra gyventojų surašinėjimo statistika. Bent mums. Ji nėra deklaravimas pagal reikalą ar naudą. Ji nėra priedanga ar pasididžiavimas. Ji nėra priemonė gerovei kelti, ji nėra dirbtinio apsisprendimo padaras. Ji yra žmogaus vidaus balsas ir jausmas, kuris gali būti slepiamas, bet staiga prasiveržia, kai reikia. Tautybė — tai su prigimtimi atsineštas dalykas. Tėvų nuosprendžiu, pastangomis ir auklėjimu mes tapome lietuviais, kaip lygiai tėvų nuosprendžiu buvome pakrikštyti ir tapome krikščionimis. Mūsų pačių apsisprendimas už vieną ar kitą nieko nepakeitė. Tėvų nuosprendžiams ir prigimčiai priešindamiesi, galėjome tapti tik "šiaudiniais" krikščionimis ir "šiaudiniais" lietuviais. Bet pabėgti nuo viso to, ką esame su gimimu gavę, iš tikrųjų nėra įmanoma. Taigi, esame, kas esame. Ko mums trūksta — tai gilesnio į save žvilgsnio. Tautybę reikia jausti ir ją išgyventi. Reikia ją praktikuoti visai taip, kaip ir savo tikėjimą: domėtis, dalyvauti, pergyventi, saugoti, skirti pirmenybę, aukotis. Tai kelios lietuviško gyvenimo gairės, kurias dažnai apdrasko gerovės ir materialinio savanaudiškumo vėjai. Kiekvienas turėtume pagalvoti ir jausti, kaip toli stovime, kad tas gaires galėtume apsaugoti. Tautinis atsinaujinimas negali būti kokiais nuostatais ar potvarkiais vykdomas, nes jis yra kiekvieno individo lietuvio tautinio sąmoningumo veikiamas. Ir kiekvienas kitaip save pažįsta. Vienas gal turi nugalėti savo apsileidimus, kitas gal turi ryžtis tyliau ir daugiau darbuotis, o trečiam gal jau reikia kudirkiško atsivertimo.

Kasmetinė Vasario 16-toji, pakelianti mūsų tautinius jausmus, tegu nebūna vienkartinis trumpalaikis išgyvenimas. Gilesnė į save įžvalga mus turi vesti sąmoningo atsinaujinimo kryptimi. Gražu yra iškilmės ir vėliavos, reikšminga yra sveikinimai ir koncertai, bet nuolatinės pastangos save vis daugiau supatriotinti yra didelė vertybė. Krikščioniškąjį atsinaujinimą jungdami su tautiniu, stiprėsime frontuose, kur kartais jau pasigendame dvasios Mindaugo Suvienytojo, Vytauto Didžiojo karžygio, kun. A. Mackevičiaus sukilėlio, Vasario 16-tosios signatarų, Nijolės Sadūnaitės kovotojos . . .

Ryškieji kovojančios tautos pavyzdžiai — dabartiniai ir istoriniai — mus vienodai įpareigoja stovėti visose fronto linijose, kur tik reikia. Būkime tikri, kad dėl mūsų kiti nestovės, kad mūsų tautos laisvė ir valstybės atstatymas yra mūsų pačių reikalas, kad pirmiausia turime visa patys daryti, ką galime geriausio, o tik tada tikėtis ir draugų pagalbos. Yra abejonių, trūksta ryžto, trūksta drąsos ir pasitikėjimo? Stiprybė, ir tai gyvenimiška, visiems prieinama ir dabar, kaip nedūžtantis ginklas reikalinga, krikščioniškai tautinio atsinaujinimo šviesoje palies kiekvieną, kuris tik to norės.

Č. Senkevičius

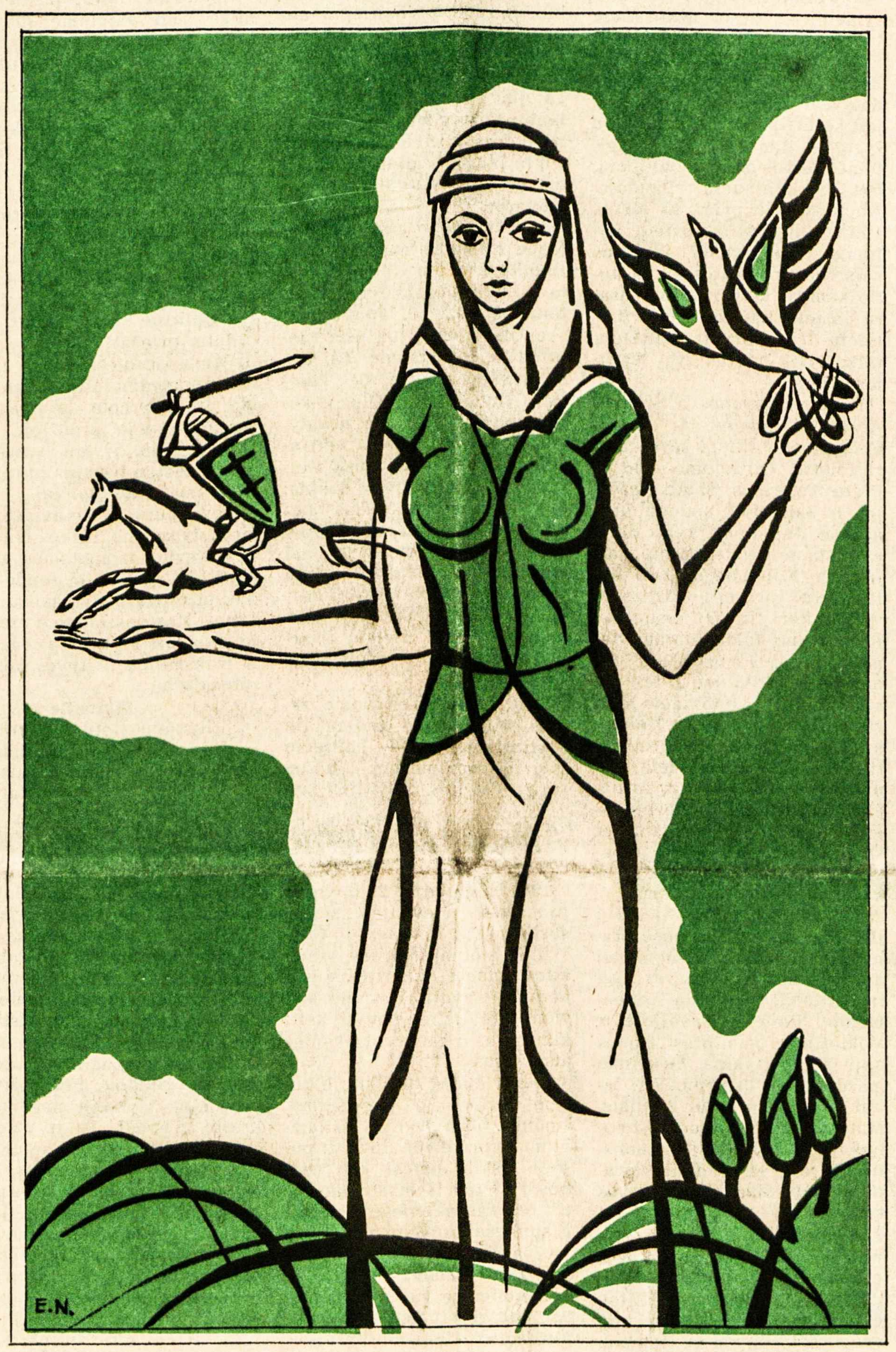

Pavergta Lietuva, laukianti naujos laisvės, nepriklausomybės ir taikos *Dail. Edita Nazaraitė*

Kai buvo skelbiama nepriklausomybė

Ištrauka iš mažai žinomos Basanavičiaus paskaitos "Dėliai Vasario 16 d. 1918 m. Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo". Ši paskaita buvo išspausdinta Vilniuje 1926 m.

Tokiu būdu su karo valdžia dažnai besikivirčijant, prisiartino 1918 m. vasario 16 diena, kurios atminimą mes čia šiandien švenčiame: Lietuvos nepriklausomybės paskelbimas.

Tos dienos posėdyje Lietuvos Taryba vienu balsu nutarė kreiptis į Rusijos, Vokietijos ir kitų valstybių vyriausybes su šituomi d-ro Basanavičiaus perskaitytu pareiškimu: Lietuvos Taryba, kaipo vienintelė lietuvių tautos atstovybė, remdamasi pripažintąja tautų apsisprendimo teise ir lietuvių Vilniaus konferencijos nutarimu rugsėjo mėn. 18-23 d. 1917 metais, **atstato nepriklausomą demokratiniais pamatais sutvarkytą Lietuvos valstybę su sostine Vilniuje** ir tą valstybę atskiria nuo visų valstybinių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis.

Drauge Lietuvos Taryba pareiškia, kad **Lietuvos valstybės pamatus ir jos santykius su kitomis valstybėmis privalo galutinai nustatyti, kiek galima greičiau, sušauktas Steigiamasis Seimas**, demokratiniu būdu visų jos gyventojų išrinktas.

Vilnius vasario 16 d. 1918 m. (Seka visų Tarybos narių parašai).

Tarybos vice-pirmininkas d-ras J. Šaulys, kalbėdamas "Lietuvos Aide" apie nepriklausomybės paskelbimą, sako: "Laukiamoji valanda išmušė. Šeštadienį, vasario 16 d. Lietuvos Taryba vienu balsu nutarė paskelbti Lietuvos nepriklausomybę . . . Įvyko, ko visa Lietuva seniai troško bei laukė, ir Lietuvos Taryba, pasiryžusi prie šio žingsnio, išpildė tik aiškią tautos valią, kartkartėmis ir įvairiais būdais išreikštą. Nuo šios valandos Lietuvos valstybė, Lietuvos Tarybos keliama, atgimsta iš naujo. Atgimsta kartu mūsų vaidentuvėje ir visa virtinė jos kūrėjų bei gynėjų, o ypačiai visos eilių eilės tų jos gaivintojų, kurie valstybei žlugus, puolėsi kelti ją vėl ant kojų žodžiu, raštu, darbu.

Lietuvos valstybė buvo žlugusi, bet jos idėja, reikalas ją vėl atgaivinti, buvo likęs gyvas. Iš pradžių gaivinama vien tarp aukštesnių luomų, ta savo valstybės atnaujinimo idėja plečiasi pamažu vis plačiau ir plačiau, kol apima ji pagaliau pačių plačiųjų visuomenės sluoksnių. Ir mes matome jau 1905 metais, jog susirinkęs Vilniun vadinamas Didysis Seimas, taikindamasis prie ano meto sąlygų, stato drąsų savarankiškumo reikalavimą. Tai jau nebe vieno kurio luomo, o visos plačios Lietuvos visuomenės reikalavimas, kurios nuomonių reiškėjas ir buvo anas Seimas.

Nuo to laiko mūsų visuomenės politikos sąmonė dar labiau brendo ir aiškėjo. Geriausiai matome tai ištikus didžiajam pasaulio karui, kuris kaip tik visu sunkumu gulė be ko kito ir ant Lietuvos bei lietuvių tautos. Lietuvos kraštas buvo jau paverstas karo lauku lietuvių tauta pasijuto tarp dviejų ugnių. Ir nežiūrint, jog lietuviai karo atsitikimų buvo suskaidyti, atskirti vieni nuo kitų, išmėtyti po įvairias, kovojančias tarp savęs valstybes, — jie vis dėlto įstengė, nepriklausomai vieni nuo kitų, vienodai nusistatyti dėliai svarbiausio savo politikos reikalo — Lietuvos ateities.

Ar tai paimsime Amerikos lietuvius, ar tai gyvenančius neutralinėse valstybėse lietuvių emigrantus, ar pagalios Rusijos lietuvius — visų jų norai ir pageidavimai, viešai pareikšti ir liečią Lietuvos ateitį, atatinka nutarimą, kurį yra priėmusi Lietuvos konferencija, posėdžiavusi Vilniuje rugsėjo 18-22 d. 1917 m. o kuriuo remdamasi ir skelbia dabar Lietuvos Taryba **Lietuvos nepriklausomybę.**

Sunkią valandą, kada karas nenustoja vis dar siautęs, at-

(Nukeltą į 3-čią psl.)

Pasaulio įvykiai

TRAGIŠKAS AMERIKOS ERDVIŲ LĖKTUVO SPROGIMAS NUKREIPĖ spaudos ir televizijos atstovų dėmesį nuo tą savaitę pradėto popiežiaus Jono-Pauliaus II apsilankymo Indijoje, turinčioje 750 milijonų gyventojų. Net 83% gyventojų yra induistai, o katalikų tėra 3% — apie 12 milijonų. Popiežiaus Jono-Pauliaus II apsilankymą protestais sutiko karštesnės induistų grupės, smerkiančios induistų perėjimą katalikybėn. Demonstracijose pasigirdo balsų, reikalaujančių, kad Jonas-Paulius II grįžtų Romon, ir netgi grasinimų nužudyti svečią. Popiežius Jonas-Paulius II aplankė tą vietą, kur 1948 m. buvo sudeginti nužudyto Mohando Gandhi palaikai. Laikydamasis induistų tradicijos, jis nusimovė batus ir basas padėjo gėlių vainiką. Savo žodyje priminė, kad pasauliui reikia taikos ir teisingumo, o tokiem siekiam gražų pavyzdį yra palikęs Mohandas Gandhi. Įspūdingas buvo Jono-Pauliaus II apsilankymas Kalkutoje ir susitikimas su vargšus šelpiančia Motina Terese, kuri yra laimėjusi Nobelio taikos premiją 1979 m. Jos įsteigtą prieglaudą vargšams popiežius Jonas-Paulius II pavadino dangaus prieangiu. Sostinėje New Delhi jis susitiko su iš Tibeto ištremtu budistų vadu Dalai Lama. Tai buvo jau trečias abiejų susitikimas, nes Dalai Lama anksčiau yra lankęsis Romoje, kur jį du kartus audiencijoje priėmė popiežius Jonas-Paulius II. Didžiausią gyventojų mažumą katalikai sudaro Keralos valstijoje. Tričuro mieste jis įteikė simbolinį raktą pastogės neturinčių gyventojų atstovams, pranešdamas, kad jiems greit bus pastatyta 450 namų. Statyba rūpinasi katalikai, bendradarbiaudami su Karelos valdžia. Jonas-Paulius II taipgi palaimino 200 porų jaunavedžių, kuriuos stadione Mišių metu buvo sutuokęs vietinis vyskupas.

Užbaigta diktatūra

Haityje pasibaigė 28 metus trukusi Duvalier šeimos diktatūra, pradėta "Papa Doc" vadinto Francois Duvalier, kurį po jo mirties 1971 m. pakeitė sūnus Jean-Claude Duvalier, susilaukęs "Baby Doc" pravardės. Abu jie buvo pasiskelbę prezidentais iki mirties. Sūnus Jean-Claude mirties nesulaukė, transportiniu JAV aviacijos lėktuvu iš diktatūriškai tvarkytos salos Karibų jūroje nugabentas Prancūzijon. Ten jis priimtas tik laikinai, kol bus surasta jį sutinkanti įsileisti šalis. Vyriausybę perėmė gen. ltn. H. Namphio vadovaujama šešių kariškių ir civilių grupė. Ši grupė sakosi neturinti savanaudiškų tikslų, tik norinti grąžinti daug skurdo patyrusiems gyventojams laisvo gyvenimo teises demokratinėje santvarkoje. Diktatūros pašalinimą su dideliu entuziazmu sutiko politiniai pabėgėliai, dabar vėl norintys grįžti Haitin. Kovą prieš diktatūrą vedė vietinė Katalikų Bendrija. Prie jos prisidėjo ir popiežius Jonas-Paulius II, 1983 m. kovo mėnesį apsilankęs Haityje. Diktatūrinis režimas susilaukė jo padėkos už Vatikanui grąžintą tradicinę teisę skirti vyskupus ir aštrios kritikos dėl valdžios nesirūpinimo savo valdiniais.

Rinkimai Filipinuose

Filipinuose pasibaigė prezidento rinkimai, kuriuos buvo paskelbęs jau du dešimtmečius prezidento pareigas einantis Ferdinandas Marcos, staiga panoręs įrodyti, kad jį remia šios 7.000 salų turinčios valstybės gyventojai. Pagrindine jo varžove tapo 1983 m. Manilos orauostyje nužudyto opozicijos vado Benigno Aquino našlė Corazon Aquino, kandidatu į viceprezidentus pasirinkusi Salvadorą Laurel. Rinkiminiame vajuje prez. F. Marcos, jau turintis 68 metus amžiaus, atrodė nusilpęs, negaluojantis. Save jis vadindavo dideliu patriotu, didvyriškai kovojusiu prieš Filipinus okupavusius japonus. Dienraštis "The New York Times", remdamasis archyvine medžiaga, paskelbė, kad iš tikrųjų tai buvo tik sukta propaganda. Karo archyvuose partizanų grupė, kuriai F. Marcos sakosi didvyriškai vadovavęs, iš viso neegzistuoja. Rinkimuose dalyvavo 24 milijonai rinkėjų. Balsų suskaičiavimas užtruks ilgoką laiką. Abi pusės kalba apie rinkimų klastojimą. Balsų skaičiavimą prižiūrinti valdžios grupė skelbia prez. F. Marcos pirmavimą, o opozicinė grupė — nužudyto politiko našlės Corazon Aquino. Prez. F. Marcos staiga prasitarė, kad rinkimus galbūt reikės paskelbti negaliojančiais. Amerikai problemą sudaro labai svarbios aviacijos ir laivyno bazės Filipinuose.

Neišleis Sacharovo

Prancūzijos komunistų oficiozas "L'Humanite" savo pranešime iš Maskvos palietė Gorkyje izoliuotą fiziką dr. A. Sacharovą. Pasak kompartijos vado M. Gorbačiovo, jo negalima išleisti į Vakarus, nes jis vis dar žino strateginių paslapčių, kurios yra labai svarbios Sovietų Sąjungai. Jų atskleidimas Vakarams galėtų padaryti daug žalos. Tai esanti svarbi priežastis, dėl kurios dr. A. Sacharovas negali išvažiuoti.

KANADOS ĮVYKIAI

Atsigaunantis doleris

Kanados doleris pastaruoju metu susvyravo tarptautinėje rinkoje, ir jo vertė buvo staiga nukritusi iki JAV 69,57 ct. Vyriausybė ir Kanados bankas ėmėsi priemonių pakelti dolerio vertei — pasiskolino $2,4 bilijono, tuo būdu padidindami tarptautinius savo rezervus, o kiti didieji bankai pakėlė paskolų palūkanas iki 12.25% Kanados bankas ėmė supirkinėti savo krašto dolerius tarptautinėje rinkoje. Vyriausybė pažadėjo vasario mėnesio pabaigoje paskelbti naują biudžetą, siekiantį dolerio vertės stiprinimo. Finansų ministeris M. Wilsonas perspėjo valiutos spekuliantus, pareikšdamas, kad Kanados vyriausybė neleis dolerio nuvertinimo. Po visų tų žygių Kanados dolerio vertė pakilo iki JAV 71,12 ct. Ar šis vertės pakilimas bus pastovus, kol kas niekas nežino. Manoma, kad vyriausybė laikysis JAV 70 ct.

Vėl pradedama šnekėti, kad kaltė dėl dolerio kritimo tenka bėveik nesumažėjusiems valdžios biudžetų deficitams. Liberalų vadas J. Turneris ir socialistų vadas E. Broadbentas kaltina konservatorių vyriausybę, kad jos nariai nesutaria dėl priemonių deficitams sumažinti. Patogiai užmirštama, kad chroniškus rekordinio lygio deficitus išugdė liberalai ir kad prie jų prisidėjo per didelius reikalavimus keliantys socialistai. Kai tik paliečiamas valdžios išlaidų sumažinimas socialinėse programose, abi opozicinės partijos pradeda kovą. Taip buvo pasielgta su visiems duodama senatvės pensija, kai ją buvo norima didinti tik daliniu infliacijos nuošimčiu.

(Nukeltą į 8-tą psl.)

Šiame numeryje:

Tautinis atsinaujinimas
Reikia ne tik religinio, bet ir tautinio atsinaujinimo
Kai buvo skelbiama nepriklausomybė
Ištrauka iš mažai žinomos dr. Jono Basanavičiaus paskaitos
Tremtinys savo tėvynėje
Minėtinos Vilniaus vyskupo Julijono Steponavičiaus sukaktys
"Gėlės užmirštiem tautiečiam"
Jaunos veikėjos žodis apie Taikos ir laisvės ryžto žygį
Taikos ir laisvės žygio atgarsiai
Pranešimas iš Paryžiaus apie domesį baltiečių būkle
Buvęs prezidentas Carteris ir pavergtieji
Jo rūpestis sovietų pavergtaisiais vertas didesnio dėmesio
Basanavičių lydėjo visa Lietuva
Jo laidotuvėse dalyvavo ir vilniečiai, ir Lietuvos delegacija
Kuriuo keliu?
Ryšiai su pavergtaisiais tautiečiais ir nepasitikėjimas naujaisiais
Svetimieji rašo apie lietuvius
Pavarčius įvairių tautų spaudą, matyti ir mūsų buitis
Tautodailė, liaudies menas ar saviveikia?
Okupuotoje Lietuvoje išleistas veikalas išeivio rankose

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672 USPS 740-550
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis. Metinė prenumerata — $20, pusmetinė — $11, rėmėjo — $25 (Amerikoj – JAV doleriais).
Pavieniai numeriai – 50 ct.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: $20.00 per year, $11.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509. U.S.A. Second class postage paid at Lewiston, N.Y. U.S. Post master send address changes to P.O. Box 255 Lewiston, N.Y. 14092. Printed in Canada weekly except 4th week in December and 1st and 2nd week of August

Apaštalinis Vilniaus arkivyskupijos administratorius vyskupas JULIJONAS STEPONAVIČIUS, ištremtas iš savo arkivyskupijos į Žagarę. Š. m. sausio 24 d. suėjo 25-ri metai jo tremčiai. Š. m. birželio 21 d. jam sueis 50 metų kunigystės ir š. m. spalio 18 d. — 75-ri metai amžiaus. Nuotraukoje šalia vyskupo — dabartinis Vilniaus arkivyskupijos valdytojas kun. ALGIRDAS GUTAUSKAS vienos iškilmės metu Vilniuje

Tremtinys savoje tėvynėje

Vilniaus vyskupas — apaštalinis administratorius Julijonas Steponavičius ir jo tremties sukaktis

1986 m. sausio 24 suėjo 25 metai nuo Vilniaus arkivyskupijos apaštalinio administratoriaus vyskupo Julijono Steponavičiaus neteisėto ištrėmimo. Prieš 31 metus įvyko J. Steponavičiaus vyskupiški šventimai, kurių dėka Lietuvos sostinė, 1958 m. mirus vyskupui Kazimierui Paltarokui, neliko be savo vyskupo. Prieš pat Panevėžio vyskupo Paltaroko mirtį, popiežius Pijus XII 1957 m. paskyrė vyskupą Steponavičių abiejų vyskupijų — Panevėžio ir Vilniaus — apaštaliniu administratorium. Bet 1961 m. vysk. Steponavičius buvo sovietų ištremtas už Vilniaus arkivyskupijos ribų į tolimą Lietuvos užkampį — Žagarę, Joniškio rajone. Jam tenai uždėjo namų areštą, nes atsisakė įvykdyti neteisėtus antikonstitucinius ir antihumaniškus valdžios reikalavimus, būtent religinių reikalų įgaliotinio įsakymu kunigams uždrausti vaikus ruošti Pirmajai Komunijai ir leisti įgaliotiniui tvarkyti kunigų skyrimus. Vysk. J. Steponavičius parašė pareiškimą sovietinės ministerių tarybos pirmininkui, gindamas religijos laisvę.

Šiemet vysk. J. Steponavičius švenčia ir dar dvi laimingesnes sukaktuvines šventes: birželio 21 d. sukanka jo 50 metų kunigystės, o gimtadienio dieną, spalio 18, — 75 metai amžiaus.

Vysk. J. Steponavičius gimė 1911 m. Miciūnų k., Gervėčių par., Vilniaus aps., neturtingo ūkininko šeimoje. Jo tėvas buvo lietuviškų organizacijų veikėjas, kovojęs už lietuvių kalbą šventovėje, mokykloje, savivaldybėje. Julijonas baigė Vilniuje Vytauto Didžiojo gimnaziją ir Vilniaus universitetą teologijos magistro laipsniu; kunigu įšventintas 1936 m. Buvo paskirtas mokytoju ir kapelionu Gardine, Palūšėj, Daugeliškyje, ėjo Švenčionių dekano pareigas.

Gilus išsimokslinimas, sielovados patirtis, kunigiškas uolumas buvo tos savybės, dėl kurių kun. Julijonas buvo parinktas Lietuvos sostinės vyskupu ir konsekruotas 1955 m. rugsėjo 11 d.

Visos tikinčiųjų bei kunigų pastangos panaikinti 1961 m. ištrėmimą ir atitaisyti šią Lietuvos tikintiesiems padarytą skriaudą iki šiol nedavė jokių vaisių. Tačiau lietuvio vyskupo nepalaužiamas tikėjimas, jo meilė Dievui, Bažnyčiai ir Tėvynei Lietuvai, jo ištikimybė tiesai ir vyskupiškai misijai net iš niūrios tremties spinduliuoja Lietuvai ir pasauliui.

Yra pagrįsti spėliojimai, kad 1979 m. popiežiaus Jono-Pauliaus II paskirtas kardinolas "in pectore" yra Vilniaus vyskupas Julijonas Steponavičius.

1980 m. rugsėjo 10 d. daugybė jaunimo, pasipuošiusio baltais ir tautiniais drabužiais, išsirikiavo Šv. Mikalojaus parapijos šventoriuje Vilniuje sutikti vyskupo J. Steponavičiaus jo 25 metų vyskupystės sukakties proga. Pasirodžius Jo Ekscelencijai, jaunimas, kurio dauguma niekada dar nematė savo vyskupo, aukštai iškėlė tautines juostas ir ąžuolo vainikus, sudarydami gyvuosius vartus, ir jį jautriai pasveikino.

Vyskupui J. Steponavičiui buvo uždrausta vykti į Vatikaną su kitais Lietuvos vyskupais 1983 m. "ad limina" pasimatymui su Šv. Tėvu.

1984 m. į Žagarę pas Jo Ekscelenciją atvyko religinių reikalų tarybos įgaliotinis Petras Anilionis "perspėti" jo, kad neturįs teisės pasirašyti po protestais, važinėti į atlaidus, sukaktis, laidotuves, melstis už "nusikaltėlius" kunigus, raginti katekizuoti vaikus bei kištis į Vilniaus arkivyskupijos reikalus.

Panevėžio vyskupiją dabar administruoja prel. Kazimieras Dulksnys, o Vilniaus arkivyskupiją — kun. Algirdas-Kazimieras Gutauskas.

Sveikinimus vyskupui Julijonui Steponavičiui jo sukakčių proga siųsti: 235647 Žagarė, Joniškio r., Ždanovo 5-2, Lithuania. **LIC**

"Gėlės užmirštiem tautiečiam"

Jaunimo veikėjos Sigitos Bersėnaitės raštas, kurį perskaitė VLIKo pirm. dr. K. Bobelis VLIKo seime, įvykusiame Floridos St. Petersburge. Jame išryškintas Taikos bei laisvės žygis Skandinavijoje

Šia proga noriu padėkoti Vyriausiam Lietuvos Išlaisvinimo Komitetui, Tautos fondui ir jų rėmėjams, kad sudarėte sąlygas lietuvių jaunimui dalyvauti tokiame svarbiame įvykyje kaip Baltiečių taikos ir laisvės žygis. Siunčiu Jums paskutinį numerį "Toronto Life" žurnalo, kuris Kanadoje yra platinamas ne tik Toronte, bet ir kituose didmiesčiuose, būtent Hamiltone, Londone, Montrealyje ir kitur. Jame rasite ilgą straipsnį apie Taikos ir laisvės žygį, pavadintą "Flowers for Forgotten Countrymen" — "Gėlės užmirštiem tautiečiam". Jį parašė Kanadoje pasižymėjęs rašytojas Barry Callaghan, kuris pats dalyvavo žygyje. Kaip matote, jau keturi mėnesiai praėjo po žygio, ir dar vis apie jį skaitome ne tik išeivių baltiečių, bet ir kitataučių spaudoje. Abejotina ar prieš 45 metus žinia apie pačią Sovietų Sąjungą, okupavusią Baltijos valstybes, pasiekė tiek pasaulio kampų, kiek 1985 m. vasarą pasiekė naujiena apie Baltiečių tribunolą ir Baltiečių taikos bei laisvės žygį Baltijos jūroje.

Ne vien Europos ir Šiaurės Amerikos gyventojai skaitė apie šiuos įvykius savo laikraščiuose. Girdėjome, kad ir Pietų Amerikos, Saudi Arabijos ir Japonijos spauda juos aprašė. Jaunimas, kuris dalyvavo šiame žygyje, pajuto, kad jisai ir Kopenhagos tribunolas tikrai įprasmino baltiečių veiklą, kuri lig šiol nesugebėjo atkreipti tokio plataus dėmesio į liūdną mūsų tautų likimą. Be to, pajutome didelį pasitenkinimą, kad tokiame jautriame laikotarpyje — Helsinkio akto dešimties metų sukakties išvakarėse ir keletą mėnesių prieš Reagano ir Gorbačiovo susitikimą Ženevoje — mes paskelbėm tarptautinei spaudai sovietų labai globojamą paslaptį apie savo nusikaltimus baltiečių tautom.

Toronte Kanados lietuvių jaunimo sąjunga suruošė pranešimą lietuvių visuomenei apie Taikos bei laisvės žygį ir baltiečių tribunolą Kopenhagoje. Rodėme Švedijoje ir Vokietijoje gamintus filmus apie šiuos įvykius. Susirinko maždaug 200 asmenų. Visi labai susižavėjo žygio vaizdais. Matėme kaip susijaudino žmonės, pamatę lietuvių demonstraciją ant laivo denio, praplaukiant šiaurinį Lietuvos krantą. Po pranešimo visi atsistojo ir mums plojo. Vienas vyresnio amžiaus žmogus pasakė, kad išeivijos lietuviai gali turėti vilties Tėvynės ateičiai, jeigu jaunimas toliau taip veiks. Žinoma, čia ne tiek jaunimas vertas padėkos, kiek esate verti Jūs, kurie sudarėte sąlygas jaunimui dalyvauti tokiame istoriniame įvykyje.

Deja, rengiant minėtą žygį, neišgirdome tokio vieningo ir pozityvaus atsiliepimo iš lietuvių visuomenės, kokį mes dabar girdime. Gal lietuvių jaunimo skaičius būtų prilygęs latviams, gal dvigubai daugiau lietuvių jaunuolių būtų nuvykę į Europą dalyvauti žygyje. Čia reikia kaltinti įvairius pasireiškimus lietuvių spaudoje prieš žygį. Pvz. "Pasaulio lietuvyje" 1985 m. 3 nr. A. Čiuprinsko rašinyje "Ar tai apgalvotas žygis?" skaitėme šiuos žodžius:

... Man kyla vienas labai opus klausimas: ar VLIKas imasi sau atsakomybę, skatindamas šį jaunimo žygį? Be abejo, sovietai jį jau išnagrinėjo, išstudijavo ir sugalvojo būdą, kaip "pasveikint" tokius svečius ir "teisėjus", ieškančius teisybės netinkamoje vietoje. Juk tokiam svarbiam teismui yra Jungtinių Tautų forumas New Yorke, bet ne Kopenhagoje. Visą šį žygį sovietai gali palaikyti aiškia provokacija ir tą laivą "pasiųsti" į Baltijos dugną pas Jūratę ir Kastytį...

Tokie pasisakymai ne tik išgąsdino jaunimo tėvus, kurie gal ir būtų leidę savo vaikams važiuoti į Europą, bet ir parodė kitų žmonių nesupratimą bei neįvertinimą žygio ir tribunolo reikšmės baltiečių tautų laisvės kovai. Visi mes, kurie dalyvavome žygyje ir stebėjome tribunolą, pamatėme štai ką: jeigu tikrai norime susilaukti laisvės mūsų tautai, turime drąsiai ir vieningai žengti į tarptautinę areną ir iškelti mūsų tautos skundus kitataučių tarpe.

Net ir dabar mūsų išeivių tarpe randame mažą saujelę žmonių, kuri dar vis nesupranta ką iš tikrųjų tas žygis ir tribunolas pasiekė, anot vieno skeptiko žodžių, juk mes Lietuvos neišlaisvinome. Tai tiesa, neišlaisvinome, bet žinokite, kad jos ir neišlaisvinsime, jeigu toliau taip negatyviai ir trumparegiškai vertinsime tokią svarbią mūsų išeivių baltiečių politinę veiklą, kaip žygis ir tribunolas. Juk kas mūsų tautą išlaisvins? Operos? Tautiniai šokiai? Jie gal mūsų kultūrą išlaiko, atlieka mūsų tautai labai svarbų darbą, bet to neužtenka. Negalime pamiršti mūsų išeivių svarbiausio uždavinio — kovoti už Tėvynės laisvę!

Mes, kurie dalyvavome žygyje, džiaugiamės kad ne tik sustiprinome ryšį baltiečių išeivijos jaunime, bet ir su Lietuvos, Latvijos ir Estijos jaunimu. Neseniai pasiekė Vakarus naujai sudarytos Lietuvos jaunimo sąjungos pranešimas, kuriame Lietuvos jaunimas sveikina išeivijos jaunimą už jo drąsų sprendimą dalyvauti žygyje. Džiaugiamės, kad ir Lietuvoje, kur kasdieninio gyvenimo kančia laužo žmonių viltį, mūsų žygis įkvėpė optimizmo ir vilties. Džiaugiamės ir tuo, kad per tą žygį mes pasisakėme pasauliui kas mes esame, už ką mes kovojame ir kad pirmą kartą pasaulis atidžiai mūsų klausė.

Jaučiame didelį pasitenkinimą, kad pajutome suomių tautos neapykantą sovietams ir nuoširdžią jos žmonių užuojautą baltiečių tautom. Žygio ir tribunolo dalyviai gali ir tuo džiaugtis, kad jie tiek įpykino sovietus, kad jie negalėjo šaltai ignoruoti tų įvykių. Griežti sovietų perspėjimai spaudoje, jų siųsti atstovai, kurie tribunolą stebėjo, ir kariniai laivai, kurie žygio laivą sekė, parodė tarptautinei spaudai, jog išeivijos baltiečių politinė veikla jiems yra didelis priešas, kurio jie nedrįsta ignoruoti.

Gal matydami šiuos ano žygio ir tribunolo laimėjimus žmonės, kurie pradžioje nesuprato šių įvykių svarbos, dabar geriau įvertins jų reikšmę mūsų tautos ateičiai.

Mes, jaunieji lietuviai, kurie dalyvavome Taikos ir laisvės žygyje, džiaugiamės gavę šią VLIKo ir Tautos fondo sudarytą progą padėti mūsų Tėvynei. Mes pasižadame ateityje prisidėti prie tokių svarbių ir reikšmingų Lietuvos laisvinimo darbų.

Sigita Bersėnaitė,
Kanados lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkė ir Baltiečių taikos bei laisvės žygio dalyvė

Amerikiečių ir sovietų dialogas televizijoje

1985 m. gruodžio 29 d. viena Amerikos televizijos stotis, susitarusi su Leningrado televizijos stotimi, parodė viena kitos žmones, susirinkusius į nedideles auditorijas taip, kad vieni kitus galėjo matyti; kelti klausimus ir gauti atitinkamus atsakymus.

Tiek vienoje, tiek kitoje pusėje, pranešėjo pareiškimu, žmonės buvo įvairių išsilavinimų ir profesijų. Sovietų pusėje, aiškiai matėsi, keli žmonės buvo tam iš anksto paruošti. Jei kas nepajėgė atsakyti į sunkesnį klausimą, tai šie pasišaudavo atsakyti.

Į bendrą amerikiečių klausėjų nuomonę, kad sovietai neturi laisvės turėti savo įsitikinimų, skirtingų nuo valdžios, vis atsakė ta pati mokytoja ir tais pačiais žodžiais: "Mums nereikia skirtingos nuomonės, nes mes pasitikime savo valdžia". Vienas amerikietis pareiškė: "Ir hitleriniai vokiečiai pasitikėjo savo valdžia!" Tai sukrėtė sovietinę auditoriją. Kai kurie klausytojai atrodė visai pasimetę.

Vienas amerikietis, uniformuotas Vietnamo karo veteranas, labai ramiai pasiteiravo, ar kartais Afganistano karo sovietų veteranai nesutiktų kur susitikti pasitarti dėl iš abiejų pusių daromų klaidų. Sovietai klausytojai rangėsi savo kėdėse, bet nė vienas nepasišovė su atsakymu.

Į vieno medaliuoto sovietinio piliečio pakartotinius priekaištus Amerikai už didinimą apsiginklavimo atsakė labai kukliai atrodantis amerikietis juodukas. Jis priminė sovietams, kad prezidento Carterio laikais Amerika jau buvo beveik beginklė, kad sovietai tuo pasinaudoję ir pasistatę naują, galingą laivyną. Esą sovietai tiek apsiginklavo naujausiais ginklais bei raketomis, kiek iš tikro nereikėjo krašto gynybai. To ir užteko tam medaliuotam klausėjui.

Amerikietis pranešėjas, vadovavęs programai, vienu metu parodė lauke piketuojančių būrį, pastebėdamas sovietam žiūrovam, kad piketuotojai norėtų daug ką pasakyti, bet pagal susitarimą negali būti įleidžiami į vidų. Piketuotojai ėjo ratu aplink. Kažkas nešiojo nedidelę lietuvišką trispalvę: geltona, žalia, raudona aiškiai matėsi televizijos ekrane. Didelė latvių vėliava visą laiką stovėjo vietoje. Irgi matėsi labai gerai. Bet aiškiausiai matėsi vienas didokas plakatas su įrašu: "STOP GENOCIDE OF BALTIC PEOPLE". Sovietų auditorija atrodė apstulbinta to vaizdo.

S. Šetkus

Bookbinding Studio
"SAMOGITIA"
meniškai įriša knygas bei žurnalus. Savininkas – lietuvis.
Telefonas **625-2412**
P. O. Box 1343, Postal Station "B"
Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Kanados baltiečiai Toronte reikalauja laisvės sovietų okupuotai Lietuvai, Latvijai ir Estijai Nuotr. St. Dabkaus

Brangiam tėveliui

a.a. ANTANUI KAŽEMĖKAIČIUI

iškeliavus į amžinybę,

jo dukrą LIUDĄ MOCKIENĘ, sūnų STEPONĄ ir jų šeimas gilioje skausmo valandoje nuoširdžiai užjaučiame –

H. Kairienė
A. Čerškienė

PADĖKA

Gilaus liūdesio valandoje, mirus mano žmonai

a.a. ONAI RATKEVIČIENEI,

susilaukiau iš daugelio nuoširdžios užuojautos. Esu dėkingas dukterims – DANUTEI ir BIRUTEI, jų šeimoms ir visiems giminėms, draugams bei pažįstamiems už užuojautą, paguodą ir talką pomirtinio pagerbimo metu.

Su nuoširdžiu dėkingumu –

Andrius Ratkevičius

A†A
GRACIJONO JASEVIČIAUS
atminimui 1923–1984

Neužmigdys naktis žvaigždės,
Nenuramins širdis troškimų;
Dvasia ko jieško, kas atspės,
Kai skęsta ji tarp atminimų . . .
(Maironis)

PASILIEKI SU MUMIS, TĖTE!

Gvina Jasevičiūtė
Rasa ir Jonas Syrotuik
Rolandas, Beverley, Erikas ir
Adomas Jasevičiai

PADĖKA

Mylimam vyrui, brangiam tėveliui, tėvukui, broliui ir dėdei

a. a. EDMUNDUI MILIAUSKUI

mirus, nuoširdžiai dėkojame: klebonui kun. Jonui Staškui, kun. Kaziui Kaknevičiui ir klebonui kun. Augustinui Simanavičiui, OFM, už koncelebracines Mišias. Dėkojame klebonui kun. J. Staškui ir kun. K. Kaknevičiui už Rožinį ir maldas laidotuvių namuose.

Ypatinga padėka klebonui kun. J. Staškui už prasmingą pamokslą ir už palydėjimą į amžino poilsio vietą.

Dėkojame sol. Slavai Žiemelytei už gražų giedojimą, muz. Jonui Govėdui už akompanavimą.

Nuoširdžiai dėkojame karsto nešėjams, visiems pagerbusiems velionį laidotuvių namuose savo atsilankymu, atsiuntusiems gėles, aukojusiems šv. Mišias už jo vėlę, už pareikštas užuojautas asmeniškai ir spaudoje, taip pat aukojusiems "Tėviškės žiburiams" ir Kanados lietuvių fondui.

Nuoširdi padėka Lietuvos kankinių parapijos chorui už parodytą nuoširdumą ir visokeriopą pagalbą.

Dėkojame ponioms už pyragus, A. Gataveckui — už pusryčių paruošimą.

Dėkojame visiems, paguodusiems ir raminusiems skausmo dienose.

Duok jam amžiną ramybę, Viešpatie!

Liūdintys: ***žmona Edita, sūnus Arvydas su šeima, sesuo Ona Jakimavičienė su šeima***

Canadian Art Memorials Ltd.
176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4
LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls
Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms
Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.
Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529
Atstovas – St. Prakapas.
Tel.233-4486

Mohawk
Furniture Company Ltd.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

* Elektros reikmenys
* Televizijos aparatai
* Skalbiamosios mašinos
* Vaikų baldai
* Įvairūs kilimai
* Šaldytuvai
* Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
* Siuvamos mašinos
* Rašomosios mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.
137 RONCESVALLES AVE.
Tel. 537-1442
Krautuvė atidaryta ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 valandos ryto iki 8 valandos vakaro. Kitomis dienomis nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro.

Kanados lietuviai Toronte protestuoja prieš sovietinę Lietuvos okupaciją ir reikalauja jai laisvės. St. Dabkus

Taikos ir laisvės žygio atgarsiai

Pranzūzų žurnalistai pradėjo domėtis baltiečiais bei rašyti apie jų vargus

J. VAIČAITYTĖ

Perskaičiusi "TŽ" 1985 m. 46 nr. pranešimą apie prancūzų dienraščio "Liberation" žurnalistės Veronique Soule straipsnius, pasirodžiusius Taikos ir laisvės žygio metu, nutariau pasiųsti Jums trupučį daugiau žinių apie minėtą žurnalistę ir jos susidomėjimą baltiečiais. Taip pat pateikiu informacijos apie inžinierių Johannes Hint, mirusį 1985 m. rugpjūčio 5 d. centriniame Talino kalėjime.

Į 1985 m. vasaros Taikos ir laisvės žygį (BPFC) buvau pakvietus prancūzų spaudos atstovus — žurnalistę ir fotografą (Veronique Soule ir Loic Goulias). Taip ir pasirodė trys straipsniai apie žygį Baltijos jūroje Jean-Paul Sartreo įsteigtame dienraštyje. Kiti Paryžiaus laikraščiai, kurie paminėjo BPFC, buvo "Le Monde", "Le Quotidien de Paris", "Le Matin" ir kiti.

Po įspūdingos kelionės "Baltic Star" laivu Veronika ir Loic toliau domisi ir yra pasiruošę pateikti prancūzų spaudai daugiau informacijos apie lietuvius, latvius, estus. Pavyzdžiui, kai žmogaus teisių organizacija Frankfurte IGFF paskelbė apie esto inžinieriaus Johannes Hint mirtį, žurnalistė Veronika užėjo į Baltiečių namus ("Baltic House"), jieškodama papildomos informacijos. Gal ir "TŽ" skaitytojams bus įdomu smulkiau sužinoti apie J. Hintą.

Maždaug 1950 m. J. Hintas išrado naują betono formulę su silikatu konstrukcijos medžiagų institute, Taline. Už šį išradimą jis gavo Lenino premiją. Deja, Estijos fabrikuose ši medžiaga buvo gaminama ne pagal išradėjo formulę, bet to niekas netikrino. Vėliau ši fabrikuose pagaminta medžiaga buvo naudojama namų, tvartų, kooperatyvų ir kitų pagalbinių įstaigų statybai.

Gerai palijus, pastatai pradėjo irti, o statybinės medžiagos išradėjas turėjo atsakyti už gamybinį broką. J. Hintas tada buvo apšauktas "pseudoinžinieriumi".

Tuo pačiu metu Hinto išradimas buvo patentuotas Italijoje, Japonijoje, Brazilijoje ir kitur. Minėtose šalyse fabrikai gamino jo statybinę medžiagą pagal išradėjo nurodymus. Tie pastatai, nepaisant liūčių ir audrų, tebestovi. O Taline Hinto tyrinėjimų laboratorija buvo uždaryta. Tai reiškia, kad Lenino premija pasinaudojo Japonijos, Italijos ir Brazilijos statytojai, nes sovietinėse sąlygose technologijos pažanga tinka vien laboratorijai, nes pramonė nepajėgia vykdyti modernios technologijos reikalavimų ir teorija neturi jokio ryšio su praktika.

Po to, bandydamas apsiginti nuo apkaltinimo šarlatanizmu, J. Hintas vedė akciją, remdamasis jo išradimo sėkmingu įgyvendinimu užsienyje. Tokia jo akcija buvo laikoma "tarybinės industrijos šmeižimu" ir Hintas liko kaltas.

Po keleto metų Hintas padarė naują išradimą, kurį jisai įgyvendino. Šį kartą jis išrado ir pastatė stambių akmeninių plokščių trupinimo ir skaldymo mašiną. Ilgainiui išradėjas pastebėjo, kad jo aparato suskaldytas smėlis, akmenys ir kitos medžiagos turi ir naujų savybių. Pastebėjo, kad naujai gauta medžiaga turi generatyvines, medicinines savybes. Pvz. konstrukcijos medžiaga, kurios pagrindinis elementas yra smėlis, perėjus per Hinto malūną, duoda daug šviežesnį smėlį. Hinto darbuotojai taip pat pastebėjo, kad keletas elementų, gautų iš Hinto malūno, turėjo aiškias gydymo ypatybes, panašiai į tą smulkiai sumaltą molį, kurį šiuo metu prancūzai vaistininkai siūlo nuo daugelio vidinių ir išorinių ligų.

Estijoje Hinto malūnas turėjo labai didelį pasisekimą. Jo pelnas pateko į valdžios iždą. Hinto problemos vėl prasidėjo, kai jo pagalbininkai ėmė pardavinėti smulkiai sumaltas medžiagas kaip vaistus, tuo pasipelnydami.

Atitinkami kontrolės organai susidomėjo Hinto darbuotojų materialinio lygio pakilimu, ir juodoji rinka buvo atskleista. Buvo suimti 25 žmonės, bet paties Hinto niekas nekaltino, nes jisai nežinojo apie jo padėjėjų machinacijas.

Tada savo asmeniniuose užrašuose Hintas pažymėjo, kad visi jo išradimai yra sovietinės pramonės nelaimė. Parašė apie konfliktą tarp asmeninės iniciatyvos ir darbo normalizacijos. Nurodė, kad ekonominė sovietų sistema yra priežastis asmeninių jo nelaimių. Hinto užrašų knygutė buvo surasta ir perskaityta. Visi jo asmeniniai užrašai buvo konfiskuoti, atidžiai išanalizuoti ir jam pritaikyti straipsniai apie antivalstybinę veiklą. Hintas gavo 15 metų kalėjimo, o jo išradimai atiteko ne vadinamajai liaudžiai, o pasipelnytojų grupelei. Jais pasinaudojo galbūt ir patys revizoriai.

Taip pasibaigė Lenino premijos laureato gyvenimas sovietiniame kalėjime. Reikia manyti, kad netolimoje ateityje šis išradėjas bus reabilituotas, kaip daugelis ir kitų nekaltų aukų.

Prancūzų "Liberation" laikraščio žurnalistė Veronique Soule, pradėjo rašyti apie šio asmens likimą "Liberation" rugsėjo 26 d. numeryje.

Kad vakariečiai praregėtų...

Vakariečių pasyvumas, rytiečių veržlumas

DR. J. KUNCA

Senas yra išeivių polinkis vesti įvairaus žanro diskusijas. Tai atsispindi mūsų spaudoje, kartais radijo programose ir susirinkimuose. Diskusijos yra reikalingos ateities veikimo gairėm nustatyti, bet jeigu jos virsta pigia kritika ar net koliojimais, yra labai neigiamas reiškinys. Yra susidariusios profesionalinių kritikų grupelės, kurios nieko pozityvaus neveikia ir trukdo kitiem dirbti arba net skaldo kurią bendruomenę. Tai reiktų prisiminti šiais metais. Kartą nutarus dauguma balsų, reikia drausmingai tą nutarimą vykdyti. Eikvojamą energiją tuščiom kritikom panaudokime pozityviam veikimui.

Labai svarbi ir mūsų veikimo kryptis. Nėra ko mėginti galva pramušti sieną, kurioje yra durys, pro kurias galim įeiti.

Reikia kiekviena proga kelti Lietuvos bylą memorandumais per spaudą, per susitikimus su politikais, bet nepamirškim, kad to neužtenka. Dabartinė pasaulio padėtis neteikia ir neteiks mums jokių laisvės Lietuvai vilčių, kol Vakarų pasaulis neįsitikins, kad jis ilgiau negali ramiai žiūrėti į sovietinį marksizmą, besiplečiantį visuose žemynuose. Vakariečiai turi suprasti, kad po 45 metų neveiklumo atėjo momentas Vakarams atmušti sovietų agresiją arba kapituliuoti. Tik laisvojo pasaulio tinkamas pasipriešinimas Maskvai gali išgelbėti jį ir kartu Lietuvą.

Yra rimtų galimybių, kad sovietai revoliucinio-psichologinio pobūdžio metodu įsitvirtins P. Afrikoj, Filipinų salose ir dalyje P. Amerikos žemyno. Tam gal trūksta tik kokių 5 metų. Jei taip atsitiktų, Vakarų padėtis būtų beviltiška.

Daug kas pasakys, kad Vakarų valstybės galvos tai žino. Taip daug kas galvojo ir 1945 m. Bet koks atolydis su Sovietų Sąjunga yra pavojingas, nes per jį jinai laimėtų laiko sustiprinti savo revoliucinį puolimą tiek, kad Vakaram jau bus per vėlu pasipriešinti. Vakarai yra pilni atolydžio entuziastų, kurie daro nuolatinį spaudimą į demokratinių valstybių valdžias. Čia glūdi didžiausias pavojus: paskutinis gynybai dar tinkamas akimirksnis gali būti pražiopsotas, nežiūrint net konservatorių valdžios buvimo Vašingtone.

Mūsų pareiga žadinti dar vis apsnūdusius Vakarus, kurie, atrodo, nemato pavojaus artumo ir planuoja savo politiką ateities dešimtmečiam, tikėdami, kad gal pasikeis sovietų diktatūros barbariškumas evoliuciniu keliu. Jei Vakarai toliau ves tokią politiką, vietoj skubaus priešo atrėmimo dabar, ateis antra Jalta, kurios dėka pasibaigs Vakarų laisvė.

Šioje srityje išeivijos veikla turėtų būti sustiprinta. Mūsų veiksniam trūksta kompetentingo užsienio spaudos skyriaus, kuris veiktų pagal nurodymus. Jokiu būdu negalima pasitenkinti pavienių asmenų sporadišku pasirodymu svetimų spaudoj! Tai per maža.

Gal per daug dejuojam dėl senosios kartos retėjimo ir jaunų nutautėjimo. Vargu ar sugrąžinsim nutautėjusius. Reikia gelbėti, kas yra likę. Jaunimui trūksta skubaus tautinio, kultūrinio ir politinio lygio pakėlimo. To neišspręsim dejuodami. Reikia rengti seminarus, panaudoti jaunimo suvažiavimus, bent jų dalį. Kadangi skaičiaus negalėsim padidinti, turime kelti kokybę. Gerai paruošta, kad ir negausi grupė, gali daug, daug nuveikti ir pritraukti dar neveikiančius.

Kai buvo skelbiama...

(Atkelta iš 1-mo psl.).

gimsta mūsų valstybė. Todėl iš anksto galima jau spėti, jog jos kėlimosi darbas nebus greitas ir lengvas.

Ir sunkių valandų turės be abejojimo pergyventi dar Lietuvos Taryba, bedirbdama priruošiamąjį darbą, kol nebus sušauktas steigiamasis seimas... Tame darbe reikalauja todėl ir laukia Lietuvos Taryba užuojautos, supratimo ir pagelbos iš plačiausios Lietuvos visuomenės, kurios reikalams juk ji tik tetarnauja".

PASTABOS IR NUOMONĖS

Buvęs prezidentas Carteris ir pavergtieji

"TŽ" š. m. sausio 2 d. vedamajame, rašant apie Amerikos politiką Lietuvos atžvilgiu, yra tokia užuomina: "Nėra betgi pavojaus, kad Amerika sovietų pavergtų tautų klausimą palaidotų. Tam ji yra per daug užsiangažavusi. Visi jos pokariniai prezidentai buvo palankūs pavergtiesiems, nors vieni jų rodė daugiau iniciatyvos, kiti mažiau... Mažiau susirūpinimo buvo matyti prezidento Carterio laikais, bet pavergtųjų savaitė niekad nebuvo atšaukta..."

Mano nuomone, kanadiškis autorius paskutiniu sakiniu per daug nuvertino prezidentą J. Carterį. Helsinkio susitarimus pasirašė prezidentas G. Fordas, savo prezidentavimo metais net pareiškęs, kad Rytų Europos šalys esančios laisvos. Tas jo pareiškimas nemažai prisidėjo prie to, kad jis pralaimėjo 1975 metų prezidentinius rinkimus prieš ne taip jau žinomą demokratų partijos kandidatą, buvusį Georgijos valstijos gubernatorių J. Carterį.

Atėjus demokratams į valdžią, lietuviai, žinoma, visai teisingai, mažai ko galėjo tikėtis, nes už demokratus tebalsuoja tik labai mažas lietuvių nuošimtis. Prezidento vietą užėmęs labai švelnus ir giliai tikintis J. Carteris pradžioje, kaip atrodo, pasitikėjo visu pasauliu, jų tarpe ir sovietų vadovu Brežnevu. Tačiau greit pamatė, kad Brežnevo atstovaujama sistema yra klastingas laisvės priešas. Tad klausimas, ar kuris kitas JAV prezidentas ėmėsi taip garsiai kalbėti apie engiamas žmogaus teises, kaip prezidentas J. Carteris. Vašingtone ir apylinkėse gyvenantiems lietuviams gerai žinoma, kad prez. J. Carteris buvo gal vienintelis Amerikos prezidentas, kuris ne kartą prezidentūroje atmintinai yra kartojęs ir lietuvio sąžinės kalinio Viktoro Petkaus pavardę.

Visi gerai atsimenam, kai prezidento J. Carterio laikais 1978 m. lapkričio mėn. pabaigoje Vašingtone vykstant JAV LB tarybos suvažiavimui, į Baltuosius rūmus popietei buvo pakviesta apie 200 lietuvių, kur jie, užėmę rytinio sparno pirmąjį aukštą, apie dvi valandas vaišinosi kava ir pyragaičiais, o kartu su lietuviais kurį laiką praleido ir prezidento žmona Rosalyna, su kiekvienu pasisveikinusi. Ją lydėjo uniformuoti marinai. Kiek nejauku buvo, kai ją kiek ilgiau sutrukdė Simas Kudirka, mokydamas, kaip Amerika turi vesti užsienio politiką ir laisvinti Lietuvą.

Su Carterio atėjimu į Baltuosius rūmus baigėsi ir įtakingojo patarėjo krašto apsaugos reikalams ir vėliau valstybės sekretoriaus Henrio Kissingerio era. Jo vieton atėjo lenkų kilmės Zbignievas Bžežinskis. Kiek žinau, tiems pasikeitimams Baltuosiuose rūmuose įvykus, pirmiausia žymiai buvo sumažinti varžtai vieninteliam šio krašto valdžios radijui "Amerikos balsui". Vietoje pranešimų apie gražuolių rinkimus, "Coca Cola" fabrikus ir šunų lenktynes, radijas vis daugiau ir daugiau savo klausytojus demokratinių valdžių neturinčiuose kraštuose pradėjo informuoti apie disidentų teismus ir jų pergyvenimus kalėjimuose bei priverčiamojo darbo stovyklose, apie gausiai, ypač Sovietijoje ir sovietų okupuotoje Lietuvoje, leidžiamą pogrindžio spaudą, tikinčiųjų persekiojimą ir t.t. "Amerikos balso" laidos įgavo kitokį pobūdį.

Vašingtone gyvenusi Elena Bradūnaitė ir kiti jaunesnės kartos atstovai, kurie pažino prezidento Carterio patarėją šalies apsaugos reikalams Z. Bžežinskį, pasakojo, kad Zbignievas gerai žinojo Lietuvos istoriją, ja domėjosi. Todėl nenuostabu, kad prezidento J. Carterio ir Z. Bžežinskio laikais "Amerikos balse" lietuvių, latvių ir estų kalbinės laidos buvo prailgintos dar penkiolika minučių per parą. To prailginimo nepanaikino ir dabartinė prezidento Reagano vyriausybė, pažadėjusi transliacijas vėl prailginti dar 15 minučių. Rytų Europos socialistinėms šalims tas pažadas buvo ištesėtas, tačiau kol kas liko aplenkti lietuviai, latviai ir estai.

Prezidento J. Carterio laikais į aukštas pareigas iškilo ir lietuvis Rimas Česonis, kuris buvo oficialus JAV delegacijos narys Madrido konferencijoje. Jo pasisakymai spaudoje apie prezidento Carterio laikus ir pavergtuosius būtų ypač įdomūs ir išsklaidytų neteisingas nuomones, kad J. Carteris pavergtaisiais nesirūpino. Man atrodo, kad rūpinosi gal daugiau, negu Kennedis, Johnsonas ar Fordas. Kai tuo tarpu buvusi didžioji pavergtųjų viltis — prez. D. Eisenhoweris, 1956 m. Vengrijoje prasidėjus tautos sukilimui ir liejantis kraujui, ramiai sau žaidė golfą. Gerai atsimenu tą ankstyvą rytą Vašingtone, kai po nepavykusios misijos malūnsparniais išlaisvinti Teherane laikomus amerikiečius įkaitus, prez. J. Carteris atsistojo prieš televizijos kameras ir atsiprašė amerikiečius, kad jo palaiminta misija nepavyko.

Prisimenu ir tai, kad, kai vyko priešrinkiminė kampanija tarp prezidentinių kandidatų J. Carterio ir R. Reagano, apmokamuose skelbimuose už J. Carterio perrinkimą pasisakė ir tokie žinomi lietuviai, kaip politinių mokslų profesorius dr. T. Remeikis, buv. PLB pirmininkas Bronius Nainys ir kiti. Manau, kad ne be reikalo jie tikėjo prezidentu Carteriu. Dabartiniu JAV prezidentu R. Reaganu didžioji dalis lietuvių, manau, džiaugiasi, nors Lietuvai laisvė nei coliu arčiau nepriartėjo.

Vašingtoniškis

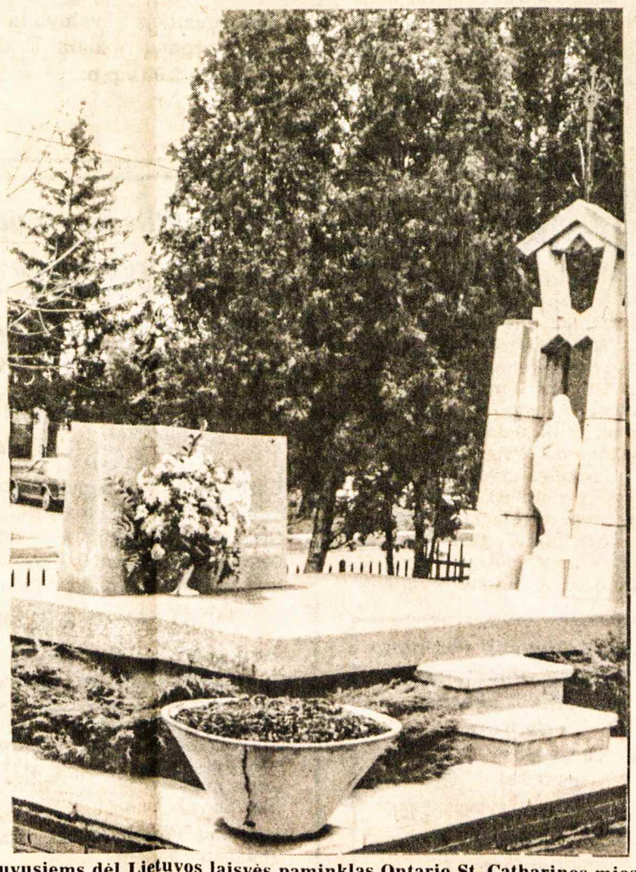

Žuvusiems dėl Lietuvos laisvės paminklas Ontario St. Catharines mieste prie pranciškonų vienuolyno ir šventovės. Tautinių švenčių proga prie jo būna žuvusių pagerbimo apeigos. Nuotr. J. Vyšniausko

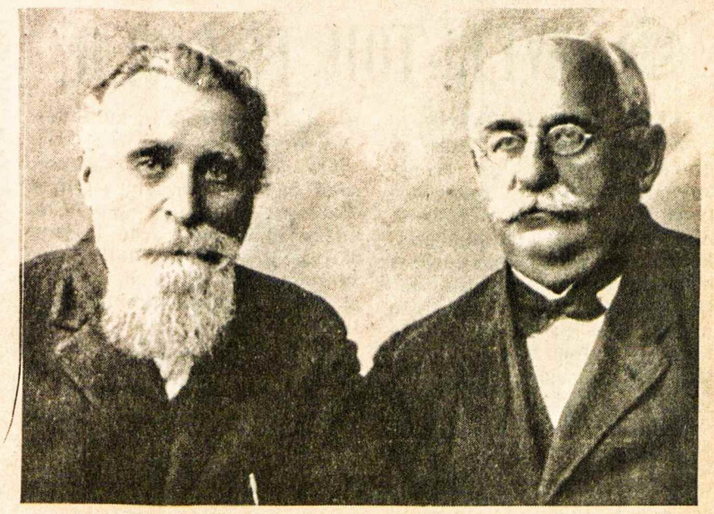

Aušrininkas dr. JONAS BASANAVIČIUS, Vasario 16 akto signataras, ir jo draugas aušrininkas poetas KSAVERAS SAKALAUSKAS-VANAGĖLIS. Iš privataus Paulės Ancevičienės-Tamulevičiūtės albumo

Basanavičių lydėjo visa Lietuva

STEPAS VARANKA

Rašytojo Juozo Kralikausko straipsnyje "Basanavičius — Lietuvos Gandhi" "TŽ" 1985 m. 7 nr. apie laidotuves labai jaudinančiai parašyta, bet ne visai tiksliai.

Kad Patriarcho į kapines nelydėjo ministerių kabinetas nei kariuomenės vadas, departamentų direktoriai, tai tiesa. Viename sakinyje J. Kralikauskas rašė: "...šiek tiek vilniečių lietuvių ir to aklojo smuikininko, prie katedros mūro prisišliejusio, rauda." Iš to susidaro vaizdas, kad vilniečiai nesugebėjo tinkamai pagerbti mirusio.

Laisvame pasaulyje yra dar nemažai gyvų liudininkų, kurie dalyvavo Basanavičiaus laidotuvėse bei jas stebėjo. Vienas jų aš pats esu. (Mokiausi Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijoje II – III klasėje; dr. Basanavičius, kaipo gimnazijos gydytojas, tikrino mano sveikatą). Man teko garbė stovėti prie dr. Basanavičiaus karsto garbės sargyboje. Velionis buvo pašarvotas Vilniaus lietuvių poliklinikoje, Vilniaus gt. 28 nr., antrame aukšte, didžiojoje salėje. Mano motina dr. Domininko Alseikos buvo paskirta naktimis budėti prie Basanavičiaus kaipo slaugė.

Laidotuvių procesija

V. Prižginto straipsnyje "Darbininke" 1972 m. 10 nr. apie Basanavičių rašoma: "Vasario 21 laidotuvių eisena pajudėjo iš Vilniaus katedros Rasų kapinių link. Priekyje kryžius su vėliavomis, per 70 vainikų, orkestras, kunigai ir mokyklos. Keturi kauniečiai ir keturi vilniečiai pasikeisdami nešė karstą. Iš abiejų pusių buvo skautų sargyba su žibintais. Paskui karstą ėjo giminės ir tūkstantinė minia. Gatvėje eisena nusitęsė per kilometrą. Be to, gatvėse ant šaligatvių iš abiejų pusių stovėjo minios žmonių. Dalyviai iš Rygos laidotuvių iškilmes nufilmavo. Vėliau filmas buvo rodomas visuose Lietuvos miestuose... Prie duobės Rasų kapinėse 15 asmenų tarė atsisveikinimo žodį: 11 lietuvių, 2 lenkai, gudas ir žydas. Jautriai kalbėjo dr. D. Alseika, Laikinojo Vilniaus lietuvių komiteto pirmininkas, prof. M. Biržiška, J. Vileišis ir kiti. Poetas Ksaveras Sakalauskas-Vanagėlis, atvykęs iš Varšuvos, skaitė savo eilėraščius, skirtus velioniui. Dar kalbėjo seimo atstovas dr. K. Jokantas ir stud. I. Čibiras. Jautrų atsisveikinimo žodį tarė ir Vilniaus skautų vadas Pr. Žižmaras, vėliau Sibiro kankinys. Vilniaus studentų vardu kalbėjo Rapolas Mackevičius. Kan. J. Tumas-Vaižgantas atsisveikino Amerikos lietuvių vardu. Ant kapo sudėta per 70 vainikų; jų tarpe 25 nuo Vilniaus lietuviškų organizacijų, 20 iš nepriklausomos Lietuvos vyriausybės ir mokslo įstaigų, 5 nuo Amerikos lietuvių organizacijų..."

Simbolinė mirties diena

1918 m. vasario 16 d. Vilniuje dr. Basanavičius, lietuvių tautos moralinis prezidentas-pranašas, pasiekė savo gyvenimo siekių bei troškimų išsipildymą, kai Lietuvos taryba paskelbė Lietuvos nepriklausomybės atstatymo aktą, kurį Basanavičius perskaitė ir pats pirmas pasirašė. Tai buvo jo gyvenimo svajonių išsipildymas. Po to jis ir toliau visą savo gyvenimą pašventė lietuvių tautos labui. Jo palikimas Lietuvai — tai neįkainojamas kultūrinis turtas. Patriarchas vos prieš keletą savaičių, kalbėdamas su dr. Alseika ir kun. Ciburu, džiaugėsi artėjančiu pirmu nepriklausomybės dešimtmečiu. Deja, tas nelaimingas nukritimas nuo kėdės vasario 5 d. Lietuvių mokslo draugijos patalpose buvo lemtingas...

Didysis tautos žadintojas mirė 1927 m. vasario 16 d.

Lietuvos delegacija laidotuvėse

Vasario 20 d. į lenkų okupuotą Lietuvos sostinę atvyko iš Lietuvos delegacija: Jonas Vileišis, Kauno burmistras, Kauno universiteto rektorius prof. Mykolas Biržiška, prof. Z. Žemaitis, prof. A. Janulaitis, seimo atstovai, St. Kairys, dr. K. Jokantas, Edv. Turauskas, dr. Jono Basanavičiaus brolio Vinco duktė Sereikienė ir dar keletas žymių veikėjų.

Vasario 21 d. Lietuvių mokslo draugija surengė iškilmingą akademiją, kurioje kalbėtojai išryškino dr. Basanavičiaus nuopelnus lietuvių tautai. Rašytojai ir poetai skaitė Patriarchui skirtą savo kūrybą. Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijos mokytojo Antano Krutulio vadovaujamas choras sudainavo keletą dainų ir "Lietuviais esame mes gimę". Iš Kauno atvykę operos solistai — A. Sodeika ir Vl. Grigaitienė atliko keletą dainų, pritaikytų liūdnai nuotaikai.

Baigiantis akademijai, visa didžioji Apollo salė skambėjo lietuvių tautos himno garsais. Tai retas okupuotame Vilniuje įvykis. Už himno giedojimą Vilniuje lietuviai buvo lenkų valdžios baudžiami. Dr. Basanavičiaus autoritetas visų tautybių gyventojų Vilniuje buvo labai vertinamas.

Basanavičiaus laidotuvėse ne tiesiogiai dalyvavo visa Lietuva. Buvo net sušauktas nepaprastas ministerių kabineto posėdis, kuriame buvo padaryti įvairūs nutarimai. Vienas jų — 5 dienų gedulas.

Optical Studio
OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvių Namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

VAŽIUOJANTIEMS Į PASAULINĘ PARODĄ

Lietuviai, planuojantys šią vasarą vykti į "Expo 86" Vankuveryje, galės gauti nakvynes pas savo tautiečius pigia kaina. KLB Vankuverio apylinkės valdybos pastangomis yra sudaryti sąrašai vietinių lietuvių, pas kuriuos bus galima apsistoti parodos metu. Kreiptis šiuo adresu: ***Ed. Gumbelis, 14309 Green Crest Dr., Surrey, B.C., Canada V4A 2H7.*** *Telefonas: (604) 536-9771.*

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

VESTUVININKŲ DOVANA

"Komjaunimo tiesos" 1985 m. gruodžio 28 d. laidoje rašoma apie liūdnai pasibaigusias vestuves pas Kaišiadorių rajono Žiūronų kaimo gyventojus Vainikonius. Toms vestuvėms gegužės mėnesio viduryje buvo pasiruošta "senoviškai" — stalai lūžo nuo degtinės ir retai matomų patiekalų. Albinas Žilinskas, Gintautas Stravinskas, Algis Gvazdauskas, Rimas Karpavičius ir Artūras Melkūnas, 17-18 metų amžiaus kaimynai, nutarė sulaikyti iš civilinės metrikacijos biuro grįžtančius jaunuosius su palyda. Netoli Vainikonių sodybos jie per kelią ištempė paskubomis nupintą vainiką, kraitelėn įsidėjo puskepalį duonos, druskos ir butelį "Medžiotojų". Vaikinai su duona ir druska pasveikino jaunuosius, G. Stravinskui grojant akordeonu, visi išgėrė "Medžiotojus". Vestuvininkai už tokį gražų sutikimą atsilygino trim buteliais degtinės ir tiek pat butelių vyno. Vestuvininkų dovana buvo išgerta pas netoliese gyvenančius Karpavičius. Jos jaunuoliams neužteko. Jieškoti daugiau gėrimų jie išrūko dviem "Javos" motociklais. A. Gvazdauskas, neįstengęs suvaldyti savo "Javos", vairą atidavė vairuotojo teisių neturinčiam A. Žilinskui. Trečiuoju ant motociklo sėdo G. Stravinskas. A. Žilinskas nutarė aplenkti priekyje važiavusią R. Karpavičiaus "Javą", nors dėl jos sukeltų dulkių kelio nesimatė. Kai dulkės išsisklaidė, pasirodė numuštas betoninis pakelės stulpelis ir trys pusiaunakčio tamsoje tysantys kūnai. Atsikėlė "Javos" savininkas A. Gvazdauskas ir jos vairuotojas A. Žilinskas, gulėti liko sunkiai sužeistas G. Stravinskas, akordeonu linksminęs sutiktus vestuvininkus. Jam buvo trūkusi kaukolė, plyšusi aorta ir dešinysis plautis, sutraiškinta dešinioji kepenų skiltis. Jaunuolis mirė pakeliui į ligoninę. A. Žilinskas už girtą motociklo vairavimą be teisių gavo trejus metus laisvės atėmimo lygtinai.

JAUNIMO PARKAS

Alytuje, gražių pušynų apsuptame mieste, yra įsteigtas Jaunimo parkas. Jame dar tik pačius mažiausius alytiškius praaugo dailios eglaitės ir liauni berželiai. Parkas puošiamas jaunųjų skulptorių kūriniais. Jame jau išdėstyti kūrybinėje stovykloje paruošti metalo plastikos darbai. Tuos, kurie Jaunimo parkan ateina iš Putinų mikrorajono pusės, pasitinka kauniečio Vytauto Naručio "Vartai" su liaudies mene pamėgtais žirgeliais. Apie žmogaus gyvenimą ir nuveiktus darbus verčia susimąstyti vilniečio Kęstučio Musteikio "Narvelis gegutei". Alytiškis Vidmantas Gylikis parkui padovanojo "Povą", išraiškingomis linijomis kviečiantį pasidairyti po panemunės kalvas. Vaikus labiausiai domina kauniečio Antano Balkės "Voras karalius", kitaip atrodantis iš įvairių parko kampelių. Žvilgsnį padangėn nukreipia kaunietės Virginijos Babušytės-Venckūnienės "Vaivorykštė", Naglio Nasvyčio "Skrydis". Lietuvių liaudies pasakų motyvus primena klaipėdiečio Klaudijaus Stepanovo "Ožys". Jaunimo parku ir jam skirtomis jaunųjų dailininkų skulptūromis rūpinasi vyriausias šio miesto architektas Gintautas Gabrilavičius.

KUR GAUTI JUODŽEMIO?

Sodininkystės draugijos Šiaulių tarybos pirm. Petras Ilgūnas tokį klausimą pateikia "Tiesos" redakcijai sausio 7 d. laidoje. Sklypai kolektyviniam sodam dažniausiai gaunami menkavertėje žemėje. Tenka išlieti daug prakaito, kol ji tampa derlinga. Sodininkams reikia daug juodžemio. Be jo neišsiverčiama ir vėliau: "O kur šauliečiams galima gauti nusipirkti juodžemio? Niekur. Štai ir tenka sodininkams brangiai permokėti įvairiems vertelgoms už prikasimą, atvežimą. Tuo tarpu cukraus fabrikams, cukrinių runkelių priėmimo punktams juodžemis — tikra bėda, nes runkeliai atvežami žemėti . . ." Vien tik Pavenčių cukraus gamykloje per metus susikaupia apie 10.000 tonų žemės. Išauga ištisos juodžemio kalvos, išvežamos į sąvartynus arba lomoms užlyginti. P. Ilgūnas nori, kad tokį juodžemį sodininkams pradėtų pardavinėti Šiaulių miesto apželdinimo trestas.

PALAIDOJO AKMENĮ

Visoje Lietuvoje dabar yra tik 76 gamtos paminklais laikomi akmenys. Jiems globoti paskelbtas įstatymas "Dėl lauko akmenų apsaugos", kurio ne visada laikosi melioratoriai. Dažnai jie išvelka gražius akmenis iš laukų, palieka juos prie kelių ir miškelių. Būna atvejų, kai paminkliniai akmenys sunaikinami, panaudojami ūkiniam reikalam. Panevėžio rajono Uliūnų sovchozo laukuose nuo seno gulėjo gamtos paminklas — Ramygalos akmuo, turėjęs net ir informacinį ženklą. Tą kažkam nepatikusį akmenį melioratoriai užkasė į žemę. Sovchozas virš palaidoto paminklinio Ramygalos akmens pasėjo rugius.

KOMUNISTINĖ KLASIKA

"Šviesos" leidykla šiemet pradės leisti naują 20 knygų seriją "Pedagogikos klasika", skirtą dabartiniams ir būsimiesiems mokytojams, tėvams, priešmokyklinių įstaigų darbuotojams. Net 12 pirmųjų tos serijos knygų bus skirta marksizmo-leninizmo klasikų K. Markso, F. Engelso, V. Lenino raštams, liečiantiems švietimo ir auklėjimo problemas, N. Krupskajos, A. Makarenkos, J. Pestalocio, V. Suchomlinskio, K. Ušinskio pedagoginiams raštams, rusų revoliucininkų ir lietuvių priešsovietinio laikotarpio pedagogų svarbiausiems darbams. Kitų aštuonių tomų antologijose bus rašoma apie antikinės pedagogikos atstovus, sovietinius psichologus, priešmokyklinio auklėjimo, mokymo ir auklėjimo psichologijos atstovus. Visas serijos knygas numatoma išleisti per 10 metų.

V. Kst.

Būrys lietuvių, dalyvavusių bendrose baltiečių iškilmėse Toronto Estų namuose 1966 m. sausio 15 d. Ntr. J. Kreilio

Žuvo kun. Zdebskis

Gauta žinia, kad š. m. vasario 6 d. automobilio nelaimėje žuvo **kun. Juozas Zdebskis,** Rudaminos klebonas, 57 metų amžiaus. Palaidotas vasario 10 d. Tuo tarpu smulkesnių žinių nėra. Velionis buvo Katalikų komiteto tikinčiųjų teisėm ginti narys, kovotojas už tikėjimo ir žmogaus teises, persekiojamas sovietinės valdžios.

Hamilton, Ontario

PAVYKĘS ZUIKIŲ BALIUS sausio 25 d. sutraukė per 200 svečių, kurie turėjo progos pasigėrėti niujorkiečių "Harmonijos" dainos vienetu, vadovaujamo muz. V. Ralio. Publika entuziastingai reagavo — net stovinčiųjų katutėmis reikalavo pakartojimų. Baliaus pranešėja L. Stungevičienė gražiai ir sklandžiai pravedė meninę dalį.

Klubo nariai buvo apdovanoti taurėmis už įvairius 1985 m. laimėjimus. Šiaulių A grupėje V. Lumbys gavo 2 taures, J. Stankus — 1, A. Kontrimas — 2, A. Šimkevičius — 2, B. Savickas — 3, R. Svilas — 3, V. Svilas — 2; B grupėje A. Svilas — 2, E. Gocentas — 2 ir P. Zubas — 2. Žvejų grupėje V. Verbickas gavo taurę už 10.5 sv. upėtakį, o M. Jonikas — už sumedžiojimą 6 zuikių ir vienos stirnos. Taures įteikti buvo pakviestas parapijos klebonas kun. J. Liauba.

Šiltą žvėrienos vakarienę, kaip ir kasmet, be atlyginimo paruošė S. ir A. Petkevičiai. Jiems talkino K. V. Gelžiniai, I. Vasiliauskienė, Beržaitienė ir A. Pranckūnienė. Įvairiuose pareigose talkino B. R. Pakalniškiai, S. Kanopienė, M. Borusienė, S. Senkus, J. Deveikis. D. Babinienė iškepė tortų kavos stalui, kurį stropiai prižiūrėjo E. Bajoraitienė. Vakarienę praturtino mūsų medžiotojai, paaukodami dalį sumedžiotų žvėrelių: V. Svilas, M. Jonikas, A. Pintulis, P. Brasas, E. Gocentas ir J. Stankus. Staliukus loterijai paaukojo: P. Armonas, "Concession Garage", P. Bosas, A. Buinys, bendrą J. L. Giedraičiai, R. G. Giedraičiai ir J. E. Bajoraičiai, E. Matuliūnas, A. Šilinskis, "Enterprise Ltd." ir vienas nenorintis skelbtis. Rengėjai visiems reiškia nuoširdžią padėką. **A. P.**

HAMILTONIETIS ALGIS ULBINAS Floridos St. Petersburge vadovauja liet. dramos teatrui "Žibintas". Jis yra to dramos teatro režisierium ir yra apie save sutelkęs nemažą būrį įvairaus amžiaus scenos darbuotojų. Čia turima daug teatrui reikalingų talentų — kaip dekoratorių, apšvietimo specialistų, muzikų ir vokalistų. Tad ir jų sceniniai pastatymai būna gerai paruošti. Neseniai žibintiečiai su Ant. Rūko komedija "Bubulis ir Dundulis" gastroliavo Čikagoje ir susilaukė labai gero įvertinimo. Grįžę iš ten teatras tą patį veikalą dar kartą pakartojo savo kolonijoje, kurioje prieš metus surengė "Bubulio ir Dundulio" premjerą. Žmonių ir antrą kartą netrūko Lietuvių klube. Nepaprastos energijos naujasis "Žibinto" režisierius ir vadovas savo teatrui turi sudaręs ateičiai daug planų.

Alg. Ulbinas Hamiltone yra buvęs vienas pirmųjų "Aukuro" pradininkų, atlikęs daug prisimintinų vaidmenų. Prieš septynerius metus išsikėlęs gyventi į Floridą, įsijungė į lietuvišką veiklą. Tada, dar rež. D. Mackialienei dirbant su "Žibintu", 1983 m. šeštajame lietuvių teatrų festivalyje Čikagoje su A. Kairio "Giminės" komedija jis laimėjo geriausio aktoriaus žymenį. Jis yra taip pat ir didelio muzikinio talento žmogus. Gerai groja akordeonu, vargonais, dainuoja choruose ir turi įsirekordavęs daug savo gražiai skambančių muzikinių ir vokalinių kūrinių, kurie galėtų varžytis su mūsų dabar išleidžiamomis lietuviškomis plokštelėmis. **K. M.**

Brooklyn, N. Y.

PAMINĖTI JAUNIMO METAI. 1985 m. buvo Jungtinių Tautų paskelbti Tarptautiniais jaunimo metais. Pasaulio lietuvių katalikų organizacijų sąjungos valdyba ta proga metų pabaigoje surengė minėjimą lietuvių visuomenei Kultūros židinyje, Brooklyne, N.Y. Invokaciją sukalbėjo vysk. P. Baltakis, OFM. Dr. A. Šlepetytė-Janačienė, PLKOS v-bos pirmininkė, supažindino svečius su šių ypatingų metų prasme, iškilmėmis ir darbais plačiame pasaulyje bei šūkiu: "Dalyvavimas, augimas ir taika". Iškėlė Lietuvos ir išeivijos jaunimo įnašą mūsų tautai bei jo auklėjimo svarbą.

G. Damušytė, Religinės lietuvių katalikų šalpos ir informacijos centro darbuotoja, padarė pranešimą apie jaunimo padėtį Lietuvoje. Savo kalbą papildė specialiai pagamintomis iliustracijomis. Niujorko ir apylinkių studentų ateitininkų pirm. A. Lukoševičius nušvietė lietuvių jaunimo veiklą išeivijoje. Jis palietė Pasaulio lietuvių studentų sąjungų darbus, ilgiau sustodamas ties studentų ateitininkų veikla, pažymėdamas jos pagyvėjimą ir naujų narių augimą paskutiniais keleriais metais.

Apie Lietuvių skautų sąjungos įnašą jaunimui padarė skaut. G. Stankūnienė. Ji suminėjo stovyklas, sueigas, suvažiavimus, kasmet ruošiamas Kaziuko muges bei kitus šios sėkmingos organizacijos darbus. Lietuvos vyčių centro v-bos II vicepirm. M. Lepera kalbėjo apie šios organizacijos veiklą Amerikoje, paįvairindama pranešimą savo sukurtu eilėraščiu apie Lietuvą ir muzikos palyda.

Ištraukas iš jaunimui skirtos poezijos skaitė skautė L. Jankauskaitė. Jos buvo parinktos iš Maironio, G. Tulauskaitės ir J. Aisčio kūrybos. Pabaigoje pedagogė ir PLKOS v-bos narė V. Lušytė-Penikienė perskaitė specialiai pritaikytą maldą jaunimui. Programos pranešėja buvo jaunimo auklėtoja G. Ivaškienė.

Antroje dalyje buvo parodyta vaizdajuostė "Sibiro kalinių balsas". Po to vyko jaukus pabendravimas su Niujorko lietuvių visuomene. **Inf.**

Sault Ste. Marie, Ont.

MŪSŲ MIESTE buvo surengtas žiemos karnavalas, vadinamas "Bon Soo" (Soo — sutrumpintas miesto pavadinimas). Jis susilaukė plataus gyventojų susidomėjimo, neišskiriant nė lietuvių.

JURGIS SKARDIS, JN., dirba "Algoma" plieno įmonėje skaitytuvų (kompiuterių) skyriuje analizuotoju. Švenčių proga gavo mėnesinės algos pakėlimą $150.

KAZIMIERAS SLYŽYS dirba "Algoma" plieno įmonėje ir šalia to beveik miesto ribose turi nedidelį ūkį. **Koresp.**

Calgary, Alberta

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS Kalgario apylinkės valdyba leidžia savo žiniaraštį "Kalgario lietuvių žinios". Jis išeina 4 kartus per metus. Pirmame š. m. numeryje įdėtas valdybos pranešimas apie numatomus renginius — Vasario 16 šventę (vasario 15 d., 6 v.v., "The Scandinavian Centre"), Tautybių dieną (Heritage Day), Toronto "Atžalyno" atsilankymą š. m. liepos mėnesį. K. Dubauskas anglų kalba pateikia keletą informacijų apie Lietuvą. Yra žinutė apie lituanistinės mokyklos kalėdinę eglutę ir jos mokinių dalyvavimą Vasario 16 šventės programoje. Priešpaskutiniame žiniaraščio puslapyje atspausta keletas Lietuvos vaizdų. Žiniaraščio adresas: J. Vyšniauskas, 4124 Charleswood Dr. N.W., Calgary, Alta. Tel 282-7394. **Kor.**

Pranešimas "Talkos" nariams

1986 m. kovo 1, šeštadienį, 4.00 v.p.p., šaukiamas Hamiltono lietuvių kredito kooperatyvo "Talka"

metinis narių susirinkimas

Jaunimo centro salėje, 48 Dundurn St. North, Hamilton, Ont.

Darbotvarkėje – valdybos ir komisijų pranešimai, valdomųjų organų rinkimai ir kiti klausimai. Narių registracija prasidės 3.00 v.p.p.

Kooperatyvo "Talka" valdyba

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 23 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
indėlius (P.C.A.)	5%	nekiln. turto pask.	11½%
santaupas	7%	asmenines paskolas	13%
kasdienines palūkanas už santaupas	6½%	*Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.*	
term. indėlius 1 m.	9½%	*Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki $2.000.*	
term. indėlius 3 m.	10¼%		
reg. pensijų fondo	8½%		
90 dienų indėlius (minimum $5.000)	9%	*Nemokama asmeninių paskolų drauda iki $25.000.*	
Reg. pensijų 1 m.	9½%		

"AUDRA" TRAVEL

KELIONĖS Į LIETUVĄ IR KITAS ŠALIS

AUDRA TRAVEL PASAULIO

CORPORATION

Siūlo naujas, įdomias keliones

Į LIETUVĄ 1986

Išvyksta	Grįžta	Išvyksta	Grįžta
Gegužės 13	Gegužės 29	Liepos 16	Rugpjūčio 2
Gegužės 28	Birželio 13	Rugpjūčio 14	Rugpjūčio 30
Birželio 30	Liepos 16	Rugsėjo 3	Rugsėjo 20
Liepos 10	Liepos 25	Spalio 2	Spalio 13

Kelionės numatytos patogiomis oro linijomis. Aplankysime gražiausius Europos miestus, praleisime Lietuvoje nuo 6 iki 11 dienų. Naujos kelionių kainos bus paskelbtos iki š.m. vasario 16 d. Kviečiame teirautis informacijų.

Mūsų biuras:

- Pageidaujantiems paruošia individualias keliones į Lietuvą ir į kitas pasaulio šalis.
- Sutvarko vizas bei dokumentus iškvietimams.
- Priima užsakymus vertimams į kitas kalbas.
- Tarpininkauja suteikiant gimines Lietuvoje labai naudingą finansinę paramą, nuperkant dovanas, automobilius, tvarkant palikimus.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnes informacijas teikia
AUDRONĖ, JŪRATĖ ir kiti darbuotojai adresu:
1576 Bloor St. West, Toronto, Ontario, Canada, M6P 1A4
(Priešais Lietuvių namus)
Tel. (416) 532-8772 arba **(416) 537-3060**
Telex 06-986766 TOR
Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2159872

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Jaunimo centro reikalai Čikagoje aptarti metinėje vakarienėje 1985 m. gruodžio 8 d. Šventė pradėta kun. A. Saulaičio, SJ, atnašautomis Mišiomis ir pasakytu pamokslu Tėvų jėzuitų koplyčioje. Vakarienę salėje įvadiniu žodžiu pradėjo renginių komiteto pirm. S. Džiugienė, invokaciją sukalbėjo vysk. V. Brizgys. Jaunimo centras tarnauja visų lietuvių reikalams. Tad nenuostabu, kad vakarienė susilaukė labai gausių lietuvių. Jaunimo centrui dabar vadovauja moterys. Pirmąja valdybos pirmininke buvo Irena Kriaučeliūnienė, o iš jos šias pareigas yra perėmusi Salomėja Endrijonienė. 1985 m. buvo asfaltuotos papildomos vietos automobiliams statyti kelio pakraštyje. Šis aikštės praplėtimas kainavo $6.000. Daugiausia išlaidų sudaro elektros sąskaitos. Vasaros mėnesiais už elektrą reikia mokėti apie $2.000, o žiemos mėnesiais — dar daugiau dėl pastato šildymo. Atnaujintą mažąją salę papuošė dail. M. Stankūnienės, B. Pužauskienės paveikslai, mediniai A. Vaitkevičiaus sukurti papuošalai. Salės atnaujinimo išlaidas padengė Jaunimo centro moterų klubas. Vakarienės svečius vikriai aptarnavo skautės. Humoristinę programą atliko aktorius Julius Balutis, savo anekdotais ir ištrauka iš Č. Grincevičiaus knygos "Vidurnakčio vargonai".

Prof. dr. Jokūbas Stukas, dirbęs Niujorko Pace ir So. Orange Seton Hall universitetuose, nuo 1986 m. sausio 1 d. išėjo ankstyvon pensijon. Dabar jis tikisi turėti daugiau laiko savo radijo valandoms, išleisti II-ją papildytą knygos "Awekening Lithuania" laidą, popiežiaus Jono-Paulius II lietuviškai atnašautas ir Lietuvai skirtas Mišias, įrašytas ilgai grojančion plokštelėn.

Dr. Bronius Nemickas, PLB visuomeninių reikalų komisijos vicepirmininkas, valstybiniame Amerikos archyve Vašingtone rado naujos dokumentinės medžiagos apie nesėkmingas vokiečių pastangas II D. karo okupacijos metais Lietuvoje suorganizuoti SS legioną. Naujos medžiagos šiuo klausimu duoda dvi slaptos JAV ambasados Švedijoje telegramos, pasiųstos JAV valstybės departamentui Vašingtone.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenė išleido spalvotomis nuotraukomis iliustruotą sąlanką anglų kalba "Lithuania—Lietuva". Šis leidinėlis trumpai ir vaizdžiai supažindina svetimtaučius su garbinga Lietuvos praeitimi ir tragiška jos dabartimi. Didesnis sąlankų skaičius pasiųstas jų pageidavusiems Lietuvos konsultamas Los Angeles ir Čikagoje. Organizacijos ir pavieniai asmenys, norintieji tas sąlankas paskleisti svetimtaučiams, jas už savikainą (10 centų, plius persiuntimo išlaidos) gali įsigyti PLB būstinėje, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, IL 60636, USA.

Australija

Australijos lietuviai 1985 metus užbaigė po Kalėdų pradėta XXXVI-ja sporto šventė Sydnėjuje. Ji atidaryta gruodžio 27 d. Bankstowno krepšinio salėje, dalyvaujant 400 žiūrovų. Pagrindinė šventės ruošos našta teko Sydnėjaus sporto klubui "Kovas". Sporto salėn įžygiavo Kanberos "Vilko", Hobarto "Perkūno", Adelaidės "Vyčio", Melburno "Varpo", Geelongo "Vyčio" ir Sydnėjaus "Kovo" sportininkai. Lenteles su klubų pavadinimais nešė jaunieji Sydnėjaus "Sūkurio" šokėjai, šventės vėliavą — Sydnėjaus krepšininkas Audrius Svaldenis, lydimas dviejų koviečių. Visus šventės dalyvius ir svečius pasveikino kovietė N. Wallis-Grincevičiūtė lietuviškai ir angliškai. Sugiedojus Australijos himną, kalbėjo "Kovo" pirm. J. Karpavičius, invokaciją skaitė mons. P. Butkus, sportinę priesaiką — A. Svaldenis. Šventę oficialiai atidarė Australijos lietuvių fizinio auklėjimo sąjungos pirm. J. Dabrauskas. Meninę programą atliko Sydnėjaus vyresniųjų šokėjų grupė, vadovaujama J. Biretos. Vyrų krepšinio varžybas laimėjo Hobarto "Perkūnas", moterų — Sydnėjaus "Kovas", berniukų — Sydnėjaus "Kovas", mergaičių — Adelaidės "Vytis". Šventėje taipgi jėgas išbandė tinklinio žaidėjai, tenisininkai, golfininkai, stalo tenisininkai, šachmatininkai ir netgi biliardo mėgėjai. Sportininkai turėjo specialias pamaldas. Šventė baigta Naujųjų metų sutikimu Lietuvių klube.

Britanija

Lietuvos nepriklausomybės šventės Londone minėjimas vasario 16 d. bus pradėtas pamaldomis Šv. Kazimiero šventovėje. Mišias yra užprašęs Lietuvos atstovas Vincas Balickas. Akademinė ir meninė dalis įvyks 5 v.p.p. Bishopsgate instituto salėje. Meninę dalį atliks svečiai iš Hamburgo: sol. Vilija Mozūraitytė, pianistė prof. Raminta Lampsatytė-Kollars ir smuikininkas Michael Kollars. Politinę ir kultūrinę veiklą atspindės surengtos parodėlės. Minėjimui pasibaigus, bus specialus priėmimas kviestiniam svečiam ir minėjimo dalyviam.

Kalėdinės eglutės Londone gyvenančių lietuvių vaikai susilaukė pavėluotai — tik sausio 4 d. vakarą, kai jau buvo praėjusios Kalėdos ir net Naujųjų metų sutikimas. Eglutei skirtą vaidinimėlį paruošė M. Barėnienė, programon įjungusi savo vadovaujamos šeštadieninės mokyklos mokines. Programėlę ištrauka iš Šatrijos Raganos "Viktutės" pradėjo V. Gasperienė. Vaidinimėlį papildė vaikų dainelės ir eilėraščiai. Iš Gloucesterio buvo atvykusi M. Gelvinauskienės vadovaujama mergaičių tautinių šokių grupelė. Dovanas išdalijo iš Lietuvių sodybos atkeliavęs Kalėdų senelis (A. Lapinskas). DBLS centro valdybos vardu visus pasveikino ir visiems padėkojo E. Šova.

Prancūzija

Antanas Juška, buvęs legionierius, 1985 m. rudenį buvo pakviestas ir dalyvavo Prancūzijos svetimšalių legiono parašiutininkų šventėje Korsikoje. Kitas buvęs legionierius Leonas Stelingis, gyvenęs Mulhouse, 1984 m. mirė Saint-Marie-aux-Mines ligoninėje.

Lenkija

Lietuvių visuomeninės kultūros draugijos centro valdybos posėdis įvyko 1985 m. gruodžio 8 d. Seinuose. Jame buvo aptarta "Aušros" žuranliuko ateitis. Dabar jis išleidžiamas keturiskart per metus. Posėdyje pamėnėta sidabrinė "Aušros" sukaktis, stengiamasi, kad ji taptų mėnesiniu leidiniu.

Vokietija

Europos LB vadovų ir atstovų suvažiavime 1985 m. rugpjūčio 10 d. nutarta surengti Europos lietuvių dienas 1987 m. Programos rėmus iki šių Velykų įsipareigojo paruošti VLB krašto valdyba. Pernai rudenį įvykusiame VLB darbuotojų suvažiavime Lietuvių dienų muzikine programa sutiko rūpintis Arvydas Paltinas. Tautinius šokius padės paruošti Alina Griniuvienė. Lietuvių dienoms numatyta 1987 m. birželio pabaiga arba liepos pradžia, prisitaikant prie Lietuvos 600 metų krikšto sukakties iškilmių Romoje. Pirmosios Lietuvių dienos Europoje bus surengtos Hiutenfelde, aplinkiniuose Lampertheimo ir Viernheimo miesteliuose. Šventei bus skirtas trijų dienų savaitgalis. Penktadienio vakarą dalyvių lauks dailės, tautodailės, knygos, lietuviškų pašto ženklų ir pinigų parodos atidarymas Romuvoje, laužas Romuvos parke, šeštadienį — paskaita, tautiniai šokiai ir chorų dainos, kviestinių meininkų koncertas, bendri šokiai. Sekmadienį numatomos iškilmingos pamaldos, kuriose dalyvaus vysk. Paulius Baltakis, OFM. Dienų ruošos komitetą sudaro: pirmininku pakviestas VLB krašto valdybos pirm. Juozas Sabas, vicepirmininkais — Vasario 16 gimnazijos direktorius Andrius Šmitas ir Vincas Bartusevičius, iždininku — Arminas Lipšys, koordinatoriumi — Kazys Baronas.

Su "Labdaros" draugijos veikla 1985 m. spaudai atsiųstame pranešime supažindina pirm. Jonas Glemža. Lietuviškame išeivijos gyvenime pastebimas didesnis lietuvių suartėjimas pasauliniu mastu. Tokią išvadą J. Glemža daro, stebėdamas gausėjančius Vasario 16 gimnazijos moksleivius, atsiunčiamus iš įvairių laisvojo pasaulio šalių. "Labdaros" parama moksleivijai Suvalkų trikampyje padidėjo Mykolo Žilinsko palikimo palūkanomis. 1985 m. jų gauta 1.500 DM. Moksleiviams ten siunčiamos knygos ir periodinė spauda. Apdrausti knygų siuntiniai gaunami. Periodinė spauda cenzūruojama. 1985 m. "Labdara" turėjo 16.094 DM pajamų ir tiek pat išlaidų. J. Glemža dėkoja visiems rėmėjams bei talkininkams ir prašo tolimesnės paramos. Pirm. J. Glemžos adresas: Conventrain 33, 7260 Calw-Hirsau, W. Germany.

Toronto atžalyniečių jaunių grupė bando pirmuosius savo žingsnius, stebint gausiai auditorijai Ntr. B. Tarvydo

Kuriuo keliu?

AURELIJA BALAŠAITIENĖ

Ryšiai su okupuota Lietuva ir naujausi ateiviai mūsų visuomenėje

Laisvųjų pasaulio kraštų lietuvių visuomenės santykiai su okupuota Lietuva yra dažnai buvę karštų diskusijų centre. Organizacijų vadovybės savo pasitarimuose svarstė vadinamąjį bendradarbiavimo klausimą su okup. Lietuvos institucijomis ir organizacijomis. Pavieniai asmenys elgėsi pagal savo pačių sprendimus, palaikydami asmeninius ryšius ar lankydami savo gimines. Tačiau didžioji dauguma priėjo išvadą, kad oficialus bendradarbiavimas su sovietinėmis institucijomis ir jų atstovais okupuotoje Lietuvoje yra netoleruotinas, nes tai būtų tolygu nelegalios vyriausybės ir aneksijos pripažinimui.

Tačiau nuo savo tautos kamieno atitrūkusi emigrantinė visuomenė negali ilgai gyvuoti be ryšių su gimtuoju kraštu, nežiūrint jame esančios santvarkos. Individualūs, asmeniški ir neoficialūs ryšiai, medžiaginė ir moralinė parama, nepaisant sovietinių pareigūnų uolumo, Lietuvą pasiekia, palaiko ten vargstančių nuotaikas bei viltį ir tuo teikia mums tautinės gyvybės syvus.

Sekame jų spaudą, naudojamės lituanistinių mokslų žiniomis, susipažįstame su Lietuvos menininkais, mokslininkais, sportininkais ir džiaugiamės jų laimėjimais. Labai šykščiai mus pasiekia Lietuvoje išleidžiamos knygos ar albumai, o ir ten nuvykusiems daromi sunkumai knygas išvežti, reikalaujama specialių leidimų ir aukštų mokesčių.

Iš pas mus atvykusių lankytojų iš Lietuvos teko patirti, kad Lietuvoje yra nepaprastai didelis popieriaus trūkumas, kuris, dirbtinai sovietinės valdžios palaikomas, pradeda darytis panašus į caristinės valdžios spaudos draudimą. Miestų gyventojai labai kruopščiai taupo laikraštinį popierių, kad jį pristatę į tam tikras įstaigas gautų kuponą už pristatyto popieriaus svorį. Tik tada gali nusipirkti knygą už savo paties sunkiai uždirbtus pinigus. Mūsų spauda ar knygos jiems yra visiškai neprieinama prabanga, todėl asmeniniai ryšiai yra gyvybiškai svarbūs ir jiems, ir mums.

Betgi esame emigrantinė visuomenė, laisvojo pasaulio kraštuose įsikūrusi po II D. karo, Lietuvai netekus laisvės. Kiekviena emigrantinė visuomenė ilgainiui keičiasi paveikta aplinkos, politinių ir ekonominių sąlygų. Ji išgyvena įvairius savo egzistencijos laikotarpius: nuo pradinio žydėjimo iki stagnacijos, apatijos ar net žlugimo. Kaip tas miško medis, kuris negali augti be saulės ir lietaus, taip ir emigrantinė visuomenė negali ilgai išlaikyti savo gyvastingumo, jeigu joje neatsiranda renesansas.

Kaip čia buvusią ankstesnę, baigiančią sunykti lietuvių visuomenę, įsikūrusią praėjusio šimtmečio pabaigoje ir šio šimtmečio pradžioje, atgaivino bei sustiprino naujoji 1949-1950 m. atvykusi ateivių banga, taip dabar jau artėja laikas jieškoti atgimimo. Pirmieji du dešimtmečiai buvo tikrasis mūsų visuomenės žydėjimo laikotarpis, bet, asimiliacijos procesui pamažu leidžiant šaknis, pirmykštis idealizmas ir entuziazmas pradeda užleisti vietą apatijai ir abejingumui. Lituanistinės mokyklos ir spauda išgyvena krizę, reikalingą skubios pagalbos, kurią galėtų suteikti tik nauja ateivių banga.

Bet iš kur jos tikėtis? Aiškiai žinome, kad didesnio skaičiaus lietuvių iš okupuotos Lietuvos negalime laukti, jei sovietinė valdžia net nedaro išimčių, kad būtų sujungtos karo audrų ar kitų politinių sąlygų išskirtos šeimos. Mažos išimtys daromos žydų tautybės asmenims, dėl kurių yra daromas stiprus tarptautinis įtakingų žydų mažumų spaudimas.

Pas mus iš Lietuvos per paskutinius dešimtmečius teatvyko maža saujelė apyjaunių, jau išsimokslinusių asmenų, kuriuos mes sutikome vaišingai, atviromis širdimis ir ištiestomis rankomis. Jiems parodėme ne menkesnį dėmesį, negu kadaise Simui Kudirkai, po ilgų vargų pasiekusiam laisvę. Tačiau naujųjų atvykėlių nesugebėjome prilaikyti mūsų visuomenės aplinkoje. Jų daugumą metėsi į savo profesinį darbą, labai retais atvejais pasirodydami mūsų renginiuose ar spaudos puslapiuose. Tik vienas dr. K. Ėringis yra toji išimtis, kuri patvirtina taisyklę. Yra dar viena nedidelė grupė atvykėlių, kurie labai noriai jungėsi į mūsų kultūrinę ar visuomeninę veiklą, jon įnešdami naujų jėgų ir talentų, bet buvo atstumti. Nors pavardžių nenorėčiau minėti, bet tokių faktų yra nemažai.

Kitas atvejis yra beveik sensacinga naujiena Australijos lietuvių gyvenime, kur, "Mūsų pastogės" redaktoriui mirus, laikraštį redaguoti buvo pakviesta neseniai iš Lietuvos atvykusi, kvalifikuota ir patyrusi žurnalistė. Net iš tolo stebint atrodė, kad kilo audra, ilgainiui virtusi audra stiklinėje. Po keleto numerių skaitytojai pastebėjo, kad laikraščio linija "nenukrypo" nuo lietuvių interesų, bet matėsi aiškus pagėrėjimas tiek turinio, tiek išvaizdos atžvilgiu. Tuo būdu buvo išspręsta sunki redaktoriaus trūkumo problema. Tik vėliau gyvenimas parodys, kiek tas sprendimas buvo teisingas.

Iš aukščiau minėtų pavyzdžių galima padaryti išvadą, kad nepasitikėjimas už mus vėliau atvykusiais jau yra giliai įleidęs šaknis. Antra vertus, kas garantuoja, kad kiekvienu mūsų visuomenės nariu, jau seniai čia įsikūrusiu, galima pasitikėti? Prisiminkime mūsų visuomenės patikėtinio, ELTOS darbuotojo, žurnalisto Vytauto Alseikos staigų išvykimą į Lietuvą 1972 metais, kur jis dabar tarnauja okupanto propagandinei mašinai.

Nepasitikėjimas yra didelė nelaimė, kurią ypač jautė Stalino teroru prispaustos tautos, kai tėvas nepasitikėjo savo vaikais, draugai bijojo savo draugų. Gal nedaug geriau yra ir dabar. Dalis mūsų, patyrusių tą baisią moralinę skriaudą, neturėtume nepasitikėjimui leisti atstumti mūsų visuomenei taip reikalingą renesansą, kurį gali atnešti dabar atvykę lietuviai.

Toji mintis nėra taikoma tiems, kurie čia atvyksta su okupanto leidimu, apsiginklavę indoktrinacine misija, bet tiems, kurie į laisvą pasaulį atvyko be bilieto atgal. Įsijauskime į jų padėtį ir supraskime jų skausmą, jeigu jie iš tikro yra ištikimi Lietuvos laisvės siekiui, bet to įrodyti nepajėgia, tam neturėdami progos. Atsarga gėdos nedaro, bet ir perdėtas nepasitikėjimas daro žalą. Jei naudojamės dabartinės Lietuvos vadovėliais, muzikos kūriniais, giesmėmis ar knygomis, nebijodami "susižaloti", tai nebijokime ir tų, kurie pas mus atvyksta ir jieško lietuviškos bendruomenės, kuri jiems atstotų jų prarastus, kad ir vergijoje likusius namus. Ir jie yra palikę savo draugus, prisiminimus ir jaunystę, kaip ir mes prieš daugelį metų.

Turner & Porter laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533 - 7954

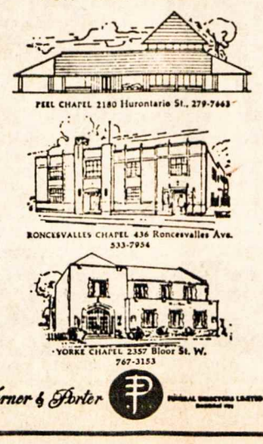

Proveržiai į pasaulio viešumą

L. GIRINIS

Kiekvienas mūsų didesnis ar mažesnis kultūrinis ir politinis prasiveržimas į laisvojo pasaulio viešumą visada laikytinas svariu žingsniu į priekį Lietuvos laisvės byloje. Apie tokius prasiveržimus kasmet išgirstame Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto seimuose, juos vertiname, išklausome kritikus, priimame ar atmetame naujus pasiūlymus, naujas programas. Kartas nuo karto renkasi laisvojo pasaulio lietuviai, demokratinės idėjos puoselėtojai, kas metai prisimena simboliu tapusią konstitucinę deklaraciją: "Lietuvos kova už tautos laisvę ir savą valstybę nesikeičia. Ji yra nuolatinė, visuotinė, besąlyginė ir vedanti į pergalę. Ji vyksta kasdien kultūrinėje, dvasinėje, savitarpio pagalbos bei bendradarbiavimo ir politinėje srityje — okupuotoje Lietuvoje ir už jos ribų. Mes siekiame visų lietuviškų veiksnių nuoširdaus sutarimo, vieningumo ir koordinuoto darbo". (Citata iš deklaracijos).

Tai yra Vyriausiam Lietuvos Išlaisvinimo Komitetui kelią rodanti žvaigždė ir į prasiveržimus skatinanti idėja.

1985 m. gruodžio 6-7-8 dienomis Floridoje įvykusiame VLIKo seime buvo plačiai aptartas reikšmingas Europoje ir laisvame pasaulyje pagarsėjęs prasiveržimas: "Kopenhagos Tribunolo, Taikos ir laisvės žygio atgarsiai besikeičiančioje Europos politikoje".

Iš pranešimų sužinojome, kad toks gerai planuotas prasiveržimas buvo pirmas išeivijoje. VLIKo rūpesčiu Tautos fondo lėšomis ir mūsų jaunimo talka buvo įvykdytas žygis, kurio anksčiau niekad nebuvo. Teko stebėtis, kai didieji Europos laikraščiai bei žurnalai ištisais puslapiais spausdino aprašymus ir iliustracijas iš Kopenhagos tribunolo eigos. Televizijų stotys: Helsinkio, Stockholmo, Kopenhagos, Hamburgo ir kitos nesigailėjo laiko mūsų jaunimo laisvės ir taikos žygiams bei demonstracijoms. Apie 60 laisvojo pasaulio žurnalistų, dalyvavusių laisvės žygyje, savo aprašymais išbudino Europą ir priminė apie tris buvusias laisvas ir nepriklausomas Baltijos valstybes.

VLIKo posėdžių eigoje, įvertinant sėkmingą mūsų jaunimo prasiveržimo žygį, kilo ir klausimų, į kuriuos nebuvo lengva atsakyti: kodėl JAV lietuvių jaunimas menkai tedalyvavo laisvės žygyje, kodėl latvių jaunimo dalyvavo keturiskart daugiau negu lietuvių? Kodėl kai kurie mūsų jaunuoliai suabejojo žygio verte bei saugumu? Ar tikėti, kad lietuviškasis jaunimas sparčiau žengia nutautėjimo keliu? Jei taip, tai kur glūdi priežastys?

Šie ir kiti kilę neaiškumai verčia susirūpinti. Susimąstyti tenka ir dėl to, kad mūsų amžiaus skubančios dienos verčia jau dabar matyti jaunimą energingai drąsų, kiekvienu atveju pasiruošusį stoti į vieningas gretas tęsiant atsakingą įsipareigojimą dirbti garbingą Lietuvai darbą.

Pirmajame Pasaulio lietuvių jaunimo kongrese Čikagoje poeto Henriko Nagio pasakyti žodžiai telieka neužmirštami: "Visų kovų priekyje žygiuoja jaunimas. Jaunimas neša kovų vėliavas, jaunimas pirmas pastebi ir reaguoja į netiesą, klastą, apatiją, žmogaus išnaudojimą, įdėjų išniekinimą. Visos pasaulio vergijų bastilijos buvo puolamos jaunų žmonių. Visų kartuvių stulpai buvo verčiami jaunųjų rankom. Į Laimės Žiburį nuolat kopė ir kops tik jauni ir drąsūs žmonės. Tokie, kurie žino gyvybės ir mirties kainą. Kurie pažįsta gyvenimo entuziasmą. Ir todėl žino, kiek daug drąsos ir tikėjimo reikia, kad galėtum savęs išsižadėti".

Iš Kanados lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkės studentės Sigitos Bersėnaitės laiško VLIKo seimui paaiškėjo atsakymai į kai kuriuos klausimus. Laiškas, kuris dr. K. Bobelio buvo perskaitytas seime ir su dideliu dėmesiu priimtas, padarė stiprų įspūdį.

Šiandien jau kalbame apie laisvės žygį kaip netolimos praeities įvykį. Jis dar ilgai liks kaip pamokymas ateičiai, kuriai vadovaus naujoji generacija, perims tautinę, kultūrinę, politinę veiklą, fondus ir konstituciją iš kurios privalės atsispindėti taurioji Lietuvos himno idėja. Laiko dulkės neturėtų uždengti Baltijos žygio sėkmių ar nesėkmių. Nesėkmes turėtume įžvelgti ne jaunimo užsimojimuose, bet vyresniųjų patarimuose

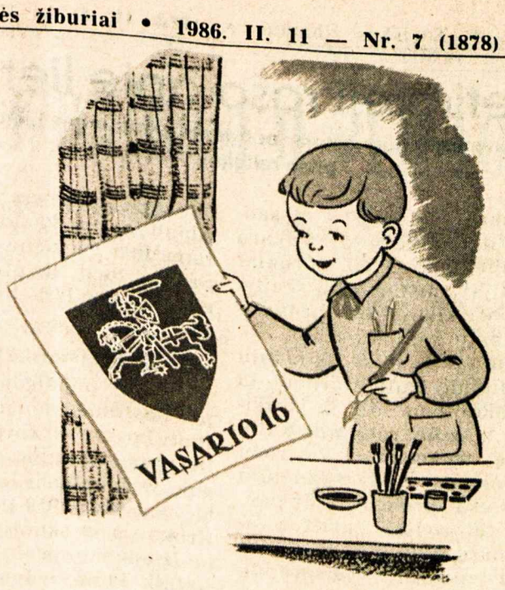

eglutė

1985 VASARIS

Mėnesinis lietuvių išeivijos vaikų laikraštėlis, redaguojamas ir spausdinamas N. Pr. Marijos vienuolijos seserų JAV-se. Adresas: "Eglutė", Immaculate Conception Convent, Putnam, CT 06260, USA. Metinė prenumerata — $10. Tai graži dovana lietuviškų šeimų vaikams

Kanados Lietuvių Bendruomenės Otavos apylinkės buvusiam ilgamečiam veikliam nariui

a.a. dr. V. KUBILIUI

mirus,

žmoną VERONIKĄ, dukrą VIDĄ ŠUKIENĘ su šeima bei kitus artimuosius Toronte ir Lietuvoje nuoširdžiai užjaučiame –

KLB Otavos apylinkė

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 498-5823 arba 755-3174.

OPTOMETRISTAS
Dr. S. Brogowski
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

Rengiatės į Lietuvą arba Europą?

Reikia jums voltažo keitiklio (convertor) arba pritaikytojo (adaptor) bet kurioje pasaulio vietovėje?

Kreipkitės į ***"House of 220".*** *Jame rasite visokių rūšių keitiklių, transformatorių, pritaikytojų ir 220 voltų prietaisų. Mes taip pat pakeičiame prietaisus iš 220 voltų į 110 voltų ir atvirkščiai.*

Priimame pasiteiravimus ir dėl pardavimo urmo kainomis.

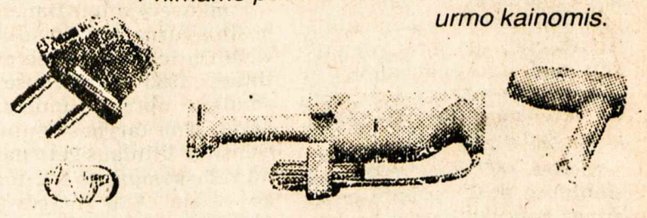

HOUSE OF 220
1444 Gerrard St. E., Toronto
(416)—461-2602

Naujas jūsų vairuotojo leidimas bus su jūsų nuotrauka.

Daugelis žmonių gali būti jūsų ūgio ir svorio, bet nė vieno veidas nebus toks, kaip jūsų. Dėl to nuo vasario 3 dienos mes teiksime truputį didesnę apsaugą jūsiškiam vairuotojo leidimui tais atvejais, jeigu būtų pamestas ar pavogtas. Mes padarysime puikią jūsų nuotrauką.

Taip, jūsiškis dviejų dalių vairuotojo leidimas bus su jūsų nuotrauka. Kai gausite pranešimą apie vairuotojo leidimo atnaujinimą, įsidėmėkite visas detales.

Ministry of Transportation and Communications
Ontario
Minister, Hon. Ed Fulton
Premier, Hon. David Peterson

Svetimieji rašo apie lietuvius

Maskvinės spaudos korespondentai okupuotoje Lietuvoje rado pilną religijos "laisvę"

Maskvos "Izvestia" š. m. sausio 17 d. laidoje rašo: "Vakarų pasaulio laikraščiai, žurnalai ir radijas vaišina savo skaitytojus bei klausytojus pranešimais apie kažkokius Sov. Sąjungoje vykstančius tikinčiųjų ir religinio kulto tarnautojų "persekiojimus" dėl jų įsitikinimų ir apie religinio kulto apeigų trukdymus. Pasirodo pranešimai, kad tikinčiųjų vaikai esą "prispausti" ir pan. Į visa tai, į visus šmeižtus galima būtų nekreipti dėmesio, tačiau redakcija nusprendė paklausti pačius tikinčiuosius, ką jie apie visas tas kalbas galvoja. Mes pasirinkome pačią paprasčiausią dieną ir pabuvojome keturiose religinėse bendrijose.

Pas katalikus. Šeštadienis. Rytmetinės pamaldos Rumšiškių parapijoje (ji yra Lietuvos sov. respublikoje, Kaišiadorių rajone) jau pasibaigė, ir kun. Žemaitis laukė mūsų savo namuose. Pasitiko prie vartelių ir pakvietė užeiti. Jis klebonauja parapijoje apie 30 metų. Reikalai vyksta, kaip jis pats sako, visiškai normaliai. Savo parapijiečiais jis nesiskundžia — žmonės, sako, visi geri, sąžiningi. Jaunimas, tiesa, į šventovę užeina labai retai . . .

— Per 30 metų, negaliu prisiminti, kad būtų buvęs koks nors nesusipratimas. Atvirkščiai, elgesys su tikinčiaisiais ir parapija buvo labai lojalus".

Toliau kun. Žemaitis pasakoja, kad kai buvo Nemunas užtvenkiamas Kauno jūrai ir šventovei grėsė paskandinimas, ji buvo valdžios lėšomis perkelta saugion vieton. Visokių mokesčių parapija valdžiai moka apie 600 rublių per metus. Kun. Žemaitis sakosi buvęs kelis kartus užsienyje, ir valdžia jokių jam trukdymų nedariusi.

Baigę pokalbį su klebonu, "Izvestia" korespondentai kalbėjosi su kolchozininku Algirdu Sadausku. Jis esąs praktikuojantis katalikas, tačiau nei jo, nei jo tikinčios žmonos, nei jo vaikų niekas nepersekioja. Atvirkščiai, jis yra sovietiškais medaliais apdovanotas, ir jį kolchozininkai jau 10 metų vis išrenka į vietinius deputatus. Sadauskas baigia:

"Žinau, kažkokie žmonės užsieniuose pakalba apie nelaimingą katalikų likimą Sov. Sąjungoje. Tegul atvažiuoja ir patys pamato."

Korespondentų pokalbiai su ortodoksų, baptistų ir mahometonų tikinčiaisiais buvo panašūs — Sov. Sąjungoje tikintiesiems esąs tikras "rojus".

Tas pats laikraštis toje pačioje laidoje praneša, kad Kauno krepšinio komanda "Žalgiris" turnyre dėl čempionų taurės iki šiol nėra pralaimėjusi nė vienų rungtynių. Sausio 16 d. Briuselyje "Žalgiris" įveikė Izraelio "Macabi" 94:77.

Lenkų istoriko knyga

1985 m. pabaigoje Varšuvoje pasirodė lenkų istoriko Piotr Lossowski knyga: "Šiapus ir anapus Nemuno". Šioje knygoje yra liečiami lietuvių-lenkų santykiai 1919-1923 metais. Krokuvos vyskupijos kurijos leidžiamame savaitraštyje "Tygodnik Powszechny" buvo išspausdinta ilga Stanislovo Stommos šios knygos recenzija. S. Stomma yra gimęs Lietuvoje; 1932 m. baigė Vilniaus universitete teisių fakultetą, 1939-1944 m. buvo Vilniuje slaptų lenkiškų mokyklų mokytoju ir šiuo metu yra dabartinės Lenkijos seimo narys. Jis yra Č. Milašiaus bičiulis. S. Stomma recenzija yra paįvairinta asmeniškais prisiminimais. Jis rašo: "Lenkų sąmokslas (1919 metų peoviakų bandymas padaryti perversmą Lietuvoje, J. B.) išliko gyvas mano atmintyje (turėjau tada 13 metų), nes atsidūriau keistai ir naiviai galvojančių žmonių ratelyje. Mano sesuo, kuriai buvo tada 21 metai, buvo užverbuota, o Kėdainių srities 'komendantu' buvo paskirta mūsų kaimynė Janina Burhardt. Apie pasiruošimus buvo kalbama 'patylomis', bet labai plačiai. Mes, vaikai, apie tai žinojome, nes klijavome lenkų kariuomenės sutikimui baltai-raudonas vėliavėles. Ji turėjo įžygiuoti naujos 'lietuvių valdžios' pakviesta, kurioje nebuvo nė vieno lietuvio. Šis politinis farsas pasibaigė kaip ir turėjo pasibaigti — visišku fiasko. Jauna Lietuvos valdžia lengvai šį sąmokslą susekė ir jį laiku likvidavo. Sąmokslo organizatorius Niekrasz atsidūrė kalėjime, o jo darže buvo rastas užkastas pilnas sąmokslininkų sąrašas".

Žydų žurnalas

Vankuveryje leidžiamas mėnesinis žurnalas "Canadian Jewish Outlook" dviejose paskutinėse 1985 m. laidose gan smulkiai aprašė sionisto, Vilniaus žydų tarybos seniūno J. Genso ir Vilniaus geto partizanų vado komunisto I. Vitenbergo veiklą. Abu jie žuvo Vilniaus Gestapo (dabar KGB) rūmuose. Gensas buvo nušautas, o Vitenbergas, bijodamas, kad gali išduoti kitus, nusinuodijo. Komunisto Vitenbergo vardu yra pavadinta viena Vilniaus miesto gatvių, o sionistas Gensas buvo G. Zimano knygoje "Iliuzijos ir tikrovė" kartu su kitais sionistais iškoliotas būdingais sovietinės propagandos žodžiais. **J.B.**

Nekviestas svečias, atėjęs pietauti. Esto dailininko EDMUNDO VALTMANO piešta karikatūra, laimėjusi Pulitzerio premiją JAV-se

J&L SULIMIERSKI and ASSOC.
INCOME TAX
TAX TRONIX Certified Service
10% nuolaida dešimtmečio sukakties proga "Tėviškės žiburių" skaitytojams
"Taxtronix" firma parūpina mokesčių specialistus ir garantuoja:
- draugišką, patikimą pagalbą sudėtingais ir paprastais mokesčių atvejais
- labai prieinama kaina už ištisų metų paslaugą (mes atstovausime jums "Revenue Canada" įstaigoje, jei reikės)
- tuoj pat pateikiami rezultatai skaitytuvu (kompiuteriu)
- mūsų skaitytuvo programa sudaryta taip, kad gautumėte *palankiausius rezultatus* ir pilną priklausomą grąžą
- patogios vietos ir valandos: kasdien 10-6

Centrinė įstaiga: 2290 Bloor W (prie Durie) 769-4558

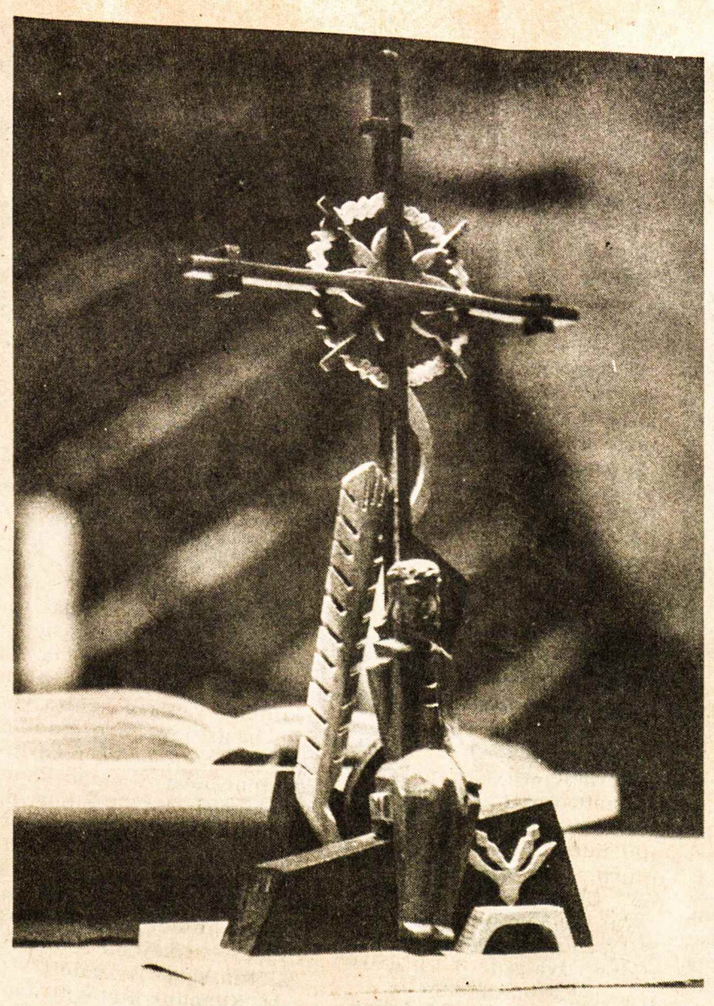

Altorinis lietuviško stiliaus kryžius su Rūpintojėliu Lietuvos kankinių šventovėje Mississaugoje. Jo autorius nežinomas **Nuotr. J. Tamulaičio**

"NERINGA"
didžiausias lietuvių restoranas Čikagoje.
Tradiciniai lietuviški valgiai. Aplankykite!
Veikia kasdien nuo 8 v.r. iki 8 v.v.
2632 W. 71 Street, Chicago, IL 60629, USA
Tel. (312) 476-9026
Savininkai – Marius ir Emilija Kiela

Renterprise
LAUKIA PASIŪLYMŲ
Nuomojamų butų statyba

Statybos ministerija dabar priima statybos rangovų pasiūlymus pastatydinti iki 5000 nuomojamų butų mažų ir vidutinių pajamų šeimoms parinktose Ontario vietovėse.

Šis kvietimas skelbiamas pagal provincijos "Renterprise" programą, kaip dalis Ontario provincijos namų statybos plano (Assured Housing for Ontario).

Pagrindinis programos bruožas yra parūpinimas paskolos be palūkanų penkiolikai metų, kad pagelbėtų statybos rangovams statyti ir tvarkyti nuomojamas patalpas. Paskolų dydis priklausys nuo projektų kainų ir pirmųjų mortgičių finansavimo pagal esamas rinkos palūkanas.

Statybų rangovai yra kviečiami dalyvauti "Renterprise" projekte. Jie gali gauti smulkesnę informaciją arba kvietimo siuntas:

Ministry of Housing
777 Bay Street, 2nd Floor
Toronto, Ontario M5G 2E5
(416) 585-6363

Ontario
Ministry of Housing
Hon. Alvin Curling, Minister

ASSURED HOUSING FOR ONTARIO

BROLIENĖ

VYTAUTAS TAMULAITIS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

— Tai ir eik! Eik ir negrįžk! — sušuko taip garsiai ir piktai, net pats išsigando, savo balso įstrigusio medžių viršūnėse.

Ar šitaip tragiškai būtų pasibaigęs jo atvažiavimas, jei ji būtų važiavusi kartu? Tikrai ne, galvojo jis. Gerbdami svečią, tėvai gal būtų kalbėję nuleidę galvas, nesišypsodami, net nežiūrėdami į ją. Bet nebūtų buvę tėvo durų trankymo, isteriškų motinos ašarų, įžeidimo brolio, jo pykčio ir smūgių jam į veidą . . . Ir to pykčio pirmoji priežastis buvo jos nebuvimas kartu.

Po ilgos tylos jis turėjo pripažinti, kad jų pyktis buvo šventas. Jie mylėjo jį ir tik laimės jam troško. Per staiga jis buvo užkerėtas, lyg ji būtų buvusi tikra raganėlė. Pirmą kartą susitikusi jau jį bučiavo, greit puolė į glėbį, glostė ir taršė jo galvos plaukus. Nė kiek jau neabejodama savo verte ir būdama tikra savo laimėjimu. O sužinojusi, kad jam universitetas pažadėjo stipendiją gilinti studijas užsienyje, ji pirmoji pradėjo kalbėti apie greitas vedybas, apie laimę, norėdama sugautą paukštelį tuoj uždaryti į narvą, kad pakirptais sparnais jau nepaspruktų.

Jis spyrėsi ir atsisakinėjo, norėdamas dar likti darbščiu ir pavyzdingu studentu su šviesia ateitimi, kurią jam universitetas pranašavo. Tiesus ir aukštas, žėrinčiomis akimis, išdidžios Apolono išvaizdos, kaip tėvas ir brolis, slaptų mergaičių žvilgsnių palydimas, pradžioje jautėsi visiškai saugus savo apkasuose. Bet netrukus įsitikino, kad net ir narsiam kareiviui sunku atsilaikyti prieš gražios moters puolimą.

Greit buvo paruoštas ir tėvas paspausti būsimą "žentą". Jei tik išskris paukštelis į tolimus kraštus laisvas, gali ir visai negrįžti . . .

Retai jis matydavo jos tėvą, užimtą savo prekybos reikalais, bet vieną vakarą nelauktai grįžo anksti.

— Štai ką noriu tau pasakyti, — ištarė senis be įžangos. — Jei nori būti mano žentu, tai nėra ko ilgiau laukti. Kai reikia šokti į šaltą vandenį, tai geriau tuoj pat, ilgai nesvarstant. Pradžiai duosiu tau keliolika tūkstančių, kad padoriai judu pradėtumėte gyventi. O ta stipendija, tau pažadėta, liks tik arbatpinigiams . . . Na, ką tu atsakysi?

Senis tikėjos greito atsakymo, bet ne ilgos tylos.

— Jei nesiskubini su atsakymu, tai važiuok pasitarti su savo "batuška ir matuška". Jie tuoj palaimins tokį didelį sūnaus pasisekimą. Ir neužmiršk pridėti, kad po vienų, kitų metų turėsi perimti ir mano prekybą. Juk tai mano vienturtė duktė . . .

Senis buvo tikras, kad neturtingi tėvai stumte dabar pastums sūnų susižavėti apkaišyta auksu laime . . .

Susižavėjo ir jis, nepriteklius kęsdamas ir dažnai būdamas alkanas.

Ir tik tam grįžo į tėviškę, tikėdamas greito palaiminimo. O vietoj to džiaugsmingo pritarimo, jis buvo apverktas ir brolio apmuštas. Sėdėjo dabar nuleidęs galvą už bandymą taip pigiai parduoti ne tik save, bet ir juos kartu. Ir džiaugėsi dabar tik tuo, kad atsispyrė tai saldžiai pagundai ir negėrė tos siūlomos meilės taurės, kuri įkaitintą širdį vis stūmė arčiau ligi pat bedugnės krašto. Ir kokia šiandien buvo laimė, kad liko laisvas ir neišmainė ant išdavystės savo jaunystės meilės, kurią džiaugsmingai dabar mindžiotų jos kojos kartu juo . . .

Kokia tu išmintinga, mama, galvojo jis, žiūrėdamas į tamsią naktį. Kiek daug proto tavo žiloje galvelėje. Tikrai, kas greit dega, tas tuoj ir gęsta . . . Suprantu, ką norėjai man pasakyti. Tu bijai, kad ir aš nesudegčiau, kaip tas tavo šiaudų ryšulėlis, palikdamas tik pelenų krūvelę. O kiek jų daug pakelėse, jau užmirštų ir aplaistytų ašaromis, apibertų pykčiu ir keiksmais . . .

Ir taip galvodamas, nedrąsiai žengė pirmą žingsnį atgal. Ir už tą žingsnį labiausiai dabar buvo dėkingas broliui, lyg jis kietu savo kumščiu būtų sudaužęs jam ne veidą, o tą aklumo kevalą, už kurio tvirtai laikėsi širdis. Jis grįš namo ir pirmiausiai tą pasakys broliui. Sužibo toli ir jo mylėtos mergaitės akys, vis artėdamos, kol pagaliau buvo visiškai aiškiai regimos, kad jis susigėdo žiūrėdamas į jų tamsų mėlynumą. Juk jis ir dabar ją tebemylėjo, vis rengdamasis aplankyti, bet vis nebuvo laiko. Vasaros atostogų metu turėjo gerą tarnybą naujame fabrike, turinčią ryšio su pasirinkta specialybe. Bet ten jis daugiau nusigrįžo nuo jos, kai tas senis urmo prekybininkas atėjo su vizitu į fabriką su ta savo raganėle. Tačiau dabar su malonumu prisiminė, kai prie šito gluosnio jis pirmą kartą sutiko Kastutę. Ji grįžo iš miesto į tėviškę. Jaunutė, nedrąsi, dar žemesnėse klasėse, bet jau dainavo gimnazijos chore. Jis pats dar nežinojo, kodėl jo akys vis sustodavo prie jos veido ir galvos garbanų. Ją vadino Rožės Pumpurėliu. Daugelis jų turėjo netikrus vardus, draugų primestus be krikštynų. Jį vadino Apolonu . . .

Neilgai juodu tada kalbėjosi, bet Kastutė nesiskubino atsisveikinti, nes kalbos ir juoko netrūko. Galbūt dėl to, kad jiedu vienu du buvo pievų platybėje, kur pavasario saulė budino, kėlė kiekvieną gėlytę gyvenimui ir meilei. Vertė kiekvieną gyvą širdį greičiau plakti, pasidalyti didelį jaunystės džiaugsmą ir laimę, kuri netilpo jau vienoje širdyje. Užteko tik vieno mažo žodžio, kad galėtų abudu juoktis ir šypsotis.

Palydėjo ją siauru kaimo keliu ligi pirmos kryžkelės, kur ji turėjo sukti į savo tėviškę. Jis dar vis ją kalbino, norėdamas kaip nors pailginti tą trumpą džiaugsmo valandėlę.

Kai ji nuėjo, tebestovėjo jis ant kelio, lydėdamas akimis. Kelio pasisukime, prie pat sodo medžių šešėlio, kuris turėjo ją uždengti, ji staiga atsigręžo ir pamojo jam ranka. Širdis net šoktelėjo jam iš džiaugsmo. Koks reikšmingas buvo tas paprastas mergaitės atsigręžimas. Jeigu ji nebūtų apie jį galvojusi, jeigu jis nebūtų jai patikęs, ji būtų nuėjusi ir neatsigręžusi. Už tai eidamas dabar linksmai dainavo ir švilpavo, lyg kažką brangaus būtų radęs.

Žiemos vakarais tik retkarčiais ją aplankydavo, ją, gyvenančią kartu su Skirgailų Onute, bet vasaros atostogų metu jau dažnai statydavo savo dviratį prie jos sodo vartelių tėviškėje. Sekmadienių vakariais ateidavo Skirgailų Onutė ir visi trys ilgai dainuodavo. Skambėdavo sodas, pievos ir laukai, o jų jaunos širdys degė džiaugsmu.

Atsiminė dabar ir tą neužmirštamą vakarą jau vasarai baigiantis, kai jiedu liko vieni. Kai netikėtai pasviro jos galva arčiau jo krūtinės, apkabino ją ir pirmą kartą pabučiavo. Ji nesipriešino ir pati užmetė ranką jam ant kaklo, spausdama prie širdies. Tai buvo pirmas mylinčios mergaitės pabučiavimas, jau niekada neužmirštamas, lyg deimanto aštrumu įrėžtas širdies kampelyje. Gražus ir tyras, kaip saulės spindulėlis, įstrigęs kristale ir žibantis visomis svajonių spalvomis . . .

Žiūrėdamas dabar į ateinančią naktį, jis vis labiau skendo savo laimingų dienų atsiminime, jieškodamas ir nerasdamas kelio, kuriuo būtų galėjęs išbristi iš savo liūdesio.

Toli vos girdimas vyrų dainos šauksmas nutilo. Ir tada, stebuklingoje vakaro tyloje, pasigirdo mergaičių daina:

Jaunas berneli, ko neatjojai,
Gal jau tu kitą pasidabojai,
Baltos ir plonos mano drobelės,
Žydi, žaliuoja mano rūtelės . . .

O jei ateitum, o jei atjotum,
Kaip sakalėlis, jei tu atskristum,
Glausčiau, priglausčiau tavo galvelę
Prie pasiilgtos savo širdelės . . .

Jis pakėlė galvą ir įsmeigė akis į tamsą. Tai jos, tos mamos lakštingalėlės, balsas, kuris jam buvo nutilęs. Aiškiai pažino jos sopraną, išsiskiriantį dar gimnazijos choro dainose, taip gerai pažįstamą . . .

— Nejau tu mane šauktum . . . — ištarė jausdamas kaip lūpos dreba.

Nuplaukė ir nuliūliavo daina medžių viršūnėmis, susimaišiusi su pievos žiedų kvapu. Jis klausėsi jos kaip nusikaltėlis, pasmerktas mirti, girdėdamas toli Velykų prisikėlimo varpų giesmę. Ir, rodos, ji netilo, vis girdėjo ją pasikartojančią, nenubėgančią į vakaro tylą, o vis tebeskambančią virš jo galvos, pamažu nusileidžiančią ant krūtinės ir jau besiveržiančią į širdį . . .

— Tai tu vis tebedainuoji su Skirgailų Onute . . . O kur mano tenoro balsas? Ar ne aš pats jį išmečiau ir išplėšiau iš tos gražios jaunystės sutartinės? Einu vėl dainuoti kartu! Einu! . . .

Drąsus pašoko ant kojų. Ir kaip sustiprino šitą jo pasiryžimą tie paskutiniai motinos žodžiai: jei būtum tu iškritęs iš jos širdies, tai ji nė tavo vardo neminėtų, nes mirusieji greit užmirštami . . . Nejaugi jis dar buvo gyvas? Eis ir pats paklaus . . .

(Bus daugiau)

Kanadiečių dainos grupė, suorganizuota parlamento nario konservatoriaus E. DEROSIER (II eilėje antras iš dešinės) ir jo vadovaujama. Grupės sekretorė — sol. G. ČAPKAUSKIENĖ (I eilėje pirmoji iš kairės). Ši grupė keliauja su koncertais po visą Kanadą, atlikdama įvairaus pobūdžio vokalinę programą

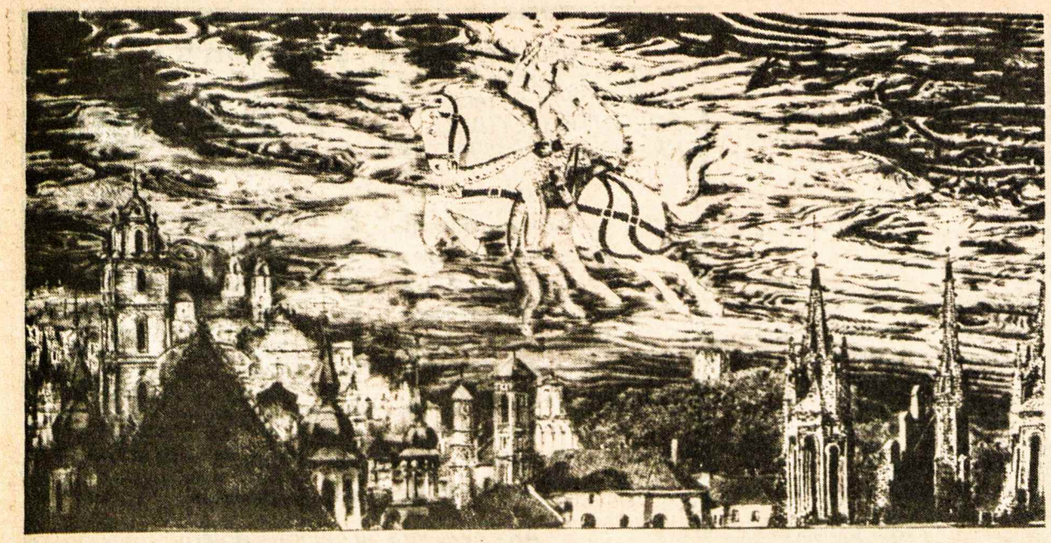

Mikalojus Ivanauskas, Vilniaus panorama, liepsnos tapyba (J. Dainausko nuosavybė), 4 x 8 pėdų

Tautodailė, liaudies menas ar saviveikla?

Dvi okupuotoje Lietuvoje išleistos naujos knygos

JURGIS GIMBUTAS

Išeivijoje nelabai populiarūs rankdarbiai, tačiau gana daug žmonių, ypač vyresnio amžiaus, mėgaujasi kūryba, vienų vadinama tautodaile, kitų — liaudies menu. Visokios lietuvių šventės ar "Kaziuko mugės" puošiamos tokios kūrybos stalais ar parodėlėmis. Tokiu būdu pratęsiamos tėvynės dievdirbių — medžio drožėjų, audėjų, margučių raižytojų, kalėdinių eglučių šiaudinukų, molinės keramikos ir kitokių meniškų gaminių tradicijos. Dėl to natūralu pasekti, kas daroma Lietuvoje, perėjus į industrinį gyvenimo būdą, kad tenai neišnyktų tradicinė tautodailė.

Atkreipsime dėmesį į dvi naujas knygas mūsų rašinio antraštės keliamu klausimu. Abu straipsnių rinkiniai išleisti Lietuvos TSR Kultūros ministerijos vadinamojo Mokslinio metodinio kultūros centro, kuris iki 1979 m. vadinosi Liaudies meno rūmais. Abi knygas sudarė menotyrininkas istorijos kandidatas Juozas Kudirka. Spec. redaktore pažymėta dailės istorikė Zita Žemaitytė. Ką reiškia toji santrumpa "spec." — speciali ar specialistė, nepaaiškinta. Techniškai knygas išleido "Šviesos" leidykla Kaune.

I

Knyga "Tradicija šiuolaikinėje lietuvių liaudies dailėje" išleista 1982 m. 4000 egz. tiražu; 104 psl. teksto ir 48 psl. paveikslų. Tai straipsniai apie 32 žymiausius mūsų laikų liaudies meistrus. Kiekvienam ar kiekvienai jų duota po vieną ar du puslapius jų kūrinių reprodukcijų ir 2-4 psl. teksto. Veikalas yra savo rūšies almanachas. Medžiaga sugrupuota į 7 dalis: Medžio skulptūra (12 menininkų), Akmens skulptūra (tik vienas Juozas Liaudanskis, gimęs 1904 m., aprašytas A. Šimulio), Medžio žievė (tik Elzbieta Paškauskaitė-Daugvilienė, 1886-1959, aprašyta K. Galaunienės), Akvarelė (viena Lidija Meškaitytė, g. 1926 m., aprašyta A. Ulevičienės), Grafika (vienas Romanas Krasninkevičius, g. 1926 m., aprašytas A. Počiulpaitės), Klijuoti karpiniai (Julija Daniliauskienė, g. 1926 m., aprašyta J. Kudirkos, ir Nijolė Jurėnienė, g. 1943 m., — B. Dapkūnaitės), Tapyba (14 menininkų).

Didžiąją knygos dalį apie medžio skulptorius (t.y. m. sk.) ir tapytojus (t.y. tap.) parašė šie autoriai: B. Dapkūnaitė — tap. Marytė Mastaitienė; A. Dapkutė — tap. Marija Rozmina ir tap. Jadvyga Nalivaikienė; D. Gerlikienė — tap. Petronelė Gerlikienė; Ir. Kostkevičiūtė — tap. Juozas Mykolaitis (rašytojo Putino brolis); J. Kudirka — m. sk. Adomas Kvasas, m. sk. Anicetas Puškorius, tap. Vytautas Masiulis ir tap. Bronius Zavackis; M. Kuodienė — m. sk. Juozas Laurinkus ir tap. Elena Kniūkštaitė; G. Marčiukaitytė — tap. Antanas Drungilas, tap. Magdalena Juščiuvienė ir tap. Blažiejus Krivickas; A. Počiulpaitė — m. skulptoriai Jonas Paulauskas, Vytautas Ulevičius ir Jonas Vizbaras; V. Rimkus — m. sk. Aleksas Mockus ir tap. Aldona Bivainienė; A. Stravinskienė — m. sk. Jonas Lemežis; A. Ulevičienė — m. sk. Stanislovas Riauba ir tap. Monika Bičiūnienė; Z. Žemaitytė — medžio skulptoriai Stasys Karanauskas, Lionginas Šepka ir Ipolitas Užkurnis, tap. Karolis Jackus.

Paskutinis knygos straipsnis yra T. Petrauskienės apie *minėtojo kultūros centro* parodinį fondą, iš kurio rodiniais aprūpinamos parodos ir muziejai. Dalis minėtųjų medžio skulptorių buvo trumpai aprašyti bostoniškėje "Lietuvių enciklopedijoje".

Liaudies menininko samprata kinta, kaip ir jų išsilavinimas. Medžio meistrai, seniau dažnai vadinti dievdirbiais, šio amžiaus pradžioje iki pat trečiojo dešimtmečio dažniausiai buvo mažamoksliai. Aukštesnis išsilavinimas buvo grafikų ir kitų dailės žanrų. Mūsų laikų liaudies menininkų išsilavinimas Lietuvoje ir išeivijoje yra aukštesnis, atitinkąs bendrą visuomenės išsilavinimą. Kai kurie jų pasimoko ir dailės mokyklose ar kursuose, artėja prie profesionaliojo meno. Dėl to ir jų tradicinis vardas vis dažniau diskutuojamas: ar jie mėgėjai, ar saviveiklininkai, ne būtinai liaudies. Žinomasis Ipolitas Užkurys sakęs, kad liaudies mene gali dirbti visi, net ir baigę universitetą. Toks buvo, pavyzdžiui, prof. Ignas Končius išeivijoje.

Šio rašinio autoriui įdomiausi medžio skulptoriai, tad jiems skiriama daugiau vietos. Juos galima sugrupuoti į dvi grupes pagal jų amžių: pasireiškę nepriklausomybės laikais ir tęsę darbą sovietinėje okupacijoje, ir antrieji — subrendę jau po II pasaulinio karo. Būtų klaidinga manyti, kad visi senesnieji buvo tik dievdirbiai arba religinių skulptūrų drožėjai. Iš pat jaunystės dauguma jų drožė ir pasaulietinio turinio skulptūras ar daiktus. Kai kurie jų dirbo "Marginių" kooperatyvui (1930-1940 m.). Taip pat ne visi jaunesniosios grupės drožėjai kuria tik "pilietine tematika", kaip ten dabar sakoma, o imasi ir religinių siužetų, kaip neseniai miręs L. Šepka ir vienas kitas jaunesniųjų. Knygoje aptarti šie vyresniosios kartos medžio skulptoriai.

J. Laurinkus, g. 1909 m., dievdirbys ir humoristas. Turėjo parodas Paryžiuje 1937 m., Berlyne 1938 m., Niujorke 1939 m. Dirbo ir "Marginiams". Po karo turėjo parodas daugelyje miestų. **L. Lemežis**, 1907-1976, mažosios plastikos kūrėjas, drožė gyvulėlius, vabzdžius, švilpynes. **A. Mockus**, g. 1888 m., sukūrė daug Rūpintojėlių, šventų Jurgių ir kitų, tebekuriąs religinio siužeto kompozicijų. Gausi jo lietuvių rašytojų galerija. **J. Paulauskas**, g. 1912 m., darė baldus, kraičio skrynias, drožė šventuosius, dirbo kryžius. Pasižymėjo Ablingos ir Čiurlionio kelio ąžuoliniais paminklais. **A. Puškorius**, g. 1911 m., dievdirbys ir kaukių kūrėjas, dirbęs "Marginiams", o vėliau sukūręs kunigų rašytojų Donelaičio ir Strazdo portretus. Dalyvauja parodose nuo 1928 m. Kretingoje, vėliau Maskvoje ir pietų Europoje. **S. Riauba**, 1904-1982, dievdirbys nuo 1920 m., vėliau išsiplėtęs ir į pasaulietišką tematiką, dalyvavo 20-je parodų. **L. Šepka**, 1907-1985, buvo labai produktingas ir visiškai originalus savamokslis, kūręs nemažai religinės tematikos paminklų ir išvystęs savitą ornamentą. Z. Žemaitytė parašė visą knygą — albumą apie L. Šepką ir jo kūrybą (išl. 1984 m.).

Jaunesnieji medžio skulptoriai yra: **S. Karanauskas**, g. 1928, sukūręs daugiau kaip 40 monumentalių ąžuolinių paminklų; **A. Kvasas**, g. 1924, mėgstąs mitologinę tematiką, yra tipiškas žemaitis; **V. Ulevičius**, g. 1934, perėmęs tradiciją pažinimo keliu, o ne natūraliu ryšiu, jieško naujų temų ir sprendimų, mėgsta architektūrinius elementus; **Ip. Užkurnys**, g. 1926, statybininkas, pasidaręs menininku; originalios jo daugiafigūrės kompozicijos iš vieno ąžuolo gabalo, pvz. Vilniaus įkūrimas, Žalgirio mūšis, Kęstutis ir Birutė; laikomas vienu žymiausių liaudies meistrų; **J. Vizbaras**, 1888-1976, dievdirbys iš jaunystės, vėliau visokių žmonių ir velnių drožėjas.

Vedamoji straipsnių rinkinio mintis yra ta, kad dabartinis liaudies menas Lietuvoje remiasi ir tęsia senesniąją tradiciją su kompromisais sovietiniam režimui. Rūpestinga ir gausi kūrėjų darbų dokumentacija: kiekvienam duoti jų parodų, muziejuose laikomų kūrinių ir bio-bibliografiniai sąrašai. Panašios sandaros knyga apie dabartinius liaudies menininkus Amerikoje išėjo metais vėliau Niujorke: "Handmade in America. Conversations with Fourteen Craftmasters" (Edited by Barbaralee Diamonstein. Illustrated. Publisher Harry N. Abrams, 1983). (Bus daugiau)

Julija Daniliauskienė, Vieversių medis (klijuotas karpinys). Iš knygos "Tradicija šiuolaikinėje lietuvių liaudies dailėje", Kaunas, 1982

Vytautas Kastytis / *Prieš 40 metų*

TRYS RAUDOS ŽUVUSIAM UŽ TĖVYNĘ

Motinos

Baltas balandėli,
Sakalėli mano,
Palaužta širdele,
Išnešiotas,
Išbučiuotas
Nemigo naktelėm!

Gelia,
Gelia,
Širdį gelia . . .

Neužmerkė
Tau akelių,
Nenušluostė
Tau veidelio,
Surakintą,
Nukankintą
Prisiglaus žemelė.

Gelia,
Gelia,
Širdį gelia . . .

Nežinosiu,
Kur kauleliai,
Prie kurio kupstelio
Ašarėles išraudot.

Nežaboti vėjai
Dirvom vaikšto,
Nebebus kam sėja,
Užakėja.
Tėviškėlę,
Šalį jauną,
Pjauna, skaudžiai pjauna
Svetimoji nedalia . . .

Reitstioa, Norvegija,
1945 m balandžio 22 d.

Mylimosios

Diemedėli mano,
Rytmečio žvaigždele
Nemari!
Nukankino,
Nukankino
Svetimi . . .

Tau širdelę
Pažadėjau,
Tau žodelio
Negailėjau,
Nesulauksiu,
Nesulauksiu
Vakarėliais.

Debesėliai
Iš už girių,
Ar nematėt –
Mylimasis mirė,
Nukankino,
Nukankino
Svetimi . . .

Tėvynės

Akmenėlis per galvelę
Vertės,
Akmenėlis klupo,
Perplyšo svaja.

Juda, juda lūpos,
Prakalbėt norėtų:
— Užu laisvę Lietuvos!

Eikš, sūneli,
Dėkui! Dėkui! Dėkui!
Tau laisvi laukai dainuos,
Pastatys tauta širdžių paminklą
Kankinių namuos . . .

Kas laukia žiūrovo Stratforde?

ALFONSAS NAKAS

Trisdešimt ketvirtasis kanadiškio Stratfordo festivalis mokyklų jaunimui ims vaidinti apie š. m. balandžio vidurį, bet suaugusiųjų publikai sezonas prasidės gegužės 19 ir pasibaigs spalio 25. Trijuose teatruose bus pastatyta 10 veikalų ir įvyks apie 450 jų spektaklių.

Festivalį 1953-jų vasarą pradėjus, jis buvo pavadintas "The Stratford Shakespearean Festival Foundation of Canada". Pradžioje ir buvo statomi Williamo Shakespeare'o veikalai, tik vieną kitą kurio vėlesniojo klasiko tepridedant. Ilgainiui, repertuarą gausinant ir įvairinant, imta statyti vis daugiau kitų autorių veikalų. Buvo sezonų, kad Shakespeare'as tapo visiškai užgožtas.

Pernykščiuose reportažuose buvau užsiminęs, kad po penkerių metų festivalio meno vadovas John Hirsch pasitraukia, o jo vietą užims John Neville. Naujasis meno vadovas, festivalyje darbą pradėjęs praėjusį rudenį, 34-tam sezonui pasirinko personalą ir repertuarą. Repertuaras, kaip matysime, 80% "sušekspyrintas".

Žemiau pastatymų programą skelbdamas, veikalų pavadinimus palieku angliškus. Skliausteliuose pažymiu kiekvieno veikalo premjeros ir paskutinio spektaklio datas.

Festivalio teatre bus keturi pastatymai: muzikinis Richard Rodgers, Lorenz Hart ir George Abbott veikalas "The Boys From Syracuse" (gegužės 19 — spalio 25); Shakespeare'o "The Winter's Tale" (gegužės 21 — spalio 18); Shakespeare'o "Pericles" (gegužės 23 — spalio 15); ir Shakespeare'o "Cymbeline" (rugpjūčio 1 — spalio 18).

Avon teatre — irgi keturi veikalai: Shakespeare'o "Hamlet" (gegužės 20 — spalio 18) ir "Henry VIII" (gegužės 24 — spalio 17); Tom Stoppard'o "Rosencrantz and Guildenstern Are Dead"; ir Robert Bolt'o "A Man For All Seasons".

The Third Stage teatre, iš abiejų galų sutrumpintame sezone, tik du pastatymai: Bertold Brecht'o "The Resistible Rise of Arturo Ui" (birželio 17 — rugpjūčio 30) ir Shakespeare'o "Macbeth" (birželio 18 — rugpjūčio 30).

Jei kam neaišku, kur tie 80%, skirti Shakespeare'o dramaturgijai, primenu, jog muzikinė pjesė "The Boys . . ." yra Shakespeare'o "The Comedy of Errors" parodija, o "Rosencrantz and . . ." — komedija dviem nežymiem "Hamleto" veikėjam ryškinti. Taigi tik Brecht'o ir Bolt'o veikalai į Shakespeare'o dramaturgiją nejeina. Nors, palaukite: galgi meno vadovas Tomo More tragediją ("A Man For All Seasons") parinko kaip tik todėl, kad Anglijos karalių Henriką VIII parodytų ir kito autoriaus šviesoje, šalia Shakespeare'o "Henry VIII"?

Vidurvasario pirmadieniais, kai aktoriams duodama viena laisva nuo vaidinimų diena, Festivalio teatre bus vokalistų solo, džiazo bei styginių orkestrų koncertai. Taip pat vyks teatro temų seminarai, parodos, scenos užkulisių apžiūros ir kitoki paįvairinimai.

Verta paminėti, kad, išskyrus premjeras ir savaitgalių spektaklius, bilietai šį sezoną daugeliu atvejų bus nupiginti, lengvai įperkami pensininkams bei ekskursijų dalyviams.

Kas tikrai Stratfordo festivaliu domisi, visų pirma teužsisako informacinę brošiūrėlę, pavadintą "Stratford Festival 1986". Ji, paprašius laiškučiu arba paskambinus telefonu ir nurodžius adresą, atsiunčiama nemokamai. Adresas: Stratford Festival Box Office, P. O. Box 520, Stratford, Ontario (Canada) N5A 6V2. Telefonu, po kovo pirmos, skambinti: iš Toronto laisva linija — (416) 363-4471, iš Detroito laisva linija — (313) 964-4668, iš visur kitur ilgos dist. linija — (519) 273-1600. Minimu adresu ir telefono numeriais naudojantis, galima užsisakyti ir bilietus. Be to, bilietai platinami kai kuriuose JAV miestuose ir keliolikoj Ontario vietovių, įskaitant ir Mississaugą, Torontą, Hamiltoną, Londoną . . . Bet visa tai rasite brošiūroj "Stratford Festival 1986", kurią sklaidydamas aš ir šį rašinį parengiau.

Stratfordo festivalyje spektaklio grožį bei įdomumą lemia ne tiek veikalo autorius, kiek režisieriaus išradingumas, jo fantazija. Gerų režisierių (ir aktorių, ir muzikų, ir dailininkų) šis festivalis niekada nestokojo.

Atsiųsta paminėti

MŪSŲ SPARNAI, lietuvių evangelikų reformatų žurnalas, 1985 m. 59 nr. Leidėjas — Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčios kolegija. Redakcinė komisija — Petras Bružas, kun. Eugenijus Gerulis, kun. Stasys Neimanas, Jonas Palšis, Arvydas Ramonis, Jonas Variakojis. Administratorius — Jonas Palšis, 5718 S. Richmond St., Chicago, IL 60629, USA.

NAUJOJI VILTIS, politikos ir kultūros žurnalas, 1985 m. 18 nr. Leidėjai — Lietuvių studentų tautininkų korporacija "Neo-Lithuania" ir Amerikos lietuvių tautinė sąjunga. Redakcinė kolegija — red. Aleksas Laikūnas, dr. Bronius Nemickas, Mečys Valiukėnas. Administratorius — Bronius Kasakaitis, 7150 So. Spaulding Ave., Chicago, IL 60629, USA. Numerio kaina — $5.00.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

"Darbininko" savaitraštis savo 70 metų sukakčiai skirtus minėjimus užbaigs koncertu Bruklyne, Kultūros židinyje, balandžio 13 d. Koncerto programą atliks solistai Daiva Mongirdaitė ir Vacys Verikaitis. Tikimasi, kad tada bus galima įteikti premiją "Darbininko" paskelbto romano arba novelių rinkinio laimėtojui.

Dail. Norberto Lingertaičio papuošalų parodą čikagiečiams 1985 m. gruodžio 13-15 d.d. surengė Jaunimo centre veikianti M. K. Čiurlionio galerija. Parodos atidaryme kalbėjo Ramunė Kviklytė-Lukienė. Susilaukta nemažai lankytojų, nes daug kas tada jieškojo dovanų Kalėdų proga. Dail. N. Lingertaitis yra auksakalystės specialistas, linkęs į miniatiūrinę kūrybą, kuriai, be aukso, panaudoja sidabro ir gintaro derinius. Tie deriniai primena įspūdingas abstrakčias skulptūras. Minkštą gintarą dail. N. Lingertaitis įrėmina į auksą ir sidabrą. Gintaro grožį išryškina tų rėmų lenktos bei skaldytos linijos, pasižymėjimo kontrastais ir formos įvairumu. Kai kuriuose dail. N. Lingertaičio darbuose iš abstraktinių sūkurių, atrodo, veržiasi Lietuvos kunigaikščių veidai, stilizuoto Kristaus figūra. Bostonietis dail. N. Ligertaitis yra baigęs Vesper George meno mokyklą Bostone, savo darbų parodas surengęs Čikagoje, Los Angeles mieste, Montrealyje, Niujorke, Worcesteryje, Hartforde ir Toronte.

Sol. Izabelė Blauzdžiūnaitė-Motekaitienė, ilgus metus turėjusi dainavimo studiją Čikagoje, mirė 1985 m. rugsėjo 28 d. Velionę specialiu koncertu "Mirtis dainoje" š. m. sausio 5 d. Jaunimo centro kavinėje pagerbė trylika tos studijos lankytojų. Jiems akompanavęs pianistas Manigirdas Motekaitis, velionies sūnus, priminė, kad ji pati planavo surengti koncertą mirties tema, o dabar tą jos mintį įgyvendino mokiniai. Programai buvo pasirinkti tarptautinių klasikų kūriniai, liečiantys mirties temą. Koncertą G. B. Pergolesio "Stabat Mater" pradėjo merginų oktetas. Lietuviams kompzitoriams koncerte atstovavo G. Gudauskienės "Mirties sūkurys". Koncertą dalimi J. S. Bacho kantatos "Niekas negali nugalėt mirties" užbaigė merginų oktetas. Trylikos programą atlikusių mokinių sąraše buvo 8 lietuviai — Dana Bajalytė, Audrė Budrytė, Aldona Pankienė, Arūnas Polikaitis, Dalia Polikaitytė, Ona Požarniukaitė, Tadas Rūta ir Alida Vitaitė.

Lietuvių vargonininkų-muzikų sąjungos seime Čikagoje šios organizacijos pavadinimas pakeistas į Amerikos lietuvių muzikos sąjungą. "Muzikos žinių" 1985 m. gruodžio mėnesio biuletenyje rašoma apie Bostone 1983 m. sausio 6 d. mirusį kompozitorių Julių Gaidelį. Primenama, kad velionis yra palikęs naujos savo operos "Mindaugas" klavyrą. Pats J. Gaidelis prieš mirtį tesuskubo instrumentuoti "Mindaugo" uvertiūrą ir baletą. Visos operos instrumentavimas pareikalautų papildomų išlaidų, kurios būtų nepakeliamos su pastatymų nuostoliais kovojančiai Čikagos lietuvių operai. Reiškiama viltis, kad J. Gaidelio opera "Mindaugas" galutinei redakcijai paruošti susilauks mecenatų parama. Tada ją galėtų pastatyti Čikagos lietuvių opera. "Muzikos žinių" red. Juozo Kreivėno adresas: 1602 So. 48 Ct., Cicero, IL 60650, USA. Tel. 863-1987.

Rašytojo Antano Škėmos archyvą lig šiol globojo Algimanto Mackaus knygų leidimo fondas Čikagoje. 1985 m. lapkričio 9 d. archyvas buvo perduotas Lituanistikos tyrimo ir studijų centrui. Archyve yra nemažai rankraščių, susietų su A. Škėmos veikalais ir susirašinėjimu. Velionis susirašinėjo su Henriku Radausku, Stasiu Pilka, Alfonsu Nyka-Niliūnu, Henriku Kačinsku, Algimantu Mackum, Kaziu Bradūnu, Henriku Nagiu, Kazimieru Barėnu, Juliumi Kaupu, Broniu Raila ir kitais. Be įdomios ir vertingos korespondencijos, archyve yra rankraščiai tokių veikalų, kaip dramos — "Pabudimas", "Vieni ir kiti", "Julijana", "Živilė", "Žvakidė", "Kalėdų vaizdelis", romanas "Baltoji drobulė", apysaka "Izaokas". A. Škėma taipgi buvo surinkęs nemažai recenzijų, poleminių straipsnių, programų ir skelbimų, liečiančių šeštojo dešimtmečio teatrinę lietuvių išeivijos veiklą.

Juditos Vaičiūnaitės poezijos vakarą surengė Vilniaus meno darbuotojų rūmai. Poetės kūrybą aptarė literatūros kritikas V. Sventickas, jos eilėraščius skaitė Kauno dramos teatro aktorė D. Kazragytė. Naujausiais savo posmais įsijungė ir pati J. Vaičiūnaitė.

Filipinuose lankėsi Vilniaus operos solistai — tenoras Virgilijus Noreika ir lyrinis sopranas Irena Milkevičiūtė su pianiste Egle Perkumaite, kai ten vyko propagandai skirtos Sovietų Sąjungos dienos. Sėkmingi vilniečių koncertai buvo surengti sostinėje Maniloje ir kituose dviejuose Filipinų miestuose.

Vilniaus dramos teatre J. Grušo dviejų dalių tragikomediją "Pijus nebuvo protingas" paruošė rež. I. Bučienė. Scenovaizdžius sukūrė dail. V. Idzelytė, muziką — kompoz. F. Latėnas, šokius — D. Marcišauskienė. Premjeriniame spektaklyje Pijaus vaidmenį atliko V. Rumšas, talkinamas aktorių — V. Mainelytės, E. Gabrėnaitės, A. Chadaravičiaus, M. Smagurausko, G. Vaisietaitės, E. Tulevičiūtės, A. Večerskio ir S. Sipario.

Specialiu koncertu didžiojoje Vilniaus filharmonijos salėje veiklos dvidešimtmetį paminėjo styginis Vilniaus kvartetas, kuriame groja A. Vainiūnaitė, P. Kunca, D. Katkus ir A. Vasiliauskas. Kvartetas yra tarptautinio konkurso laureatas, laimėjęs ir vietines Lietuvos premijas. Savo repertuare jis turi nemažai koncertų ciklų. Vienas jų yra W. A. Mozarto kamerinės muzikos ciklas, kitas — visi 83 J. Haydno kvartetai, su dideliu pasisekimu atlikti Lietuvoje. Vilniaus kvartetas dažnai garsina naujausius lietuvių kompozitorių kūrinius, tapdamas pirmuoju jų atlikėju. Sukaktuviniame koncerte buvo atliekami R. Schumanno, K. Pendereckio ir S. Prokofjevo kvartetai.

Praėjusių metų vasarą Žagarės sodininkystės Stungių gyvenvietėje, kasant pamatus trim naujiem pastatam, buvo užtiktas didžiulis kapinynas. Archeologai ištyrė 60 kv. metrų teritoriją. Spėjama, kad bendras kapinyno plotas yra apie 1,5 ha. Stungių kapinyne archeologai jau rado apie aštuoniasdešimt įvairių VIII-IX š. dirbinių. Vyrų kapuose rasta įtveriamųjų iečių, kalavijus primenančių plačiagalių kovos peilių, lankinių segių, žiedo ir lazdelės formos smeigtukų drabužiams. Moterys turėjo antkaklius smailėjančiais galais, rankas puošė žalvarinėmis apyrankėmis. Šalia rasta kaplių, pjautuvėlių. Smeigtukai moterų drabužiams buvo papuošti sidabrinėmis plokštelėmis. Pirmieji matavimai liudija, kad tada gyveno nemaži žmonės: vyrai — 1 m 86 cm ūgio, moterys — 1 m 55 cm.

Metų pabaigoje kasmet paskelbiami B. Dauguviečio, S. Šimkaus, J. Švedo premijų laimėtojai. Sąrašą papildo premijomis įvertinti choreografai ir liaudies meistrai. 1985 m. B. Dauguviečio premijas laimėjo: I — K. Saja už vienaveiksmes pjeses "Piramidė", "Detektyvas prie žvakių", "Nuodėmių išpažinimas", II — velionis R. Markūnas už pjesių rinktinę "Jungos ir piratai", III — G. Mareckaitė už pasakos pjesę "Berniukas su balandžiu". Pirmoji 1985 m. S. Šimkaus premija paskirta kompoz. V. Telksniui ir poetui S. Žlibinui už dainą "Pergalė", antroji — kompoz. A. Lapinskui ir poetei N. Blaževičiūtei už dainą moterų chorui "Oi audžiu audžiu", trečioji — kompoz. V. Juozapaičiui už liaudies žodžiais sukurtą dainą "An tėvulio dvaro". Pirmąja 1985 m. J. Švedo premija įvertinta L. Povilaičio pjesė "Rido" liaudies instrumentų orkestrui, antroji — A. Lapinsko pjesė "Vyšnių sodely" tokiam pat orkestrui, trečiąja — J. Baltramiejūnaitės "Polka" kaimiškai kapelai. Choreografijos premijos buvo paskirtos už 1985 m. dainų šventės renginių kompozicinius sprendimus: pirmosios premijos — J. Gudavičiui, K. Motuzui ir V. Buterlevičiui, antrosios — M. Vaitulevičiūtei ir R. Tamučiui, trečiosios — D. Radvilavičienei, L. Vaičiulėnienei, E. Morkūnienei ir S. Idzelevičienei. Pirmoji 1985 m. liaudies meistrų premija teko J. Adomaičiui už akmens skulptūras, antroji — N. Jurėnienei už karpinius, trečioji — I. Pakutinskienei ir F. Pakutinskui už gintaro dirbinius. **V. Kst.**

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Telefonai: 532-3400 • 532-3414

AKTYVAI virš 29 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais	10-3
Antradieniais	10-3
Trečiadieniais	10-3
Ketvirtadieniais	10-8
Penktadieniais	10-8
Šeštadieniais	9-1
Sekmadieniais	9-12.30

MOKA UŽ:

90 dienų termin. indėlius	8¼%
180-185 d. termin. ind.	8½%
term. indėlius 1 metų	9 %
term. indėlius 2 metų	9½%
term. indėlius 3 metų	9½%
pensijų s-tą	9 %
spec. taup. s-tą	7½%
taupomąją s-tą	7 %
kasd. taupymo s-tą	6 %
depozitų-čekių s-tą	6 %

DUODA PASKOLAS:

asmenines nuo	11 %
mortgičius nuo	10 % - 11½%

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki $100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki $2,000 ir asm. paskolas iki $10,000. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS
406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
Telefonas 762-7775
2239 Bloor Street West.
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Vaidotas (Vay) Jonynas
Telefonas (416) 864-2734
pataria ir padeda investacijose nuo aukso iki valstybinių lakštų. Jo atstovaujama firma aptarnauja investuotojus nuo 1923 metų.
MOSS, LAWSON & CO. LIMITED
48 Yonge St., Toronto, Ont. M5E 1G7

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

"TYPE MASTER GRAPHICS"
3425 Dundas Street West, Toronto, Ont. M6S 2S4
Telefonas: (416) 769-5411
* Raidžių rinkimo bendrovė.
* Renka tekstus lietuvių, prancūzų ir anglų kalbomis.
*Skambinkite **Linai Kuliavienei** arba **Vidai Šiaučiulienei***

NEMOKAMA Skambinkite šiandieną!
valdžios knygelė
"Plans, Permits and Payments"
ONTARIO MINISTRY of MUNICIPAL AFFAIRS AND HOUSING
Įsigykite nemokamą egzempliorių!

ANTANAS GENYS
RE/MAX professionals inc. Realtor
239-3991

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas – RIČARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD, Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

Greitas ir tikslus *patarnavimas!*
DRAUDA
gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos
Juozas Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857
Allstate Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

AUTORITE SALES & SERVICE
1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331
BLOOR AUTORITE GARAGE
296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305
★ **Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)**
★ **Sąžiningas ir patikimas patarnavimas.** ★ **Visi automobilių mechaniniai**
★ **taisymai.** ★ **Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.**
★ **GOODRICH, RADIAL ir kt.** **Savininkas FRANK PETITT**

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Šią senatvės pensiją be jokių įmokų gauna visi kanadiečiai, įskaitant net ir milijonierius. Ir liberalai, ir socialistai pradėjo šaukti, kad bus skriaudžiami neturtingi pensininkai. Iš tikrųjų tas pensijos didinimo sumažinimas nebūtų palietęs tų, kurie dėl neturtingumo gauna pensijos priedą. Pensija būtų pradėjusi mažėti tik turtingesniems kanadiečiams, kuriem ji iš tikrųjų nėra reikalinga. Sutaupytais doleriais kaip tik buvo norima sumažinti $37 bilijonus siekiantį metinį deficitą. Dėl tokio opozicinių partijų šauksmo finansų ministeris M. Wilsonas buvo priverstas atsisakyti šio sumanymo.

Didelė traukinių nelaimė įvyko Kanados vakaruose prie Hinton miestelio netoli Jasper vietovės vasario 8 d. rytą — susidūrė du traukiniai, kurių vienas buvo prekinis, kitas — keleivinis. Žuvo 29, išsigelbėjo 93 asmenys. Tai įvyko, kai abu traukiniai užėjo ant tų pačių bėgių. Kol kas nelaimės priežastis nežinoma. Galėjo būti mechaninis signalų sutrikimas arba mašinistų klaida. Prekinis traukinys, kuris turėjo palaukti ant šoninių bėgių, kol pravažiuos keleivinis, per anksti perėjo į bėgius, kuriais naudojasi abiejų krypčių traukiniai. Tai didžiausia traukinių nelaimė Kanadoje per keturis dešimtmečius. Medžiaginių nuostolių padaryta 3-5 milijonų vertės.

Kanados valdžios tarnautojus suerzino konservatorių vyriausybės nutarimas jų skaičių sekančių penkerių metų laikotarpyje sumažinti 15.000. Pasklido gandai, kad 5.000 atleidimas bus pradėtas balandžio mėnesį. Valdžios tarnautojų unijos net keliuose Kanados miestuose pradėjo protesto streikus pietų pertraukos metu. Toronte daug dėmesio teko atleidimo raštą gavusiems keturiem valdžios įstaigų valytojam. Tada paaiškėjo, kad tie valdžios unijai priklausantys valytojai gaudavo po $9-10 už darbo valandą, o jų darbą perimantis privatus rangovas savo valytojams moka tik $5 už valandą. Tai gerokas lėšų sutaupymas, kurio siekia masinių deficitų smaugiama Kanados vyriausybė. Vėliau paaiškėjo, kad iš 5.000 valdžios tarnautojų planuojama atleisti tik 700, o likusiems bus surastas kitas valdinis darbas.

Liberalų partijos prezidentė Iona Campagnola, North Bay vietovėje susitikusi su partijos rėmėjais, prašneko apie galimą klasių karą Kanadoje. Jį gali sukelti nevienodas pajamų paskirstymas. I. Campagnola daugiausia palietė per didelius pajamų mokesčius mažiau uždirbantiems, mažesnius — turintiems didesnį uždarbį. Tai betgi tėra dalinė problema. Labiausiai žmones erzina uždarbio nevienodumas, ne visiems garantuojamas darbo užtikrinimas. Aukštajai klasei unijų dėka dabar priklauso valdžios tarnautojai, dažnais atvejais gaunantys aukštesnį atlyginimą už kitus kanadiečius. Atleidimas iš darbo jų beveik nepaliečia. Pasitenkinama tais, kurie jau patys išeina pensijon. Kitiems dažniausiai tik pakeičiamas valdinis darbas. Taip su gerais atlyginimais ramiai laukiama pensijos, prie kurios pridedama ir darbovietės pensija, parūpinta valdžios lėšomis. Unijos Kanadoje padengia tik trečdalį dirbančiųjų, dažniausiai didesnėse darbovietėse, iš kurių iškovojama pensija. Daug kanadiečių darbovietės pensijų neturi. Jiems belieka verstis su senatvės pensija ir neturingiems duodamu valdžios priedu. Jeigu kam tenka beveik prieš 20 metų įvesta Kanados pensija, dėl valdžios nustatytų įmokų ji taip pat yra menka, nepakankama pragyvenimui.

Laikraščių vedamuosiuose jau daug kartų buvo siūloma padidinti Kanados pensiją, kurią galima perkelti iš vienos darbovietės į kitą ir tęsti pradėtas įmokas. Deja, lig šiol rimtesnių reformų Kanados pensijai padidinti nebuvo padaryta. Siūlomas registruotas taupymas pensijai, laikinai atleidžiamas nuo pajamų mokesčio. Daugiau uždirbantiems šis būdas parankus, bet iš jo naudos neturi mažai uždirbantieji, kuriem gaunamų dolerių vos užtenka pragyventi. Tad ir šiuo atveju susidaro dvi skirtingos dirbančių kanadiečių klasės. Kitai klasei priklauso ir Kanados parlamentarai, nemokantys pajamų mokesčio už didoką dalį savo algos. Pensijos jiems parūpinamos, išėjus iš parlamento, net ir tais atvejais, kai gaunamas kitas valdinis darbas. Parlamentaro pensijai gauti nereikia kitiem kanadiečiam privalomos 65 metų amžiaus ribos. Šiomis lengvatomis naudojasi ne tik Kanados, bet ir provincinių parlamentų nariai, sudarydami atskirą privilegijuotų politikų klasę.

Wasaga Beach, Ont.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS paskelbimo sukakties minėjimas Wasagos-Staynerio lietuviams rengiamas vasario 23, sekmadienį, po 11 v.r. pamaldų Gerojo Ganytojo salėje. Paskaitai pakviesta advokatė J. Kuraitė-Lasienė iš Toronto. Po programos — bendros vaišės.

KLB Wasaga Beach apylinkės valdyba

Skautų veikla

• Šį sekmadienį vasario 16, Lietuvos nepriklausomybės šventė. "Rambyno" ir "Šatrijos" tuntai dalyvauja iškilmingose Mišiose 10.15 v.r. Prisikėlimo šventovėje. Visi renkamės salėje 9.45 v.r., 4 v.p.p. — Anapilio salėje (minėjimas). Prašoma įsijungti visus skautus-tes.

• Vasario 22 d. yra gimtadienis skautijos įsteigėjo Baden Powellio ir žmonos Olivės (tik skirtingi metai). Abu šefai didesnę savo gyvenimo dalį skyrė skautų organizacijai. Skautai-tės, savo vienetų sueigų metu prisiminkime juos.

• Baden Powellio laiškas L. S. Sąjungai rašytas 1934 m. liepos 18 d.: "Priėmimo šiltumas, kurį Jūs Lietuvos skautai-tės, parodėte skaučių šefei ir man, taip pat mūsų skautininkams, ilgai man pasiliks kaip itin laimingas atsiminimas. Pasidžiaukite gražiu stovyklavimu ir atsiminkite, kad pasaulinė skautų draugų šeima, prie kurios priklausote, tiesia draugišką ranką savo kitų kraštų broliams skautams, kur tik ir kada gali. Taip darydami, Jūs padesite ne tik išvystyti mūsų judėjimą, bet ir įgyvendinti taikos dvasią su geros valios pagalba.

D. Barzdžiūtė

• Vyr. skautės, gintarės ir skautininkės kviečiamos į susimąstymo sueigą vasario 22, šeštadienį, 6 v.v., pas skautininkus dr. J. ir L. Yčus, 17 High Park Ave., Toronte.

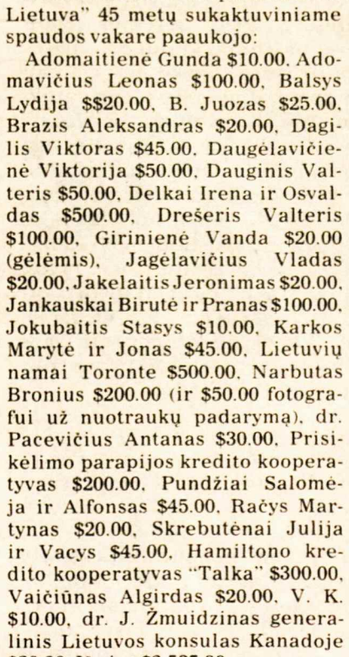

Pirmasis savaitraščio "Nepriklausoma Lietuva" redaktorius VIKTORAS DAGILIS, gyvenantis Toronte, ir dabartinė jo redaktorė BIRUTĖ NAGIENĖ, gyvenanti Montrealyje. Nuotrauka daryta per šio savaitraščio 45 metų sukakties minėjimą Toronto Lietuvių namuose Stp. Varanka

Aukos "N. Lietuvai"

Savaitraščiui "Nepriklausoma Lietuva" 45 metų sukaktuviniame spaudos vakare paaukojo:

Adomaitienė Gunda $10.00, Adomavičius Leonas $100.00, Balsys Lydija $$20.00, B. Juozas $25.00, Brazis Aleksandras $20.00, Dagilis Viktoras $45.00, Daugėlavičienė Viktorija $50.00, Dauginis Valteris $50.00, Delkai Irena ir Osvaldas $500.00, Drešeris Valteris $100.00, Girinienė Vanda $20.00 (gėlėmis), Jagėlavičius Vladas $20.00, Jakelaitis Jeronimas $20.00, Jankauskai Birutė ir Pranas $100.00, Jokubaitis Stasys $10.00, Karkos Marytė ir Jonas $45.00, Lietuvių namai Toronte $500.00, Narbutas Bronius $200.00 (ir $50.00 fotografui už nuotraukų padarymą), dr. Pacevičius Antanas $30.00, Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvas $200.00, Pundžiai Salomėja ir Alfonsas $45.00, Račys Martynas $20.00, Skrebutėnai Julija ir Vacys $45.00, Hamiltono kredito kooperatyvas "Talka" $300.00, Vaičiūnas Algirdas $20.00, V. K. $10.00, dr. J. Žmuidzinas generalinis Lietuvos konsulas Kanadoje $20.00. Iš viso $2.585.00.

Jeigu atsirastų aukotojų, kurių pavardės yra praleistos, malonėkite pranešti telefonu "NL" rėmėjų būrelio iždininkui Donatui Renkauskui 767-8264.

Visiems lietuviškos spaudos rėmėjams "NL" rėmėjų būrelio vardu reiškiu nuoširdiausią ačiū.

Steponas Varanka, spaudos vakaro įgaliotinis

Kanados sporto apygarda praneša, kad yra rengiamas

raketbolo ir skvašo turnyras

kovo 1, šeštadienį, 11 v.r. – 3 v.p.p.

Blankus-formas galima gauti "Lokyje". Užpildyti iki vasario 24 d. Informacijas teikia R. Drešeris tel. **231-2661** ir E. Stravinskas tel. **762-1982.**

Slidinėtojų laimėjimai

1986 m. baltiečių slidinėjimo pirmenybės įvyko vasario 1 d. Devils Elbow Ski Resort, Bethany, Ont. Rengė ŠALFASS slidinėjimo komitetas

DID. SLALOMAS

Vyrų

1. Kness. O.	Lat.	64.12
2. Taraška P.	"Žaibas"	67.15
3. Juodišius M.	"Žaibas"	83.57

Moterų

1. Kness L.	Lat.	63.00
2. Krauklis V.	Lat.	74.32
3. Urbaitytė D.	"Žaibas"	101.12

Berniukų

1. Prieditis M.	Lat.	74.29
2. Taraška V.	"Žaibas"	92.69

Jaunių

1. Taraška M.	"Žaibas"	71.28
2. Jonys T.	T. "Aušra"	71.72

Veteranai

1. Čiurlionis V.	"Žaibas"	63.02
2. Stosiūnas L.	T. "Vytis"	69.91

SLALOMAS

Vyrų

1. Mainelis A.	"Žaibas"	82.59
2. Kness O.	Lat.	84.88
3. Taraška P.	"Žaibas"	97.63

Moterų

1. Kness L.	Lat.	81.94
2. Krauklis V.	Lat.	92.51
3. Ardytė R.	"Žaibas"	120.99

Berniukų

1. Prieditis M.	Lat.	93.46
2. Taraška V.	"Žaibas"	123.31

Jaunių

1. Jonys T.	T. "Aušra"	80.61
2. Taraška M.	"Žaibas"	98.60

Veteranų

1. Čiurlionis V.	"Žaibas"	79.95
2. Stosiūnas L.	T. "Vytis"	88.49

1986 m. ŠALFASS lietuvių slidinėjimo pirmenybių rezultatai

DID. SLALOMAS

Vyrų

1. Taraška P.	"Žaibas"	67.15
2. Juodišius M.	"Žaibas"	83.57
3. Puškorius L.	"Žaibas"	85.99

Moterų

1. Urbaitytė D.	"Žaibas"	101.12
2. Ardytė R.	"Žaibas"	109.68

Berniukų

1. Taraška V.	"Žaibas"	92.69

Jaunių

1. Taraška M.	"Žaibas"	71.28
2. Jonys T.	T. "Aušra"	71.72

Veteranai

1. Čiurlionis V.	"Žaibas"	63.02
2. Stosiūnas L.	T. "Vytis"	69.91

SLALOMAS

Vyrų

1. Mainelis A.	"Žaibas"	82.59
2. Taraška P.	"Žaibas"	97.63
3. Juodišius M.	"Žaibas"	106.22

Moterų

1. Ardytė R.	"Žaibas"	120.99
2. Urbaitytė D.	"Žaibas"	145.49

Berniukų

1. Taraška V.	"Žaibas"	123.31

Jaunių

1. Jonys T.	T. "Aušra"	80.61
2. Taraška M.	"Žaibas"	98.60

Veteranų

1. Čiurlionis V.	"Žaibas"	79.95
2. Stosiūnas L.	T. "Vytis"	88.49

Klubiniai taškai: Klivlando "Žaibas" — 81, Toronto "Aušra" — 8, Toronto "Vytis" — 6.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE **PARAMA**

MOKA:

8¼% už 90 dienų term. indėl.	
8½% už 6 mėn. term. indėlius	
9 % už 1 m. term. indėlius	
9½% už 2 m. term. indėlius	
9½% už 3 m. term. indėlius	
9½% už pensijų planą	
7½% už specialią taup. s-tą	
7 % už taupymo s-tas	
6-8 % kasd. palūkanų sąskaita	
6 % už čekių s-tas (dep.)	

IMA:

už asmenines paskolas nuo	11 %
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	10½%
2 metų	11 %
3 metų	11½%
(fixed rate)	
su keičiamu nuošimčiu 1, 2 ar 3 metų	10 %
(variable rate)	

AKTYVAI virš 50 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

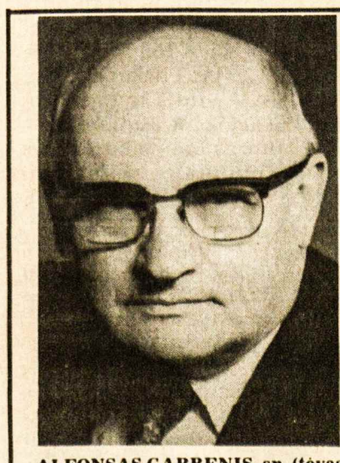
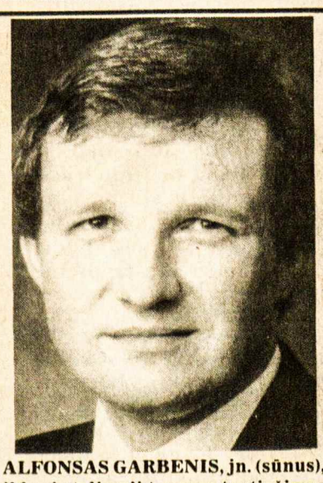

ALFONSAS GARBENIS, sn. (tėvas), ALFONSAS GARBENIS, jn. (sūnus), sueina į vieną įstaigą. Po 35 metų veiklos ir toliau ji tarnaus tautiečiams Toronte nekilnojamo turto reikaluose.

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.
121 Willowdale Ave., Suite 106, Willowdale, Ont. M2N 4Y3.
Telefonai: 225-5699 arba 489-1543
Namų įkainojimo skyrius
HURONIA PROPERTIES APPRAISALS LIMITED
77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6.
Telefonas (Toronto linija) 773-6480
ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybių – mortgičių, palikimų, investacijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

RE/MAX renown realty ltd., realtor an independent member broker
daiva t. dalinda, B.A.
associate broker
4887 dundas st, west Islington, ontario M9A 1B2 res: 767-0999
232-2322

JANE–ANNETTE, šviesus, PARDUOTAS prižiūrėtas trijų miegamųjų namas. Patogus įvažiavimas. Kiemas išeina į upę ir parkus. Kaina — $104,900.

BLOOR WEST VILLAGE, visas naujai atremontuotas dviejų aukštų namas. Trys miegamieji, atviras planas, viengubas garažas. Kaina – $134.900.

NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

A.P. GOMES Real Estate & Insurance Ltd.
1567 Dundas St. W. Toronto, Ontario
Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus
Antanas Bliūdžius
realtor
Telefonai: 531-1191 namų 537-2291

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS
(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8, tel. 279-4371)
Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way.
Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus.
Savininkai: ***Tom Thompson ir J. Tamošiūnas***

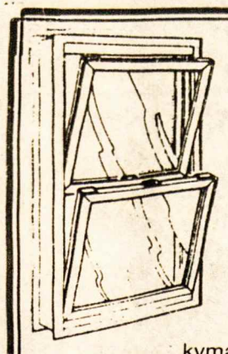
A & L Windows
66 Spadina Ave., Hamilton, Ont. L8M 2X1
Savininkai – Algis ir Lenis Žilvyčiai
Esamus langus pakeičiame šiluminiais (thermal) langais dvigubo ar trigubo storumo stiklo. Taip pat įdedame aliumines duris 2" ir aliuminius išorinius langus (storm windows) įvairios rūšies ir spalvos, pagamintus pagal užsakymą. ***Nemokamas įkainojimas.***

Lietuviams 10% nuolaida, **Skambinti telefonu (416) 545-6556** Hamiltone,
Toronte ir apylinkėse prasome skambinti "collect"

SKAITYTOJAI PASISAKO

LIETUVIŲ ARCHYVAS

Archyvo reikalu jau daug buvo kalbėta, tartasi ir rašyta. Buvo įvairių pasiūlymų, planų, bet kol kas nieko tikro. Vienų nuomonė buvo, kad reikalingas specialus didelis pastatas, kiti mano, kad tam reikia daug lėšų ir kad mes, Toronto lietuviai, būsime nepajėgūs kokį nors muziejų išlaikyti. Deja, iki šiol niekas nesiėmė darbo. Laikas bėga vis mūsų nenaudai. Jeigu šiandieną nepadarysime, rytoj jau bus per vėlu.

Kad taip neatsitiktų, Toronto lietuvių filatelistų draugija jau anksčiau ėmėsi darbo. Buvo nutarta, kiek įmanoma, surinkti nepriklausomos Lietuvos pašto ženklus, juos saugoti iki Lietuva atgaus nepriklausomybę ir tuomet parvežti juos į Lietuvą; kitu atveju tuos ženklus perduoti Kanados muziejui ar kokiam archyvui. Pasiaukojusių tautiečių (filatelistų dr-jos narių) dėka jau surinktas beveik pilnas nepriklausomos Lietuvos pašto ženklų rinkinys. Draugija nutarė tą rinkinį prižiūrėti bei globoti ir laikyti Kanados lietuvių archyvo dalimi. Taip pat lietuvių filatelistų dr-ja nutarė ir pavedė man surinkti nepriklausomos Lietuvos pinigus.

Kaip matome, Kanados lietuvių archyvo užuomazga jau yra. Reikia tik, kad kas nors apsiimtų surinkti kitų sričių rodinius — spaudos, muzikos ir visa kita. Kai jau bus sutelkti rinkiniai tai gal ir savo patalpas susirasime. Pradžiai reikia ti pasiaukojančio darbo ir šiek tiek lėšų. Aš, kaip tas šauklys, kreipiuosi į tautiečius: jeigu kas nors turite nepriklausomos Lietuvos pinigų — monetų bei banknotų ar kokią auką, prašau siųsti šiuo adresu: A. Dilkus, 91 Medland Cres., Toronto, Ont. M6P 2N3, Canada.

Tikiuosi, kad bendru darbu ir sutarimu mes dar galime daug ko pasiekti. Tad į darbą, kol dar nėra per vėlu.

A. Dilkus

GERA DOVANA

Nuoširdžiai dėkoju už siuntimą per visus metus "TŽ". Labai geras, naudingas, vertingas ir įdomus Jūsų laikraštis. Jame galima visko pasiskaityti. Mes jį su malonumu skaitom. Tai geriausia dovana neskaitantiems.

Stasė Miglinienė,
Cleveland, Ohio

LAIKRAŠČIO LINIJA

Esu labai patenkintas jūsų laikraščio vedama linija, ypač žiniomis iš Lietuvos ir straipsniais apie ją.

K. Majauskas,
Čikaga

LAUKIAMAS SVEČIAS

"TŽ" — tai mūsų namuose laukiamas svečias. "TŽ" gauname tvarkingai, kas savaitę laiku. Jūs "TŽ" spausdinate daug aktualių straipsnių, dažniausiai niekur kitur nerandamų. "TŽ" tai man nepamainomas šaltinis, paruošiant mano vadovaujamą Lietuvių kultūrinę radijo programą "Aušra" lietuvių ir anglų kalbomis Worcesteryje, Massachusetts, JAV. Linkiu sėkmės ir ryžto Jūsų labai svarbiame informacijos skleidimo darbe.

Inž. Eduardas V. Meilus, jn.

PRENUMERATA KITIEM

Siunčiu savo čekį už "TŽ" prenumeratą. Už jo likutį siuntinėkite šaunųjį laikraštį kam nors kitam, kas negali užsiprenumeruoti (gal į Vokietiją ar P. Ameriką).

P. Žilinskas,
Lydnhurst, Ohio

Red. pastaba. Ačiū už dovaną. Ja jau naudojasi mūsų tautiečiai P. Amerikoje.

VĖLAI ATEINA

Malonu gauti "TŽ", tiktai gaila, kad ateina labai nevienodai. Kartais vėlesni numeriai ateina anksčiau negu pirmieji, o kartais reikia laukti ištisus mėnesius.

M. Migevičienė,
Australija

NEDRĮSTAME PRISIPAŽINTI

Pasaulyje ir mūsų visuomenėje yra daug asmenų, turinčių alkoholio problemų, bet nedrįstančių prisipažinti. Jie kaltina savo šeimų narius ir kiekvieną žmogų, patariantį mesti gėrimą. Jie ginasi, kad tokios problemos neturi.

Deimantės straipsniai yra labiausiai skaitomi. Rašykite alkoholio klausimais ir kiti, nes tai pats geriausias būdas pažadinti sąžinę ir paskatinti prisipažinti, jog esi bejėgis-gė prieš alkoholio nuodus. "Alcoholics Anonymus" yra puiki organizacija, labai naudinga. Su Aukščiausiojo palaiminimu ne vienas iš mūsų tuo būdu atranda kelią į blaivybę.

Skaitytoja iš Kanados vakarų

PRANEŠIMAS JAUNIMUI

Toronto Lietuvių namų švietimo fondo "Labdara" (sutrumpintai "Fondas") stipendijų komisija skiria stipendijas-premijas jaunimui

TIKSLAS

Remti stipendijomis studijuojantį jaunimą, skatinti premijomis lietuvių kalbos ir kultūros pažinimą, ugdyti jaunosios kartos dalyvavimą visuomeninėje-kultūrinėje veikloje ir remti visa tai, kas tarnauja lietuvių išeivijos siekiams.

KVALIFIKACIJOS

Komisija, skirstydama stipendijas-premijas, atsižvelgs į šias sąlygas: a. turi būti lietuviai arba lietuvių kilmės, b. studijuojantieji aukštesniosiose mokslo institucijose, c. Vasario 16 gimnazijos Vokietijoje mokiniai, d. lituanistinių kursų ar institucijų studentai, e. lituanistinių mokyklų mokytojai bei studentai, studijuojantys lietuvių kalbą ir jos dėstymo metodiką, f. TLN nariai arba jų šeimos nariai (turi pirmenybės privilegijas). Neatsiradus tinkamų kandidatų, likusieji pinigai bus perkelti į sekančių metų sąskaitą. Prašymą rašant, svarbu duoti kuo daugiau žinių apie save, studijas ir pažymius, lietuvišką veiklą bei dalyvavimą lietuviškose organizacijose. Dėl smulkesnių informacijų skambinti T. Stanuliui **231-4937** Toronte. Prašymus siųsti: **Švietimo fondas, 1573 Bloor St. West, Toronto M6P 1A6, Canada** arba palikti LN raštinėje ne vėliau kaip **kovo 6 d.**

Stipendijos bus įteiktos metiniame Toronto Lietuvių namų susirinkime kovo 23 d. Jei yra neįmanoma jame dalyvauti, prašoma raštiškai įgalioti kitą asmenį.

TLN švietimo fondo "Labdara" komisija

TORONTO

Pagerbdamas a.a. Antaną Pauliuką, paaukojo "Tėviškės žiburiams" $15 R. Bulovas.

Prisimindami prieš metus mirusį vyrą, tėvą ir senelį Alfonsą Rudoką, skiriame $50 "Tėviškės žiburiams", kuriuos velionis labai mėgo ir nekantriai laukdavo —

žmona Bronė,
dukterys Audronė, Dana,
vaikaičiai Rita, Jonukas

Gautas ELTOS biuletenis vokiečių kalba "Elta-Pressedienst" 1986 m. 1 nr. Jį redaguoja buvęs hamiltonietis K. Baronas, gyvenantis su savo šeima V. Vokietijoje. Šis numeris skirtas Lietuvos nepriklausomybės šventei. Jame gausu informacijos Lietuvos klausimais. Biuletenis skirtas vokiečių spaudai, politikams ir visuomenei.

Mėnraštis "Speak-up", kurio vyriausiu redaktoriumi ir leidėju yra Giliaras Urbonas, 1986 m. 1 nr. rašo apie pogrindžio jaunimo organizaciją okupuotoje Lietuvoje, apie Toronto baltiečių surengtą demonstraciją, reikalaujančią laisvės Sov. Sąjungos kalinamiems kovotojams už žmogaus teises, ir apie kitus pavergtų tautų rūpesčius.

"Latvija — Amerika" savaitraštis 1985. I. 11 laidoje išspausdino platoką informaciją apie Lietuvos katalikų persekiojimą, remdamasis "Kronikos" 67 nr. duomenimis. Straipsnio autorius — A. Blaževičs.

L. Grosmanas, Ontario konservatorių partijos vadas, š. m. sausio 27 d. sukvietė daugiakultūrės spaudos, radijo ir televizijos atstovus, pavaišino parlamento rūmuose ir visus pakvietė palaikyti ryšius su jo vadovaujama partija, kad sekančiuose rinkimuose laimėtų. "Mano partija — visų partija", — pareiškė jis susirinkusiems.

Girdėti nusiskundimų, kad lietuviškoji spauda per brangi ir dėl to kai kurie pensininkai negali jos prenumeruoti. Palyginus betgi su kitom panašiom tautybėm, matyti, kad lietuvių laikraščiai yra daug pigesni. Pvz. latvių savaitraščio "Latvija — Amerika" metinė prenumerata $46, estų savaitraščio "Meie Elu" (Mūsų gyvenimas) — $43 (JAV-se $46). Reguliari "TŽ" prenumerata — tik $20, rėmėjo — $25, o naujo skaitytojo pirmaisiais metais — $15.

Toronto estų laikraščio "Vaba Eestlane" (Laisvasis estas) metinė prenumerata — $57, kituose kraštuose — $77. Išeina dukart per savaitę 12 psl. (mažo formato, 6 psl. "TŽ").

Ontario kultūros bei piliečiškumo ministerė Lily Munro pareiškė specialiam parlamento komitetui, kad kultūrinėje srityje yra daug pasiekta vyriausybės paramos dėka, neišskiriant nė daugiakultūrės srities. Paminėjo, kad Ontario prancūzams steigiamas naujas "TV Ontario" tinklas, kuris pradės veikti 1986 m. rudenį. Tam reikalui federacinė ir provincinė vyriausybė paskyrė po 15 milijonų dolerių.

"The Globe a. Mail" 1986. I. 30 išspausdino Bohdano W. Klid laišką, kuriame jis kritikuoja tame dienraštyje paskelbtą straipsnį "Gorbachev Leaves Churchgoers in Peace", nes jis palieka klaidinantį įspūdį skaitytojui. Gerai žinantieji padėtį Sov. Sąjungoje konstatuoja faktą, kad su Gorbačiovo atėjimu į valdžią niekas nepasikeitė, daugybė žmonių tebelaikomi lageriuose už savo religinių teisių gynimą. "Daugelis katalikų teisių gynėjų, ypač lietuvių, yra labiausiai persekiojamų eilėse". Iš pavardės matyti, kad tai nelietuvio laiškas. Panašių laiškų turėtų daugiau rašyti patys lietuviai bei reaguoti į didžuojoje spaudoje pasirodančias iškreiptas žinias bei nuomones.

Daugiakultūrių reikalų min. Otto Jelinek 1986. I. 12 įteikė Kanados žydų kongresui $60,000 čekį kultūriniam mažų bendruomenių ugdymui. Tai dalis pažadėtos $240,000 paramos trejų metų laikotarpiui. Lėšos paskirtos iš Kanados projekto mažom bendruomenėm paremti. Tuo tarpu dar nėra žinoma, ar tokia parama yra paskirta ir kitų tautybių mažom bendruomenėm.

"The Economist" 1986. I. 11 savo tarptautinių įvykių apžvalgoje paskelbė platoką informaciją apie arkiv. Paulių Marcinkų. Remdamasis italų laikraščiu "L'Espresso", "The Economist" pranešė, kad Vatikanas numato skirti pronuncijumi Britanijai arkiv. P. Marcinkų vietoje pasitraukusio iš tų pareigų arkiv. Bruno Heim ir grįžusio Šveicarijon. Esą Britanijos hierarchai pareiškė savo nepasitenkinimą tokiu planu, ir arkiv. P. Marcinkaus kandidatūra atkritusi. Vatikano pareigūnai betgi pareiškė, kad arkiv. P. Marcinkaus skyrimas pronuncijumi Britanijai niekad nebuvo planuotas. — Iš "TŽ" redakcijoje gautos "The Economist" iškarpos ir kitų laikraščių matyti nuolatiniai sąmoningi tarptautinės spaudos puolimai, nukreipti į arkiv. P. Marcinkų. Jo bylą, kilusią ryšium su bankiniais reikalais, nagrinėjo speciali kardinolų komisija ir nerado jokios kaltės. Jis tebeturi pilną Šv. Tėvo ir aukštųjų Vatikano pareigūnų pasitikėjimą.

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkojame draugams ir pažįstamiems, dalyvavusiems

a. a. ANTANO MASIO

mirties metinių Mišiose bei padėjusiems vainiką ant velionies kapo.

Inž. Petras Masys ir žmona
Hamiltone

Jonas Mažeika Toronte

Pas "Vilniaus" gyventojus

Po vasaros atostogų, gegužinės ir išvykos, šaltam orui atėjus Toronte pensininkų veikla pagyvėjo. Spalio pradžioje suruoštas vartotų daiktų ir drabužių išpardavimas. Lapkričio 1 d. surengtas mirusių narių pagerbimas su šv. Mišiom Prisikėlimo šventovėje, paskaita ir pietumis "Vilniaus" rūmuose.

Prieš Kalėdas keletas energingų gyventojų papuošė salę, eglutę ir nuo Bloor gatvės apie 150 pėdų ilgio balkoną, apšvietė "Vilnius Manor" užrašą.

Gruodžio 7 d. Maironio mokyklos mokiniai, vadovaujami mokytojos bei vedėjos G. Paulionienės ir muzikės D. Viskontienės su padėjėjom, atliko kalėdinių giesmių ir dainų programą, įjungdami ir senelius. Klubo pirmininkas H. Adomonis pasveikino mokytojus ir vaikus (apie 60), padėkojo už sutikimą aplankyti senelius. Po programos visi vaišinosi šiltomis dešrelėmis, pyragais, šiltais ir šaltais gėrimais.

Gruodžio 18 d. vakare pensininkus aplankė jūrų skautai. Visi bendrai įsijungė į šventiškas giesmes, ne vienas prisiminė praėjusias skautiškas dienas.

Naujų metų sutikimas pradėtas 7 v.v. pamaldomis. Šv. Mišias atnašavo kun. Eugenijus Jurgutis, OFM. Vėliau toje pačioje gražiai išpuoštoje salėje susirinko apie 70 entuziastų, pasiruošusių sulaukti naujų metų. Sulaukus 12 v., sugiedotas Tautos himnas. Pirm. H. Adomonis visus pasveikino, palinkėjo sveikatos, kad vėl visi po metų susirinktų 1987 metų sutikimui. Pažymėtina, kad šį Naujų metų sutikimą rengė "Vilniaus" rūmų gyventojai (ne klubo valdyba).

"Vilniaus" rūmuose nuo rudens reguliariai kas sekmadienį 7-10 v.v. rodomi filmai iš Toronto lietuvių gyvenimo — koncertai, minėjimai, vaidinimai, Lietuvių tautodailės instituto ir kita veikla. Filmus paruošia ir perduoda į 116 butų nenuilstamas "Vilnius" rūmų statytojas klubo pirm. H. Adomonis. Prie filmavimo daug prisideda J. Gustainis. Specialūs įrengimai dar nėra užbaigti, reikia patobulinti, kad būtų galima pranešinėti ir supažindinti su filmo eiga.

Pensininkų namuose lietuviškos programos per televiziją ir radiją yra su malonumu laukiamos. Daugeliui tai tik vienintelis ryšys su išoriniu pasauliu. Laikraščių ir knygų pilnos lentynos, tik gaila, kad akys jau savo atitarnavo.

Gaila, ne visur įsileidžiama filmuoti. Žmonės aukoja savo laiką ir išlaidas, kad paįvairintų mūsų senatvės gyvenimą, bet kai kur susilaukia grubaus atstūmimo.

Labai gyvai veikia moterų būrelis, vadovaujamas sumanių vadovių — S. Dervinienės ir Pranutės Juodienės. Kiekvieną pirmadienį, 11 v.r., moterys renkasi rankdarbiams į patogias bei jaukias pensininkų patalpas. Jos dirba, mezga, siuva be reklamų, nelaukdamos aprašymų spaudoje. Šv. Kalėdų proga būrelis surengė visom dalyvėm kuklias šeimyniškas su lietuviškais papročiais Kūčias. Kai kada dėl įvairumo pasikviečia paskaitininkę. Teko aplankyti būrelį darbo metu. Nustebau jų gyvenimo išvargintų pirštų miklumu.

Klubo nariai patalpomis naudojasi antradieniais, ketvirtadieniais, šeštadieniais nuo 12-9 v.v., sekmadieniais nuo 1-9 v.v. Patalpas prižiūri pasiaukoję klubo nariai. A. Basalykas, sąžiningai išdirbęs dvejus metus, pareigas perleido klubo valdybos nariui Broniui ir Marytei Žėkams.

"Vilnius Manor" rūmai apgyvendinti beveik vien lietuviais. Lietuviai, mokantys rinkos kainą, yra priimami iš viso pasaulio.

Ateities planai: numatoma paminėti Vasario 16-tąją; programą atliks Maironio mokyklos mokiniai; kovo 1 d., 5 v.p.p., ruošiama vakarienė su paskaitom apie mitybą (Zita Bersėnaitė ir dr. R. Zabieliauskas). Kvietimus bus galima įsigyti iki vasario 24 d. pas J. Gustainį 769-1599, ir B. Žėką 766-8647.

Iš pasikalbėjimo su klubo pirmininku —

Narė

ADVOKATAS A. PUTERIS

nuo 1985 metų spalio 1 dienos perkėlė savo raštinę į

3425 Dundas St. W., Suite 200,
(prie Jane St.), Toronto, Ont. M6S 2S4
Telefonas (416) 763-3362

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS
B.A. M.L.S. LL.B.

3425 Dundas St. W., Suite 201
prie Windermere Ave.
Toronto, Ontario M6S 2S4

Telefonai:
įstaigos (416)**763-4319**
namų **848-0234**

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS,
B.Sc., LL.B

2 Jane St., Suite 303
Toronto, Ontario M6S 4W3
Bloor ir Jane gatvių kampas

Telefonai:
įstaigos **(416)762-7393**
namų **248-9458**

Vaidotas Jonynas

864-2734
Moss, Lawson & Co. Limited
Turite CSB's? Norite RRSP?

Mes parodysime, kaip panaudoti CSB's dėl RRSP! Turime irgi "Industrial Growth" ir kitus įvairius fondus.

PARKSIDE MEAT MARKET
335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario
Telefonas 535-1258

• Turime lietuviškų skilandžių, sūrių ir kitų maisto gaminių •
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

Turime įvairių rūkytų žuvų. Didelis pasirinkimas. Gera kaina. Kviečiami atsilankyti.

TOTAL TRADES RENOVATING
151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario

* *atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, įmonių*
* *parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas*
* *įrengiu aliuminiaus gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius*
* *atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūsių, padidinu namus, verandas*
* *uždengiu naujus stogus, išlieju įvažiavimus (driveways)*

Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

SOLD
x. De LIMA REALTY INC.
1280 Dundas St. W Tor.

Birutė Grigaitytė-Spudienė,
namų pirkimo ir pardavimo agentė

1280 Dundas Street West,
(prie Dovercourt Rd.)
Toronto, Ont. M6J 1X7

Įstaigos telefonas: 535-2500
Namų telefonas:445-9469

DRAUDA
"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"
MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

1986 metų EKSKURSIJOS
Į VILNIŲ IR KITUS EUROPOS MIESTUS

1. Balandžio	3 – 16	3. Birželio	18 – 27	6. Rugpjūčio	20 – 29
2. Gegužės	28 – birž. 11	4. Liepos	2 – 11	7. Rugsėjo	3 – 17
		5. Liepos	16 – 30	8. Spalio	8 – 17

Grupes 2, 5 ir 7 lydėsiu aš pats. Norintiems nupirksiu automobilius arba ir kitus reikmenis už dolerius. Sudaromi iškvietimai ir vizos pavieniui važiuojantiems ilgesniam laikui.
Kelionės dokumentai sutvarkomi pavieniams ir grupėms į visus pasaulio kraštus.
Dėl smulkesnių žinių skambinti arba rašyti žemiau nurodytu adresu ir telefonu.

V. BAČĖNAS
All Seasons Travel, B.D.
Registration No. 0009239
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6P 1A5

Visais kelionių reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. 533-3531
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

RE/MAX
west realty inc., realtor
an independent member broker

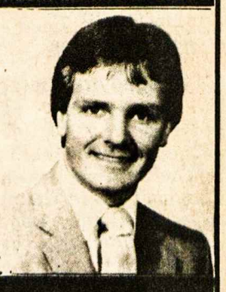

Juozas (Joseph)
Norkus
namų pirkimo ir pardavimo atstovas
patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas
Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.
1700 bloor street west
toronto, ontario M6P 4C3
769-1616

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS
233-3334 – 231-2661 – 231-6226
3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 10 v.r. – 2 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas — greitas ir tikslus!
V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480
Lilija Pacevičienė – tel.(416) 846-7301, namų (519)853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ*
DRAUDA — INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121

TORONTO ONT

Anapilio žinios

— Lietuvos kankinių parapijoje įsisteigė Eucharistijos bičiulių būrelis, derindamasis prie šio maldos sąjūdžio Lietuvoje.

— Pirmą kartą Lietuvos vėliava bus iškelta prie Mississaugos miesto rotušės vasario 16, sekmadienį, 12.30 v.p.p., dalyvaujant burmistrei H. McCallion. Visi kviečiami gausiai dalyvauti.

— Anapilio knygynas vasario 16, sekmadienį, veiks visą dieną. Visos prekės tą dieną bus 10% pigesnės.

— Metinis Anapilio moterų būrelio susirinkimas — vasario 23, sekmadienį, po 11 v.r. Mišių, buvusiose bankelio patalpose.

— Tikinčiosios Lietuvos diena Anapilyje — vasario 23, sekmadienį (viena savaite anksčiau nei kitur), Wasagoje — kovo 2, sekmadienį.

— Parapijos rekolekcijas kovo 20-23 dienomis ves kun. J. Duoba, MIC, iš Čikagos. Ta proga kat. moterų draugija ir par. tarybos socialinė sekcija rengia religinės šalpos popietę sekmadienį, 12.30 v.p.p.

— Paaukojo religinei Lietuvos šalpai $200 P. Ščepavičius; parapijai $400 — E. Valeška, P. Ščepavičius; $100 — P. Češys, R. Klemkienė.

— Mišios vasario 16, sekmadienį, 10 v.r. — už a.a. Birutę Bekerienę, 11 v.r. — už a.a. Juozą Lapinską, Joną Jokubyną, Juozę Stankevičienę.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Pelenų diena — šį trečiadienį. Mišios — 7.15, 8, 8.20 v.r. ir 7.30 v.v.

— Gavėnios penktadieniais 7 v.v. šventovėje bus einami Kryžiaus keliai, laikomos Mišios, o po jų bus religinio auklėjimo kursas su instrukcijom, Šv. Rašto skaitymu ir malda.

— Pakrikštyta: Sara-Caitlin — Ann (McNicol) ir Andriaus Imbrasų dukrelė; Vilija-Veronika, Daivos (Gaputytės) ir Allan Hakala dukrelė.

— Jaunų šeimų stovyklai kuri įvyks "Kretingos" stovyklavietėje Wasagoj, rugpjūčio 2-9 d.d., registracijos blankai jau gaunami parapijos raštinėje. Registracija — iki gegužės 20 d.

— Metinės parapijos rekolekcijos, kurias ves kun. A. Saulaitis, SJ, įvyks kovo 9-16 d.d.

— "Septyni paskutiniai Kristaus žodžiai", kompozitoriaus T. Dubois parašytą kantatą atliks mūsų parapijos choras su solistais L. Marcinkute, R. Strimaičiu ir J. Vaškevičium parapijos salėje D. penktadienį, 4.30 v.p.p. Chorui vadovauja sol. V. Verikaitis, jam talkina ir akompanuoja sol. L. Marcinkutė.

— Metinė parapijos vakarienė įvyks kovo 16 d., 5 v.p.p., parapijos salėje. Meninę programą atliks "Volungės" ir Šv. Jurgio parapijos choras iš Ročesterio. Abu chorai giedos ir per 10.15 v. Mišias.

— Parapijai aukojo: Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvas $1,000, I. Stasiulienė ir šeima $100, T. A. Žiliai $50, A. Bliūdžius $50; religinei Lietuvos šalpai — P. Kirstukas $50.

— Mišios vasario 16, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Ireną Kliorikaitienę, 9.30 v.r. — už a.a. Eleną Vaidotienę, 10.15 v.r. — už a.a. Aldoną-Saulę Michelevičienę, Ireną Ramanauskienę, 11.30 v.r. — už parapiją, 7 v.v. — už Šileikių šeimos mirusius.

Išganytojo parapijos žinios

— Iškilmingos pamaldos — vasario 16 d., 11.15 v.r., Lietuvos nepriklausomybės šventės proga. Giedos parapijos choras. Bus renkamos aukos Tautos fondui ir Kanados Lietuvių Bendruomenei.

— Pamaldos vasario 23 d., 11.15 v.r.

— Parapijos moterų draugijos susirinkime vasario 9 d., perrinkta buvusi valdyba: pirm. Marija Dambarienė, vicepirm. Ona Langienė ir Vilma Steponienė, sekr. Jieva Pūkienė, II sekr. Elena Balčiūnienė, parengimų atstovė Elena Juknienė, ižd. Galina Maurušaitytė.

Pagerbdami a.a. A. Gačionį, vietoje gėlių jo laidotuvėm, aukojo N. Pr. Marijos vienuolijos seserims Toronte sekantys asmenys: J. Pacevičienė $15.00, G. Pacevičiūtė-Carruthers $15.00, G. Kuchalskiai $15.00, A. V. Balsiai $15.00, B. Sapijonienė $15.00, V. V. Balniai $15.00, L. Kairienė $5.00, S. G. Krasauskai $20.00, G. V. Balsiai $15.00, A. A. Valadkos $15.00, D. S. Grigaliūnai $15.00, A. Valienė $15.00, G. Krasauskaitė $15.00, J. L. Yčas $15.00.

Reikšdamos savo dėkingumą, meldžiame Jums Viešpaties palaimos. Kiekviena auka mums yra brangi, nes ji rodo Jūsų palankumą mūsų darbams. Giliai dėkingos Kristuje,

N. Pr. Marijos vienuolijos Toronto skyriaus seserų vardu — sesuo Margarita

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS šventė Toronte-Mississaugoje — **vasario 16, sekmadienį.** Ją švęs visos lietuvių parapijos, organizacijos, Maironio mokykla ir visa lietuvių visuomenė. Pagrindinė iškilmė bus 4 v.p.p. Anapilio salėje. Kalbas pasakys Ontario premjeras **David Peterson** ir VLIKo vicepirmininkas inž. **Liūtas Grinius.** Bus atitinkama ir meninė programa. Aukos bus renkamos Tautos fondui ir Kanados Lietuvių Bendruomenei. Priėmimas lietuvių bičiuliams kitataučiams rengiamas vasario 14, penktadienį, Prisikėlimo salėje. Lietuvos vėliava bus iškelta Toronte prie miesto rotušės vasario 15, šeštadienį, 12 v., Mississaugoje prie miesto rotušės — vasario 16, sekmadienį, 12.30 v.p.p. Iškilmių rengėjai — KLB krašto valdyba ir Toronto apylinkės valdyba kviečia tautiečius gausiai dalyvauti visuose renginiuose, ypač Lietuvos vėliavos iškėlime.

Į Vasario 16 iškilmę Anapilyje vasario 16, sekmadienį, specialūs autobusai veš keleivius iš Toronto nuo Lietuvių namų ir "Vilniaus" rūmų 3 v.p.p. ir grįš atgal — 7 v.v.

Lietuvių profesionalų ir verslininkų sąjungos narių susirinkimas — š. m. vasario 23, sekmadienį, 2 v.p.p., Toronto Lietuvių namuose, III aukšte, buvusiame pensininkų kambaryje (1573 Bloor St. W.). Kviečiame dalyvauti ir nenarius.

Kanados lietuvių fondo vadovybė praneša, kad šių metų pelno skirstymas bus atliktas balandžio mėnesį. Organizacijų bei pavienių asmenų prašymai lietuviškos veiklos paramai gauti priimami iki š. m. vasario 28 d. Prašymus siųsti: Kanados lietuvių fondas, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

"Tėviškės žiburių" spaudos balius ir su juo susieta loterija artėja greitais žingsniais. Leidimas loterijai jau gautas, vertingi laimikiai sutelkti, bilietai atspausdinti ir jau pradedami platinti. Skaitytojai maloniai kviečiami juos įsigyti, dalyvauti loterijoje ir tuo būdu paremti savaitraščio leidybą. Spaudos balius ir loterijos bilietų traukimas — balandžio 5, šeštadienį, Anapilio salėje.

Sol. Slava Žiemelytė, smuikininkė Regina Bankienė ir muz. Jonas Govėdas balandžio 6 d. koncertuos Bostono lietuvių radijo valandėlės "Laisvės varpo" parengime.

Metinė jaunųjų talentų popietė rengiama balandžio 13 d. Anapilio salėje. Pageidautina, kad ne vien tik pianistai ir instrumentalistai dalyvautų pasirodyme, bet ir jaunimas, besireiškiantis bet kokioje meno srityje (šokio, baleto, dainos, poezijos, prozos ir t.t.). Popietę-koncertą rengia Lietuvos kankinių parapijos kultūros sekcija, vadovaujama sol. Slavos Žiemelytės. Dėl registracijos ir informacijos jai skambinti 823-7261.

Lietuvių namų žinios

— Labai populiarus Užgavėnių parengimas Lietuvių namuose praėjo labai nuotaikingai. Popietės metu dėl paviljonų įrengimo ir vertinimo komisijos malonės rungėsi 10 vienetų. "Aras", Prisikėlimo parapijos jaunų šeimų būrelis, Maironio mokykla, "Šatrijos" skautės, "Atžalynas", "Gintaras", ateitininkai, filatelistai ir pensininkų būrelis buvo patalpinti Mindaugo menės balkone. LN moterų būrelis, kuris laimėjo pirmą premiją, buvo įsikūręs Mortos menėje. Antra vieta teko "Gintarui", o trečia — Prisikėlimo parapijos jaunų šeimų būreliui. Įėjimas į šį paviljonų balkoną ir popietės programą buvo nemokamas. Programą atliko seselių vadovaujamas vaikų darželis, Maironio mokyklos mokiniai, "Gintaro" jaunių ir vaikų grupės ir vidurinė "Atžalyno" grupė. Programos pranešėja buvo Indrė Čuplinskaitė, kuri tebeeina "Vilniaus" karalaitės pareigas. Vakarinės programos pranešėja buvo A. Jucienė. Programą atliko "Volungės pingvinai", "Gintaro", "Atžalyno" vyresnių grupių šokėjai ir "Aro" choras. Dinamiška ir natūrali programos atlikėjų laikysena labai daug prisidėjo prie dalyvių nuotaikos pakėlimo, kurių buvo per 300. Buvo premijuotos 7 kaukės ar kaukių grupės, kuriose vyravo jaunimas.

Dailininkui Antanui Tamošaičiui "TŽ" bendradarbiui, š. m. vasario 15 d. sueina 80 metų amžiaus. Ta proga sveikiname jį kaip žymų lietuvių tautos dailininką, kultūros darbuotoją, spaudos bendradarbį ir nuolatinį "Tėviškės žiburių" rėmėją, džiaugdamiesi jo laimėjimais bei nuoširdžiai linkėdami geros sveikatos ir kūrybinės sėkmės.

Vl. Pūtvio šaulių kuopa, besirūpinanti lietuviškos spaudos gerove, atsiuntė "Tėviškės žiburiams" $25 auką.

A. a. Petro Latausko atminimui Hamiltono lietuvių kredito kooperatyvas "Talka" paaukojo "Tėviškės žiburiams" $250.

A. ir T. Kojelaičių stipendijų fondo komisija, veikianti prie Kanados lietuvių fondo, savo posėdžiuose sausio 24 d. ir vasario 2 d. paskyrė stipendijas Danutei Skukauskaitei, studijuojančiai Otavoje žurnalistiką $750, Lilianai Mikalkėnaitei, kuri Brazilijoj mokosi mokytojų seminarijoj, $300. Šis fondas stipendijas duoda ne tik studentams, bet ir daktaro ar magistro laipsnių siekiantiems lituanistikos srityje, taip pat ir lankantiems Vasario 16 gimnaziją; skiria premijas studentams už rašto darbus iš lituanistikos. Stipendijų fondo adresas: 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Lietuvos nepriklausomybės ŠVENTĖ Toronte - Mississaugoje

VASARIO 15, ŠEŠTADIENĮ, 12 val. Lietuvos vėliavos pakėlimas prie Toronto rotušės

VASARIO 16, SEKMADIENĮ: pamaldos –

Lietuvos kankinių šventovėje – 11 valandą ryto
Prisikėlimo šventovėje – 11.30 valandą ryto
Išganytojo šventovėje – 9.45 valandą ryto

Lietuvos vėliavos pakėlimas prie Mississaugos rotušės 12.30 valandą

Pagrindinė iškilmė – Anapilio salėje (2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario) 4 v. p. p.

Akademinėje dalyje *kalbės* ***Liūtas Grinius,*** *VLIKo vicepirmininkas,ir Kanados valdžios atstovai.*

Meninę programą atliks: *Maironio mokyklos choras, Toronto "Gintaro" tautinių šokių ansamblis ir Toronto vyrų choras "Aras".*

Autobusai nuo Lietuvių namų ir "Vilnius Manor" išeis 3 v.p.p.

PRIE ĮĖJIMO AUKAS RINKS KLB KRAŠTO VALDYBA IR TAUTOS FONDAS

Visus tautiečius kviečiame dalyvauti 68-je Lietuvos nepriklausomybės šventėje ir savo auka prisidėti prie pavergtos Lietuvos nepriklausomybės atstatymo bei lietuvybės išlaikymo išeivijoje.

Kanados Lietuvių Bendruomenės Toronto apylinkės valdyba

Š. m. vasario 15, šeštadienį, 3 v.p.p., Toronto Lietuvių namuose

VLIKo vicepirmininkas **Liūtas Grinius** iš Vašingtono skaitys paskaitą

"Politinė VLIKo veikla praeityje ir artimoje ateityje"

Paskaitininkas atsakys į klausimus. Visi suinteresuoti politine išeivijos veikla kviečiami dalyvauti. Įėjimas nemokamas. ***Rengia – Kultūrinė LN komisija***

VASARIO 16 PROGA

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

prašo aukų visuomeninei-tautinei veiklai paremti

Kanados Lietuvių Bendruomenė, vienintelė Kanadoje, nuolatos rūpinasi Lietuvos ir jos suverenumo reikalais, palaiko nuolatinius ryšius su Kanados vyriausybių institucijomis, informuoja Kanados visuomenę ir padeda išlaikyti lietuvybę.

KLB yra Kanados vyriausybės pripažinta ir įregistruota, todėl $15 ir didesnės aukos atleidžiamos nuo mokesčių. Prašome naudoti specialius vokelius, gaunamus apylinkių valdybose.

Prašome aukoti per KLB apylinkių valdybas arba siųsti šiuo adresu:

Kanados Lietuvių Bendruomenė, 1011 College St., Toronto, Ont. M6X 1A8

KLB krašto valdyba

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

praneša, kad

METINIS NARIŲ SUSIRINKIMAS

įvyks š.m. kovo 9, sekmadienį, 3 valandą po pietų,

Prisikėlimo parapijos salėje, 1011 College St., Toronto, Ontario.

Nuo vasario 5 dienos kooperatyvas bus atidarytas ir trečiadieniais nuo 10 v. ryto iki 3 v.p.p.

Pajamų mokesčių kvitai (T-5) visiems nariams, gavusiems palūkanų $100.00 ir daugiau yra paruošti ir, jeigu kas norėtų juos gauti anksčiau, gali užeiti į kooperatyvą darbo valandomis ir pasiimti. Asmeniškai neatsiėmusiems bus pasiųsti paštu vasario mėn. gale kartu su pakvietimais į metinį susirinkimą.

Norintieji gauti atleidimą nuo pajamų mokesčių už 1985 metus už santaupas, įdėtas į Registruotų pensijų taupymo planą (RRSP), turi įnašus įnešti į šią sąskaitą ne vėliau, kaip š. m. kovo 1 d. Šia sąskaita rūpinasi J. Valiulis. Narių patogumui per visą vasario mėnesį jis bus įstaigoje kiekvieną ketvirtadienį ir penktadienį iki 8 v. vakaro ir kiekvieną šeštadienį nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p.

VALDYBA

Š. m. vasario 23, sekmadienį 2.30 v.p.p.,

Toronto Lietuvių namuose

Zita Bersėnaitė, B.A.A., skaitys paskaitą:

"MAISTAS IR SVEIKATA"

Bus rodomos skaidrės ir atsakoma į klausimus apie maisto reikšmę sveikatai.

Visi kviečiami dalyvauti. Įėjimas nemokamas.

Rengia – Kultūrinė LN komisija ir vyrų būrelis

MONTREALQUE

Pirmajai Komunijai vaikučiai registruojami pas seselę Palmirą arba telefonu 766-9397.

Nekaltai Pradėtosios Marijos seserų vyresnioji seselė M. Paulė iš Putnamo sausio pabaigoje lankėsi Montrealyje ir čia praleido keletą dienų.

Dr. V. Pavilanis sausio 28 d., 1 v.p.p., per CJAD anglišką radijo stotį kalbėjo apie gripo ligą ir atsakinėjo į klausytojų paklausimus.

John ir Audronės-Aneliūnaitės-Prenovost sūnus pakrikštytas Devon-Vyto vardais. Krikšto tėvais buvo Dana Aneliūnaitė ir Paul Prenovost.

Metinis "Rūtos" klubo susirinkimas įvyko sausio 29 d. Tylos minute buvo pagerbti 1985 m. mirę aštuoni klubo nariai. Pranešimus padarė klubo pirmininkas, iždininkas ir revizijos komisija. Pasirodė, kad per 1985 m. padaryta beveik $5000 gryno pelno, kuris susidarė iš surengto bazaro. Valdyba pasiliko ta pati: pirm. Br. Staškevičius, I vicepirm. P. Juškevičienė, II vicepirm. seselė Palmira, sekr. Alb. Baršauskas, ižd. J. Jurėnas ir vald. narė E. Urbonaitė. Į revizijos komisiją prie Pr. Dikaičio pririnkti J. Kęsgailienė ir K. Toliušis. Susirinkimui nutarus, nuo 1987 m. metinis nario mokestis pakeliamas iki $5 (iki šiol buvo $3). Pasidžiaugta, kad Šv. Kazimiero parapijos senjorai irgi susiorganizavo į panašų klubą, pavadintą "Auksiniu rateliu". Po susirinkimo visi dalyviai buvo pavaišinti dešrelėmis, pyragais ir kava. **B. S.**

Lietuvos krikščionybės 600 metų sukaktis Montrealyje bus minima 1987 m. balandžio 26 arba gegužės 3 d. bendromis abiejų parapijų jėgomis. Sudarytas sukakties komitetas: pirm. kun. St. Šileika, nariai — kun. J. Aranauskas, sesuo Palmira, sol. A. Keblys, A. Blauzdžiūnas, E. Krasowski, I. Valkauskienė (dar prisidės atstovai iš Šv. Kazimiero parapijos). Posėdyje, kuris įvyko sausio 22 d. N. Pr. Marijos vienuolijos seserų namuose, sesuo Palmira painformavo apie Lietuvos krikščionybės sukakties centrinio komiteto Čikagoje planus. Nutarta Montrealyje minėtai sukakčiai paruošti kantatą. Jos tekstą rašo poetas dr. H. Nagys, muzikinę dalį paruoš muz. A. Stankevičius ir sol. A. Keblys. Kantatą atliks Montrealio lietuvių chorai, solistai — G. Čapkauskienė ir A. Keblys Šv. Kazimerio šventovėje. Po to — vaišės parapijos salėje. Tam reikalui numatyta išlaidų sąmata 5000-6000 dol. Atidaryta sąskaita "Lite" nr. 3660. Bus renkamos aukos iš verslo įstaigų, organizacijų ir pavienių asmenų. Šie 1986 metai Lietuvos ir išeivijos vyskupų yra paskelbti Sąmoningo tikėjimo metais. Skatinama pagilinti asmeninį savo tikėjimą ir jį išreikšti religiniais bei tautiniais renginiais. **A. Blauzdžiūnas**

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7

LITAS Montrealio lietuvių kredito unija

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:
Certifikatus: min. $1,000.00		
1 metų	9.25%	
Terminuotus indėlius:		
1 metų	8.75%	Nekilnojamo turto, asmenines ir prekybines. Paskolos mirties atveju draudžiamos iki $10,000
180 – 364 d.	8.50%	
120 – 179 d.	8.25%	
60 – 119 d.	8 %	
30 – 59 d.	7.75%	
Taupomosios sąskaitos:		
specialios	6.25%	
su draudimu	6 %	
kasdieninis %	5.75%	
Čekių sąsk.	5 %	

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS

	1475 De Seve	3907A Rosemont
Pirm. antr. treč.	9.00 – 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00 – 8.00	4.00 – 8.00
Penktadieniais	10.00 – 6.00	2.00 – 6.00

REIKALINGA MOTERIS, gyvenanti Bramptono-Mississaugos-Oakvillės rajone, 4-rių mėnesių vaiko priežiūrai. Skambinti "collect" tel. 1-877-8726.

K. CIBAS atlieka visus staliaus darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti 534-3882 Toronte.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024, Toronte.

IŠNUOMOJAMAS BUTAS trijų kambarių ir virtuvės arti Roncesvalles ir Dundas gatvių. Skambinti tel. 536-9377 Toronte.

FOTOGRAFAS
Darau nuotraukas vestuvių ir kitom progom. Skambinkite – **JAUNIUS BAKEVIČIUS** tel. 766-1498 Toronte.

ATLIEKU visokius namų remonto ir staliaus darbus, lauko ir vidaus dažymus, valau grindų kilimus ir sofas (steam cleaning) pigia kaina. Skambinti po 7 val. vakaro tel. 532-3410 Toronte — J. Baliūnas.

GAMINU namuose pagal užsakymus vištienos arba anties susuktus kepsnius. Skambinti Irenai vakarais: tel. 535-3847 Toronte.

NATŪRALAUS GYDYMO KLINIKA mediciniškas pooperacinis gydymas. Patarimai asmeniniais ir šeimos reikalais. B. Naujalis, M.T. N.A.N.P. 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. Tel. (416) 533-8008.

JIEŠKAU NUOMOTI BUTO be baldų dviejų ar trijų kambarių ir virtuvės. Skambinti tel. 251-0479 Kandrotienei.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė
savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ, MENIŠKAI PARUOŠIA gėles ir jas pristato vestuvėms, ligoniams, laidotuvėms, įvairiems parengimams. Skambinti tel. 763-6694, 710 Annette St., Toronto, Ont. M6S 2E2.

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Gerry Lougheed Funeral Home

252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

EUROPEAN CATERING
Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 239-4496 Toronte.